

Konzept rozvoje pro mezinárodní rozvojovou oblast Liberec – Žitava 2030

Svazek 2

Výsledky

Tiráž

Zadavatel: Město Žitava
Markt 1, 02763 Žitava
Kontaktní osoba: Matthias Matthey, Tel.: 0049-3583-752
363

Zpracovatel: **FUTOUR Dresden**
Dr. Johannes von Korff
Moritzburger Weg 67, 01109 Dresden
www.futour.com
Tel.: 0049-351- 8838 3530

ve spolupráci:

Prof. ing. arch. Karel Maier, C. Sc.

Projektový tým:

Dr. Johannes von Korff

Dipl.-Geogr. Melanie Knievel, M. A. Georg Thieme,

Dipl.-Geogr. Mandy Zimmer, B. A. Tanja Graeveling

Prof. ing. arch. Karel Maier, C. Sc.

Ing. arch. Veronika Šindlerová Ph. D.,

Ing. Mgr. Miroslav Vrtiška, Ing. Daniel Franke Ph. D.

Překlad:

Jan Hanzl, 3T consult GmbH, organizační složka

Redakční uzávěrka: 22.07.2020

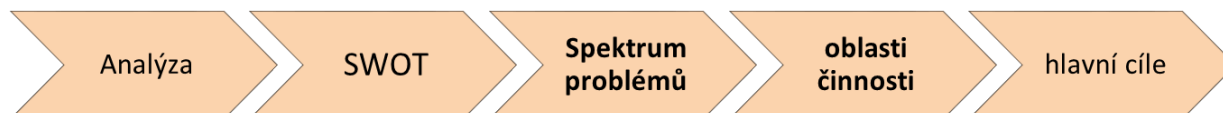
Upozornění ve smyslu zákona o rovném přístupu: Z důvodu snazší čitelnosti se upouští od specifické diferenciacce pojmů dle pohlaví. Přísluné pojmy platí ve smyslu rovného zacházení pro obě pohlaví.

OBSAH

1	SPEKTRUM VÝZEV & AKČNÍ OBLASTI	1
2	VIZE	2
	K čemu jsou dobré vize?	2
	Návrh vize	5
3	KLÍČOVÉ PROJEKTY	20
	Projekty v akční oblasti Jazyk	22
	Projekty v akční oblasti prostorová struktura, administrace, kultura plánování	26
	Projekty v akční oblasti regionální identita a image	29
	Projekty v akční oblasti soft skills, informace, komunikace	33
	Projekty v akční oblasti hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	35
	Projekty v akční oblasti dostupnost a mobilita	38
	Projekty v akční oblasti management nemovitostí a ploch	49
	Projekty v akční oblasti umění, kultura, volný čas/turismus	51
	Projekty v akční oblasti udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů	56
4	SHRNUTÍ	59
	SEZNAM TABULEK	62
	PŘÍLOHA WORKSHOP V LIBERCÍ – SOUBOR PROJEKTŮ A STANOVISKA	63

1 SPEKTRUM VÝZEV & AKČNÍ OBLASTI

Jádrem regionální analýzy jsou profily silných a slabých stránek, šancí a rizik (SWOT, viz Svazek 1). Na základě těchto profilů lze identifikovat **spektrum výzev**, které charakterizuje region Liberec-Žitava a definuje **akční oblasti**, pro něž budou v jednom z dalších kroků odvozeny hlavní cíle.

Níže uvádíme přehled problémových okruhů a z nich odvozených oblastí činností pro přeshraniční proces rozvoje:

Tabulka 1: Přehled spektra problémů a akční oblastí

Spektrum problémů	Akční oblasti „The big 9“		
Jazyková bariéra zamezuje sbližování regionu	1	Jazyk	strategicky
Politika prostorového plánování s málo aktivními tvůrčími nároky, chybějící definice územní spolupráce regionu Trojzemí	2	Prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí	3	Regionální identita a image	
Nepřehlednost, přemíra informací, ustrnutí „v bublině“	4	Měkké dovednosti (soft skills), informace, komunikace	
Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurenční situace uvnitř regionu i vůči aglomeracím	5	Hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	projektově
Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící dopravní řešení s využitím více druhů dopravy a řešení orientovaná dle poptávky	6	Dostupnost a mobilita	
Na jedné straně tlak po osídlení – na druhé straně prázdné nemovitosti, ztráta stavební kultury, chybějící transparentnost přeshraničního trhu s nemovitostmi, zastavění území	7	Trinacionální management nemovitostí a ploch	
Krácení finančních prostředků, chybějící trinacionální propojení	8	Umění a kultura	
Nedocení potenciálů udržitelného rozvoje, příroda a krajina pod tlakem	9	Udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů	

2 VIZE

K ČEMU JSOU DOBRÉ VIZE?

Vytvořte si
vize pro budoucnost!

Vize (Leitbild)¹ je klíčovou představou o cílech, je stanovením směru pro regionální aktéry. Formulované vize přitom nemají být pouhou rozpravou bez dalších kroků, ale mají dodat odvalu a podněcovat k činům². Vize odpovídá na otázku „Kam se chceme ubírat, čeho chceme dosáhnout?“ A dává nám měřítko, abychom viděli dosažené pokroky v poměru k vytyčeným cílům. Společná vize (leitbild), k níž se přihlásí všichni zúčastnění, stanovuje rámec a orientační body pro souhru všech aktérů. Vize sice nezabrání nepromyšlenému postupu, ale dává aktérům LiZi koncepční „svodidla“.

Regionální vize spočívají na rozhodnutích mnoha lokálních aktérů včetně obyvatelstva. Zpracování vize proto není založeno pouze na odborné expertíze; vize navržena společně za účasti zainteresované veřejnosti a sleduje následující nároky³:

- dát podnět k přeshraniční debatě o vizi v regionu Trojzemí
- poskytnout „stavební materiál“ pro možné dílčí aspekty a součásti budoucí vize
- odvážit se načrtnout vize pro identifikované oblasti činnosti, přitom však
- nezůstat stát na čistě vizionářské rovině, ale podložit jednotlivé vize konkrétními klíčovými projekty
- navrhnout formát pro navazující debatu o vizi, v níž lze sloučit souhrn jednotlivých stavebních kamenů do celkového obrazu
- připravit konkrétní návrh vize, jenž může být inspirací pro další diskuzi

¹¹ Kresba Zukunftsvisionen entwickeln (vyvíjet vize budoucnosti): <https://kommunen-innovativ.de/kommunen-innovativ-goes-video>, přístup dne 28.02.2020.

² viz Zundel, Stefan: Strukturwandel in der Lausitz. Wissenschaftliche Auswertung der Potentialanalysen der Wirtschaft der Lausitz ab 2010. Projektový tým: Dr. Gunther Markwardt (TU Dresden), Prof. Magdalena Mißler-Behr (BTU Cottbus-Senftenberg), Prof. Helmut Schuster (BTU Cottbus-Senftenberg), Prof. Stefan Zundel (BTU Cottbus-Senftenberg), Jörg Hedderoth (BTU Cottbus-Senftenberg). 09.08.2016.

³ Tamtéž.

VIZE ...

- je založena na debatě o vizi, která byla vedena v rámci koncepce rozvoje
- ukazuje sdílený cílový stav společného rozvoje regionu Liberec-Žitava pro příštích 10 až 20 let („rámec“)
- chce vytvořit autentický a realistický profil tohoto regionu, nemá být reklamním sloganem
- nabízí orientaci všem aktérům, kteří nesou za region odpovědnost a chtějí jej spoluutvářet
- odvažuje se určovat vize pro identifikované akční oblasti
- usnadňuje aktivní přístup dle stanovených cílů prostřednictvím řešení konkrétních projektů, které odpovídají záměru vize (klíčové projekty)
- může přispět k posilování vazeb v regionu a k zintenzivnění pocitu sounáležitosti s regionem Trojzemí
- má nabídat k dalším debatám, které by tak neměly skončit schválením koncepce rozvoje.

Proč leitbild? Proč vize?

„Pro Žitavu a náš region je enormně důležité mít opět vize a sny, abychom za nimi mohli jít.“

*Thomas Zenker, primátor velkého okresního města Žitava,
zdravice v Žitavském věstníku (Zittauer Stadtanzeiger), 10.12.2019*

NÁVRH VIZE

ODVOZENÍ

V následujícím návrhu vize jsou **zhutněny** poznatky z regionální analýzy, z rozhovorů s odborníky, z analýzy SWOT a workshopů.

Základem této ucelené vize jsou **vize** odvozené **pro jednotlivé akční oblasti**. Účelem těchto vizí je koncentrovaně pojmenovat **kýžený cílový stav** formou snadno zapamatovatelných sloganů. Tyto budou následně dále obsahově rozčleněny. **Klíčové věty** poukazují na **různé aspekty vize** a následuje popis cílového stavu.

Vize, které jsou představeny níže, je třeba chápat jako návrhy, i když mají své opodstatnění – jak již bylo výše popsáno – v jednotlivých částech analýzy této koncepce.

Obsah pro odvozené vize pochází konkrétně:

- z regionální analýzy
- z analýzy SWOT
- z definovaných rozvojových cílů pro region Liberec – Žitava obsažených ve stávajících plánovacích koncepcích/posudcích atd.
- z výsledků obou workshopů
- z brainstormingu uvnitř řešitelského týmu

O jednotlivých cílech a jejich popisech lze v detailu diskutovat, doplnění od místních aktérů jsou kdykoliv vítána a priority lze nastavit i jiným způsobem. Níže navržené vize a jejich popisy je třeba chápat jako nabídku; jsou to stavební kameny, které jsou shrnuty a zhutněny do následujícího návrhu vize.

Trojzemí: rosteme společně.

Jsme **regionem tří národností**, jehož živou součástí je internacionalita a otevřenost světu. Vysoká kvalita života v našich městech a vesnicích je dána úzkou souhrou blízkosti přírody a urbánního charakteru. S naším společným kulturním dědictvím a proměnlivým historickým a aktuálním vývojem zacházíme citlivě a vědomě. Mluvíme **jazykem susedů**. Užíváme a rozvíjíme naši živou trinacionální uměleckou a kulturní scénu jako centrální faktory pro naši image. Nabízíme místo pro dynamický hospodářský rozvoj s kvalifikovanými pracovními místy a jsme regionem svědčícím rozvoji talentů pro kreativní odvětví. Náš horizont je rozsáhlý; pouštíme se do řešení svých úkolů regionálního rozvoje v územním kontextu našeho regionu Trojzemí. Srůstání regionu Trojzemí bude i nadále příběhem úspěchu, který budeme společně propagovat, abychom region zviditelnila a posilovali to, jak pozitivně jsme vnímáni naším okolím. Máme otevřené srdce a otevřené hranice: **Vůle** po společném rozvoji a **hrdost** na tento mimořádný region jsou pro nás hnací silou pro přeshraniční spolupráci.

Akční oblasti								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk	Prostorová struktura, administrace, kultura plánování	Regionální identita a image	Měkké dovednosti (soft skills), informace, komunikace	Hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	Dostupnost a mobilita	Trinacionální management nemovitostí a ploch	Umění a kultura	Udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů
Vize								
Rozumíme si!	Think bigger!	Životní pocit regionu Trojzemí	Otevřenost: srdcem a rozumem	Index šťastné planety!	3 země ve 3 minutách: nejlepší dostupnost, mnoha druhy dopravy	Win win!	Otevírá dveře, inspirace, hospodářský faktor, kvalita života	Aby i vnučata měla kde žít
Hlavní cíle								
Klíčové projekty								

VYSVĚTLENÍ

1. Akční oblast jazyk

Vize: Rozumíme si!

Hlavní cíle:

- 1.1 Vícejazyčnost namísto jazykových bariér
- 1.2 Vícejazyčné vyrůstání bez námahy

Vysvětlení cílů:

1.1 Vícejazyčnost namísto jazykových bariér

- ✓ Vlastní zvládnání jazyků souseda a jejich používání pro každodenní obecné i profesní účely je nezbytným základem a předpokladem pro vnímání svobody ohledně bydlení, práce a vzdělávání, a důležitou kotvou identity v regionu Trojzemí.
- ✓ Předcházíme tím vzniku jazykových bariér. Němčina, polština a čeština jsou rovnocennými komunikačními jazyky v regionu Trojzemí. Angličtina k tomu samozřejmě patří coby lingua franca pro kvalifikované pracovní síly (zevnitř i zvenčí), kteří ctí mezinárodní prostředí a kteří by bez znalostí angličtiny omezovali vlastní konkurenceschopnost.
- ✓ Disponujeme interkulturní kompetencí z praktické zkušenosti soužití s našimi německými, českými a polskými sousedy. To patří ke znakům naší jedinečnosti.

1.2. Vícejazyčné vyrůstání bez námahy

- ✓ Nabízíme všem dětem vícejazyčnou výchovu bez námahy ve vícejazyčných mateřských školách a školách. K tomu můžeme využívat rozsáhlé zdroje výchovného a pedagogického personálu se znalostí sousedních jazyků.

2. Akční oblast: Prostorová struktura, administrace, kultura plánování

Vize: Think bigger!

Hlavní cíle:

- 2.1 Region Trojzemí v kontextu prostorových propojení
- 2.2 Nástroje územního plánování a regionální rozvoje s přeshraničním pohledem a aktivní tvůrčí silou
- 2.3 Národní strategie vlád jednotlivých zemí
- 2.4 Nástroje národního a regionální plánování s pohledem přes hranice: Plánovací řídicí prvky: aktuální, kompatibilní, evaluovatelné
- 2.5 Učí se region a Open Government

Vysvětlení cílů:

2.1 Region Trojzemí v kontextu prostorových propojení

- ✓ Máme daleký územní horizont, abychom mohli zpracovávat očekávané zásadní prostorově významné rozvojové směry a trendy.
- ✓ Náš region Trojzemí lze prožít jako výkonnou územní jednotku. Je otevřený pro další dynamické partnery (např. Ebersbach-Neugersdorf-Seifhennersdorf a Varnsdorf/Rumburk).
- ✓ Díky svazku měst Malý trojúhelník coby kotvě rozvíjíme přeshraniční vazby.
- ✓ Velkoměsto Liberec plní v regionu Trojzemí funkci vyššího centra. Žitava a Jablonec musí coby střední centra zajišťovat funkce regionálních hospodářských, vzdělávacích, kulturních a zásobovacích center, poskytovat infrastrukturu pro zajištění základních potřeb a zásobování také pro okolní venkovské oblasti. Vysokoškolské město Žitava plní v oblastech vzdělávání/výzkum/kultura dílčí funkce vyššího centra a tím přispívá k plnění úkolů Oberzentraler Stätdeverbund (OZSV).

2.2 Nástroje územního plánování a regionální rozvoje s přeshraničním pohledem a aktivní tvůrčí silou

- ✓ Region Trojzemí sledujeme v územním plánování přeshraničně. V tomto smyslu požadujeme od politiky územního plánování aktivní tvůrčí přístup orientovaný dle společensko-politického rozvoje s dalekým rozhledem v rámci neformálních a formálních nástrojů.
- ✓ Chtěli bychom docílit přeshraničního odborného konsensu o vizích, cílech, strategiích a časových horizontech mezi politickými aktéry a odbornými úřady územního plánování.

2.3 Národní strategie vlád jednotlivých zemí

- ✓ Region Trojzemí obdrží podporu „úplně seshora“. Národní vlády zaujímají stanovisko ve prospěch komplementárních přeshraničních sousedských rozvojových strategií, které se soustředí na potenciály sousedství a win-win situace.

2.4 Nástroje národního a regionálního plánování s pohledem přes hranice: Plánovací řídicí prvky: aktuální, kompatibilní, evaluovatelné

- ✓ Naše plánovací nástroje jsou přeshraničně v nejaktuálnějším stavu a pravidelně se evaluují.
- ✓ Základní datové sady jsou průběžně doplňovány, jsou uživatelsky přátelské a srozumitelně zpracované a každý je může shlédnout.

2.5 Učí se region a Open Government

- ✓ Chápeme sami sebe jako „učící se region“ a umožňujeme celoživotní učení na všech úrovních – také v územně a regionálně plánovacím kontextu.
- ✓ Chceme se stát průkopníkem v „Open Gouvernement“. To znamená vědomé a systematické otevření se lokální politiky a komunální správy pro zájmy, požadavky a schopnosti pestré, mobilní, digitální a čím dál více globalizované společnosti v našich městech a obcích.
- ✓ Pěstujeme transparentní kulturu plánování orientovanou na participační procesy s odpovídajícími nástroji účasti, které vytváří transparentnost pro všechny občany regionu Trojzemí.
- ✓ Zkousíme nové věci a vytváříme inovativní struktury. Dovoleny jsou experimenty, pro něž nabízíme institucionální „ochranné zázemí“ a etablujeme Think Tanky.
- ✓ Práce s veřejností je pro nás šancí pro pozitivní veřejné vnímání našeho územně a regionálně plánovacího konání. Naši občané mají navímat regionální význam opatření, aby se mohli aktivně zapojit do procesů regionálního rozvoje.

3. Akční oblast: Identita a image

Vize: Životní pocit Trojzemí

Hlavní cíle:

- 3.1 Vědomí vlastních silných stránek
- 3.2 Otevřenost světu a internacionalita
- 3.3 Autenticita! Kotvy identity = faktory image
- 3.4 Úzké soužití městských a venkovských světů života
- 3.5 Povědomí pro „místo přicházení a odcházení“

Vysvětlení cílů:

3.1 Vědomí vlastních silných stránek

- ✓ Klíčovými prvky vysoké kvality života v regionu Trojzemí jsou:
 - úzké soužití městských a venkovských světů života a životních stylů,
 - poloha v krajině Jizerských hor, Ještědského hřbetu a Lužických hor,
 - kulturní rozmanitost tří národů a jazyků,
 - centrální poloha mezi metropolemi Prahou, Drážďany a Vratislaví.
- ✓ Jsme si vědomi svých silných stránek a stavíme je na odív jak vlastního tak i vnějšího vnímání.
- ✓ Chceme se v našich třech státech coby region stát pionýrem a předobrazem pro přeshraniční vztahy.

3.2 Otevřenost světu a internacionalita

- ✓ Regionální identita pro nás znamená pocit příslušnosti k regionu Trojzemí. Rozpoznáváme, že naše síla nespočívá v tom, být stejný, ale v tom, být různí. Poloha regionu Trojzemí nás inspiruje a umožňuje nám spojit to nejlepší z našich tří zemí a doplňovat kompetence.
- ✓ Cítíme se jako Evropané a zavázáni evropskými hodnotami. Nacionalistickým a rasistickým resentimentům se postavíme rozhodně, odbouráváme strach a předsudky. Jsme spojení se svou vlastí, aniž bychom byli nacionalističtí.

3.3 Autenticita! Kotvy identity = faktory image

- ✓ Podporujeme růst „regionálního povědomí regionu Trojzemí“.
- ✓ Jsme si vědomi toho, že regionální identitu nelze vybudovat snadno. Dáváme naší identitě prostor a čas, aby se vyvinula. Svou cestu vnímáme na jedné straně jako proces, na straně druhé však požadujeme i netrpělivost! Už se to má konečně hnout vpřed!
- ✓ Proto jsme identifikovali kotvy identity a chceme je posunout do povědomí lidí a chránit je. Tyto kotvy jsme našli
 - v naší vícejazyčnosti
 - v našem hodnotném kulturním dědictví
 - v naší mimořádně krásné přírodní krajině, kterou se vyplatí chránit
 - na naší živé umělecké, kulturní a sportovní scéně
 - v majících hospodářství a ve vrcholech naší vzdělávací a výzkumné krajiny
- ✓ Internacionalita má pro nás být centrálním stavebním kamenem pro naši image. Internacionalita pro nás přitom vyjadřuje více nežli pouhé územní střetnutí tří států. Internacionalita se ukazuje i v duševním nastavení, které se projevuje otevřeností světu, interkulturními kompetencemi, vícejazyčností (také vč. angličtiny) a všednodenní otevřenost vůči okolnímu světu (vítací kultura).
- ✓ Chceme zvyšovat známost regionu Trojzemí a jeho pozitivní vnější vnímání a prezentovat jej jako úspěšný příběh. Toto chceme zvládnout trinacionálně, tj. společně namísto na třech národních úrovních. Naším cílem je etablovat region jako trinacionální region pro život (bydlení, práce, výzkum, vzdělávání, odpočinek/rekreace).

3.4 Povědomí pro „místo přicházení a odcházení“

- ✓ V kontextu našeho zvláštního historického vývoje coby „oblast přicházení a odcházení“ bychom chtěli podporovat znalosti historie a také historické povědomí, vzbudit zvědavost a pozvat k objevování.
- ✓ Vidíme odpovědnost a šance našeho regionu jako příhraničního regionu, které vyplývají z historického vývoje především 20. století. Jsme si vědomi toho, že naše pohraničí je ještě stále z důvodu tragických historických událostí prostorem nabitým emocemi a tomto kontextu je jedinečným územím nemajícím obdoby.

4. Akční oblast: Soft-Skills, informace, komunikace

Vize: Otevřenost: srdcem a rozumem

Hlavní cíle:

- 4.1 Emoce jsou hnací silou
- 4.2 Učíci se region s interkulturními kompetencemi
- 4.3 Institucionalizované sítě
- 4.4 Profesionální informace a komunikace rovný s rovným

Vysvětlení cílů:

4.1 Emoce jsou hnací silou

- ✓ Máme otevřená srdce a otevřené hranice: Emoce akceptujeme a využíváme jako hnací sílu v přeshraniční spolupráci.
- ✓ Na jedné straně: Trpělivost! I dlouhá cesta začíná prvním krokem. Na druhé straně: Netrpělivost! Protože, pokud jdeme tempem, dva krůčky vpřed, jeden zpět - takto se nikdy nestaneme vzorovým regionem.

4.2 Učíci se region s interkulturními kompetencemi

- ✓ Chápeme se jako „učící se region“, v němž vysokou hodnotu mají celoživotní vzdělávání a především „učit se navzájem“.
- ✓ Máme interkulturní kompetence. Můžeme sami o sobě tvrdit: „Disponujeme kompetencí Česko“, Máme „kompetenci Polsko“, „Máme kompetenci pro Německo“. To patří k našim jedinečným charakteristickým znakům.
- ✓ Inspirujeme se příklady dobré praxe z jiných regionů, podílíme se na relevantních dotačních programech a snažíme si iniciovat pilotní projekty.

4.3 Institucionalizované sítě

- ✓ Setkáváme se jako rovný s rovným. Institucionalizované sítě a setkávání nám tvoří spolehlivý základ pro trvalou spolupráci.
- ✓ Záměry, do nichž se pouštíme, jsou nesené pozitivním duchem, který lze cítit i z vnějšku.
- ✓ „Nacházíme a propojujeme“ správné aktéry, kteří coby „vyslanci“ přeshraniční spolupráce dávají stále znovu a znovu potřebné impulzy.

4.4 Profesionální informace a komunikace rovný s rovným

- ✓ Setkáváme se jako rovnoprávní a rovnocenní partneři. Umožňujeme si stejný stav informací, abychom mohli komunikovat na stejné úrovni. Proto informujeme a komunikujeme dle cílových skupin a zlepšujeme naše informační a komunikační kanály.
- ✓ Pro komunikaci a kooperaci vyčleňujeme odpovídající množství finančních a personálních zdrojů.
- ✓ Ven z bubliny! Neustrneme v našich „sociálních bublinách“, ale jsme zvyklí změnit perspektivu a inspirovat se od jiných disciplín. Pro to nabízíme „prostor pro experimentování“, který uvolňuje kreativitu. Takto se společně setkáváme u společných témat, a bereme všechny s sebou, nejen ony „obvyklé podezřelé“.
- ✓ Informace budou srozumitelné, zajímavé a koncentrovaně profesionálně zpracované a zpřístupněné

5. Akční oblast: Hospodářství, strukturální změny, vzdělávání a výzkum

Vize: Index Happy-Planet!

Hlavní cíle:

- 5.1 Atraktivní pro poskytovatele služeb, pro „hybatele“, kteří chtějí něčím pohnout
- 5.2 Parola index šťastné planety! Hospodářský růst a vysoké příjmy samy o sobě ke štěstí nestačí.
- 5.3 Společná pozice a marketing jako „jedi(neč)ný hospodářský region“
- 5.4 Jasný profil, nosné struktury i do budoucna, kompetence a sítě
- 5.5 Vysoké školy a univerzity jako podněcováč/ten, kdo dává impulz
- 5.6 Hospodářská struktura Lužice po hnědém uhlí: Rozvojová osa Žitava-Liberec je významné doplnění
- 5.7 Cestovní ruch bez hranic je u nás důležitým hospodářským faktorem

Vysvětlení cílů:

5.1 Atraktivní pro poskytovatele služeb, pro „hybatele“, kteří chtějí něčím pohnout

- ✓ Naše vítací kultura je vstřícná vůči všem kvalifikovaným odborným pracovníkům a pracovnímu dorostu z bezprostředního okolí a mezinárodního prostředí, navrátilcům a pionýrům území.
- ✓ S nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil se utkáme jako region společně. Naše motto zní, že mezi sebou konkurují zaměstnavatelé a ne naše dílčí národní území.
- ✓ Nabízíme diferenciovanou nabídku pracovních sil a šancí pro podnikání, nejen pro akademiky, ale také pro služby a řemeslné profese.

5.2 Parola index Happy Planet! Hospodářský růst a vysoké příjmy samy o sobě ke štěstí nestačí.

- ✓ Nesoustředíme se pouze na hospodářský růst a vysoké mzdové hladiny, ale zohledňujeme navíc soudobé indikátory blahobytu, jako např. kritéria „indexu šťastné planety“ nebo „indexu lepšího života“, abychom mohli popisovat náš společenský pokrok a naši kvalitu života.
- ✓ S našimi měkkými lokálními charakteristickými faktory vyrovnáme stávající strukturální deficity.
- ✓ Děláme vše pro zachování a rozvoj našich měkkých charakteristických jedinečných znaků lokality, jsou cennými zdroji naší kvality života.

5.3 Společná pozice a marketing jako „jedi(neč)ný region pro život a hospodářství“

- ✓ Cíleně vynášíme kartu „trinacionalita“ a využíváme stereotypů, jako je německá kvalita, česká kreativita a polská dynamika, coby marketingových nástrojů.
- ✓ Posouváme naše „majáky“ do zorného pole.

5.4 Náskok díky výzkumu, vývoji a transferu technologií

- ✓ Jako technologické, výzkumné a vzdělávací centrum jsme konkurenceschopní, kompetentní a inovativní. Struktura našeho hospodářství je charakteristická široce rozkročenými flexibilními a inovativními středními podniky a velkým počtem nově zakládaných podniků (start-upů).
- ✓ Dále rozvíjíme životaschopný cluster podniků a zařízení zpracovávajících plasty a jiných průmyslových odvětví (např. automotive).
- ✓ Rozvíjíme kompetence v oblasti „udržitelná výroba energie a snižování emisí škodlivých látek“ a dáváme tím impulzy pro stávající nebo nové regionální podniky a výzkumné sítě
- ✓ Transfer technologického know-how do regionu je důležitým stavebním kamenem našeho hospodářského úspěchu. Proto dále podporujeme propojování vzdělávacích a výzkumných zařízení s podniky.

5.5 Vysoké školy a univerzity dávají impuls

- ✓ Důrazně prezentujeme mnohovrstvý profil naší vzdělávací a výzkumné scény.
- ✓ Vnímáme naše vysoké školy a univerzity jako aktéry, kteří dávají impulzy a záruky pro trvalou výměnu i ve vědecké rovině. Společné projekty jako přeshraniční kampus, Central European Campus Neisse/Nisa, který jsme zřídili v Žitavě a Liberci, otevírají nové horizonty pro učení a výzkum.
- ✓ Rozvíjíme společný, vzájemně se doplňující profil vysokoškolských a univerzitních zařízení v Liberci a Žitavě/Zhořelci, který odpovídá poptávce a orientuje se dle kompetenčních oblastí, které jsou relevantní a poptávané v mezinárodním měřítku (např. transformační proces v hospodářství a společnosti, energetický výzkum, energie a životní prostředí atd.)
- ✓ (Odborné) vzdělávání a hospodářský rozvoj u nás kráčí ruku v ruce, tzn. podporujeme profesní a vzdělávací orientaci v souladu s poptávkou v našem regionu a pro náš region.

5.6 Hospodářská struktura Lužice po hnědém uhlí: Rozvojová osa Žitava-Liberec je významné doplnění

- ✓ Posouváme rozvojovou osu podél Nisy „Liberec-Žitava-Zhořelec“ jakou významné doplnění hospodářské struktury Lužice po skončení těžby hnědého uhlí do zorného pole a jsme aktivními spolutvůrci udržitelných strukturálních změn Lužice.
- ✓ Přebíráme roli průkopníka v takovém regionu Trojzemí, který je regionem „různých rychlostí“. Nenecháme se zbrzdit aktuálním nastavením politických výhybek. Nebudeme čekat na nejpomalejšího, ale převezmeme roli průkopníka v rámci rozvoje, k němuž nás zavazuje udržitelnost.

5.7 Cestovní ruch bez hranic je u nás důležitým hospodářským faktorem

- ✓ Pro turisty je region Trojzemí již dávno bez hranic. Proto jsme instalovali společný destinační management, který nám pomáhá lépe a efektivněji společně využívat a prezentovat náš turistický potenciál a optimalizovat tvorbu hodnot v cestovním ruchu.

6. Akční oblast: Dostupnost a mobilita

Vize: 3 země ve 3 minutách: nejlepší dostupnost, multi mobil

Hlavní cíle:

- 6.1 Napojení na nadregionální dopravní osy a dobrá silniční síť
- 6.2 Multimobilní propojení v jednom přeshraničním svazu regionální příměstské dopravy
- 6.3 Uživatelsky přátelský systém
- 6.4 Šetrná mobilita

Vysvětlení cílů:

6.1 Napojení na nadregionální dopravní osy a dobrá silniční síť

- ✓ Náš region je po dokončení B178n napojen na českou, polskou a německou dálniční síť.
- ✓ Existují rychlá železniční spojení do aglomerací velkoměst, jakou jsou Drážďany, Praha a Berlín.
- ✓ Region Trojzemí disponuje dobře vybudovanou silniční sítí; v této souvislosti neexistují žádné „odříznuté“ oblasti.

6.2 Propojení mnoha druhů dopravy v jednom přeshraničním svazu regionální příměstské dopravy

- ✓ Nabízíme optimální podmínky mobility pro lidi využívající autobusovou a drážní dopravu, cyklisty a pěší. Chceme docílit flexibilních možností pro kombinaci a propojování různých dopravních prostředků, aby bylo možné plnit narůstající nároky na mobilitu rodin, zaměstnanců, učňů a turistů.
- ✓ Naše nabídky jsou vzájemně propojeny a koordinovány pod střešou přeshraničního koordinujícího dopravního svazu veřejné dopravy.
- ✓ Zajišťujeme dostupnost vzdělávacích a pracovních míst veřejnými a alternativními nabídkami mobility. Přeshraničně platné jízdenky Job-Tickets a parkoviště Park & Ride pro přestup na autobus, železnici či kolo jsou zaměstnancům našeho regionu k dispozici. V atraktivní veřejné regionální dopravě vidíme také alternativu k osobnímu automobilu, abychom snižovali objemy dopravy v rámci denní dojížděky do zaměstnání (pendleři).

6.3 Uživatelsky přátelský systém

- ✓ Přeshraniční dostupnost našeho regionu autobusem a vlakem je výborná. „Každou hodinu každým směrem do každého místa.“ Integrovaný taktový jízdní řád s intermodálními přestupními možnostmi, transparentní informační systém a tarifní shoda jsou zaručeny – pro obyvatele i pro turisty.
- ✓ Jízdní doby z Liberce a Žitavy do Drážďan, Prahy a Berlína a mezi Libercem a Žitavou se zkracují.

6.4 Šetrná mobilita

- ✓ Díky udržitelné dopravní koncepci, využívající všechny dopravní prostředky, zajišťujeme uživatelskou přívětivost systému, zlepšujeme bezpečnost dopravy a přispíváme k ochraně životního prostředí a klimatu.
- ✓ Naše sítě cyklistických a turistických stezek a stezek pro pěší jsou koncipovány s ohledem na potřeby každodenního, volnočasového a zvláště turistického využití. Je zajištěna dostupnost centrálních nabídek pokrytí základních sociálních potřeb, veřejných institucí, kulturních a volnočasových zařízení.
- ✓ Pro elektromobilitu je k dispozici uživatelsky přátelská infrastruktura nabíjecích stanic

7. Akční oblast: Trinacionální management pozemků a nemovitostí

Vize: Win-win

Hlavní cíle:

- 7.1 **Vzájemné doplňování a vyrovnávání**
- 7.2 **Marketing pro trinacionální portfolio**
- 7.3 **Společné plánovací principy**
- 7.4 **Lehkost zdrojů**
- 7.5 **Stavební kultura a estetika**

Vysvětlení cílů:

7.1 **Vzájemné doplňování a vyrovnávání**

- ✓ Přeshraničně spojujeme nabídku a poptávku, a tím dosahujeme na jedné straně menšího počtu neobsazených bytů v Žitavě a na druhé straně více nabídek finančně dostupných nájmu pro občany Liberce.

7.2 Marketing pro trinacionální portfolio

- ✓ Vytváříme a propagujeme společnou nabídku rozvojových ploch pro živnosti a průmysl a také pro využívání obnovitelných zdrojů (vítr, slunce, bioenergie, geotermie).
- ✓ Propagujeme společný trh s nemovitostmi a bydlením, který je transparentní pro všechny aktéry v regionu Trojzemí.

7.3 Společné plánovací principy

- ✓ Naše prostorově plánovací instrumentárium a jeho dokumenty závazného územního plánování (Zemský rozvojový plán a regionální plán na regionální úrovni, územní plán na lokální úrovni) doplníme dalšími informačními koncepčními, řídicími nástroji jako např. přeshraniční systém sledování trhu s bydlením a přeshraniční burza pozemků a nemovitostí.

7.4 Úspornost zdrojů

- ✓ Usilujeme o takových rozvoj infrastruktury, sídelních a komerčních ploch, který bude šetřit zdroje, minimalizuje spotřebu ploch a zamezí dalšímu rozvolňování sídelní zástavby do krajiny.

7.5 Stavební kultura a estetika

- ✓ Stavebně kulturní hodnoty uznáváme jako důležité kotvy identity a faktory image pro náš region a zacházíme s nimi citlivě a s vědomím tradic, ale také v duchu současnosti. V tomto smyslu iniciujeme modelové projekty soudobé sanace/rekonstrukce a vytváříme nové stavebně kulturní hodnoty s vysokou estetikou.
- ✓ Naplňujeme moderní stavební standardy, abychom zajistili bezbariérovost a energetickou efektivitu.

8. Akční oblast: Umění a kultura

Vize: Otvírač dveří, inspirace, hospodářský faktor, kvalita života

Hlavní cíle:

- 8.1 Faktor image a kotva identity
- 8.2 Hospodářský faktor a demografický faktor pro stabilitu
- 8.3 Motor pro regionální rozvojové procesy
- 8.4 Umožňovat setkávání a kout nové aliance
- 8.5 Evropské hlavní město kultury 2028: Region Trojzemí s Libercem a Žitavou

Vysvětlení cílů:

8.1 Faktor image a kotva identity

- ✓ Trinacionální umělecká a kulturní scéna je centrálním faktorem našeho image pro vnímání zvnějšku. Umění a kultura zároveň charakterizují naši regionální identitu.

8.2 Hospodářský faktor a demografický faktor pro stabilitu a setrvání

- ✓ Jsme si vědomi významu umění a kultury jako „měkkého“ charakteristického znaku regionu a demografického faktoru stability.
- ✓ Kreativní odvětví je důležitou součástí naší regionální hospodářské struktury a tím také pravým „tvrdým“ hospodářským faktorem. Zapojujeme aktéry kreativních odvětví do našeho regionálního rozvojového procesu a hospodářských sítí.

8.3 Umožňovat setkávání a kout nové aliance

- ✓ Vnímáme umění a kulturu jako ty, co staví mosty a otevírají dveře a přibližují k sobě různé společenské, hospodářské a politické aktéry na jeden „kulturní parket“.

8.4 Motor pro regionální rozvojové procesy

- ✓ Prostřednictvím umění a kultury dáváme podnět k nastartování regionálních rozvojových procesů a necháváme se inspirovat také jednotlivými „scénami“ v regionu Trojzemí. Hranice regionu Trojzemí přitom nejsou ustrnulé, ale otevřené pro další dynamické partnery.
- ✓ Podařilo se nám ten elán a entuziasmus Žitavanů z fáze ucházení se o titul Evropského hlavního města kultury 2025 přenést také na českou a polskou stranu. Vytváříme trinacionální kulturní strategii, která není jen na papíře, ale je závazně projednaná s Kulturraum Oberlausitz-Niederschlesien a dalšími německými, polskými a českými sousedy.

8.5 Evropské hlavní město kultury 2028: Region Trojzemí s Libercem a Žitavou

- ✓ Cítíme se názorem poroty potvrzení ve svém přesvědčení, že Žitava a region Trojzemí mají příběhy, které je třeba vyprávět, a z nichž se může celá Evropa něco naučit.⁴ Proto podporujeme ideu, aby se Liberec zastupující region Trojzemí ucházel o titul Evropského hlavního města kultury 2028.
- ✓ V procesu podávání přihlášky mohou aktéři profitovat z doporučení, které dostaly Žitava a ostatní uchazeči od poroty.

9. Akční oblast: Udržitelnost, příroda a ochrana zdrojů

Vize: Aby i vnoučata měla kde žít

Hlavní cíle:

- 9.1 **Překrásná přírodní a kulturní krajina, zelená infrastruktura ve vysoké kvalitě: benefit pro všechny**
- 9.2 **Udržitelnost je prožitelná jako kvalita života**
- 9.3 **Krajina po těžbě – potenciál pro ochranu zdrojů a udržitelné rekreační využívání**

Vysvětlení cílů:

9.1 **Překrásná přírodní a kulturní krajina, zelená infrastruktura ve vysoké kvalitě: benefit pro všechny**

- ✓ Ochrana našeho překrásného přírodního a krajinného území je naší srdeční záležitostí. Krajina, přírodní prostor, vodstva a městská zeleň jsou určujícím faktorem pro vysokou kvalitu života v našem regionu a jsou benefitem pro všechny. Toto budeme chránit, rozvíjet a zhodnocovat.

9.2 **Udržitelnost zajišťuje kvalitu života – i pro budoucí generace**

- ✓ S vědomím toho, že náš přírodní prostor je centrálním společným faktorem image a identity regionu Trojzemí, se přeshraničně hlásíme k udržitelnému regionálnímu rozvoji.
- ✓ Prověříme všechny naše záměry, zda umožní žít i našim vnoučatům. V tomto smyslu nevnímáme udržitelný rozvoj jako volnou jízdu, ale jako svou povinnost vůči generaci našich dětí a vnoučat.

9.3 **Rekreační potenciál krajiny po těžbě**

- ✓ Povrchový důl Turów vyžaduje, abychom se v regionu Trojzemí společně zamysleli nad jeho budoucí podobě a využití.

⁴ Selection of the European Capital of Culture (ECOC) 2025 in Germany. The Expert Panel's report Pre-Selection Stage. Berlin December 2019

3 KLÍČOVÉ PROJEKTY

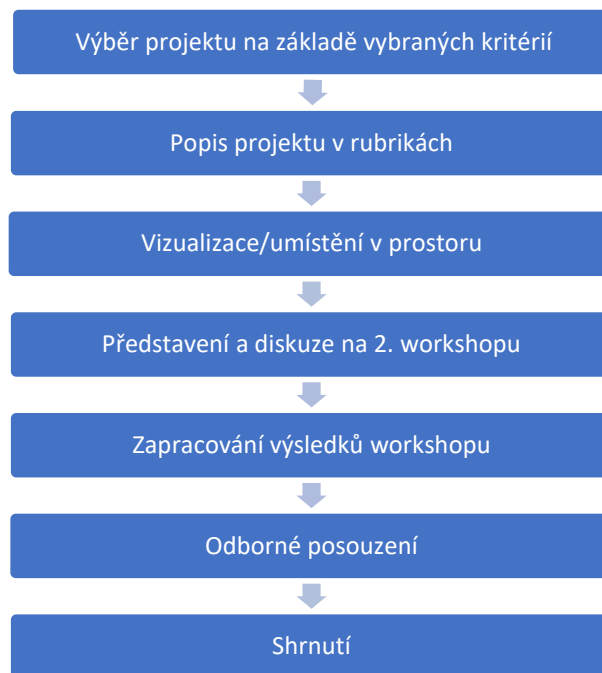
Pro 2. workshop byl připraven soubor celkem 39 návrhů projektů, které by mohly podpořit realizaci vize koncepce rozvoje (viz Přílohu 1).

- Z těchto projektů mohou vzejít **posilující impulzy** pro rozvoj přeshraničního městského regionu Liberec – Žitava.
- Všechny projekty **se vyznačují propojováním do sítí**, vytvářejí spolupráci a podněcují vytváření sítí napříč hranicemi.
- Projekty jsou ve velké míře **zaměřeny na veřejnost a jsou nositeli image**.

Pro každou z devíti akčních oblastí („The big 9“) byly vypracovány projekty, které jsou v tomto smyslu **příkladem**. Některé z klíčových projektů navazují na již probíhající projekty a činnosti nebo je znovu oživují a staví na know-how regionálních a místních aktérů, které je k dispozici. S tím je spojeno očekávání, že nositelé a spolupracující a síťoví partneři těchto aktivit budou ochotni podílet se na dalším procesu realizace rozvojové koncepce Liberec – Žitava.

Klíčové projekty vypracované v rámci rozvojové koncepce si nekladou za cíl moci konečně vyřešit všechny problémy, které byly zjištěny v rámci regionální analýzy. Měly by spíše poskytnout **první impulzy**, na jejichž základě bude zřetelné, že a jakým způsobem aktéři v přeshraničním rozvojovém prostoru Liberec – Žitava disponují kompetencí k řešení daných problémů a potenciálem ke spolupráci na regionální a nadregionální úrovni a že přistupují k potřebě a možnostem jednat tak, aby toto jednání bylo úspěšné. **Doplnění dalších klíčových projektů** do dalšího procesu rozvoje přeshraničního regionu Liberec – Žitava, které by celý proces zrychlilo a poskytlo mu širší základnu, je možné a smysluplné na základě dostupnosti finančních a lidských zdrojů. U všech projektů navrhovaných v rámci této koncepce se mohou vyskytnout drobné nebo větší **překážky ztěžující jejich realizaci**: Je třeba nalézt **nositele a partnery projektu** a zajistit jeho **financování**. Jistě bude také třeba nejdříve **zapracovat na přesvědčení**, že je třeba vybrané projekty zahájit.

Po závěrečném vyhodnocení souboru projektů správou města Žitava byly vybrány **klíčové projekty**, které jsou znázorněny v Tabulce 2.

Tabulka 2: Přehled klíčových projektů, řazeno podle akčních oblastí

1 Jazyk	2 Prostorová struktura, administrace, kultura plánování	3 Regionální identita a image	4 Měkké dovednosti (soft skills), informace, komunikace	5 Hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	6 Dostupnost a mobilita	7 Trinacionální management nemovitostí a ploch	8 Umění a kultura	9 Udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů
1 L23 LiZi vícejazyčné televizní vysílání	2 I03 Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko	3 I02 Evropská města kultury Žitava – Liberec 2028	4 P04 Učit se od sousedů: Výměnný program pro zaměstnance správy	5 I06 Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí	6 P12a S-Bahn (Görlitz-) Zittau – Liberec – Jablonec nad Nisou – Tanvald	7 L01 LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma	8 I23 Fringe Festival-Ost	9 L16 Geopark Lužické hory
1 P27 Zřízení bilingvních mateřských školek a škol	2 P01 Stálá konference úřadů práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.	3 I04 Vyslanci a „Klub vyslanců“ Trojzemí	4 P05 Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání	5 P06 Informační manuál pro přeshraniční obchodníky, řemeslníky a producenty	6 P12b Sanování kolejového úseku Porajów (PL) v rámci železničního spojení Liberec-Zittau		8 L04 Propojení sousedících turistických regionů na české a německé straně	9 P02 Trojzemská prezentace pro regionální produkty v Hrádku
	2 P03 Aktualizace strategických plánovacích dokumentů v pohraniční oblasti zaměřená na sousedy za hranicí				6 P16a Dálkové spojení Praha-Liberec-Zittau-Görlitz-Berlín		8 L12 Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím	
					6 P16b Snížení jízdní doby na trase Zittau-Dresden pod jednu hodinu		8 L21 Karta LiZi (kultura, volný čas a mobilita)	
					6 P18 Optimalizace trasy cyklostezky Odra-Nisa v úseku Liberec-Jablonec			
					6 P19 Projekt mosty přes Nisu (Hirschfelde – Turossów a Žitava – Porajów)			

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI JAZYK

1 L23 Akční oblast Jazyk	
Název projektu	LiZi vícejazyčné televizní vysílání
Vztahuje se k problému	Jazyková bariéra, chybějící identita regionu Trojzemí a vnější vnímání jako Region Trojzemí – nepřehlednost, přemíra informací
Stručný popis	<p>Regionální internetová televize zaměřená na události v regionech Horní Lužice, německé i polské části Dolního Slezska a Libereckého kraje. Vysílání v jazyce redakce, která příslušný pořad zajišťuje, bude opatřeno titulky v němčině, češtině, polštině, lužičtině (a angličtině?) tak, aby si divák mohl přepnout titulky ve svém jazyce a zároveň měl poslech v původním jazyce.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zpravodajství z místních a regionálních samospráv, kulturní zprávy, společenská a sportovní rubrika. – Pořady pro děti (hlavně pro školáky a teenagery, kteří si mohou číst titulky). – Informace o rozvojových projektech v dotčených regionech. – Přímé přenosy ze společných kulturních a sportovních akcí Trojzemí. – Pořádání soutěží Poznej naše Trojzemí. <p>Pořady budou připravovány redakcemi v Liberci, Žitavě nebo Zhořelci a Vratislavi vždy v místním jazyce a opatřovány titulky ve volitelném jazyce. Vedle toho budou přebírány pořady jiných televizí a rovněž opatřovány titulky. Zařazení angličtiny je k diskusi, mohlo by oslabit efekt učení se porozumět ostatní jazyky regionu, na druhé straně může posílit znalost angličtiny jako univerzálního dorozumívacího jazyka.</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení – jedná se o postupně nabíhající projekt, v první fázi může být třeba jen česko-německý, další jazyky se budou postupně přidávat. Bylo by velmi žádoucí spustit LiZi televizi alespoň jako součást přípravy projektu I02 – Evropská města kultury Žitava – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: Projekt vyžaduje silnou a trvalou politickou i finanční podporu především v počáteční fázi. Po náběhové etapě lze počítat s postupným nárůstem příjmů z reklamy až do fáze finanční soběstačnosti. – Rychlost očekávaného efektu: Projekt má dlouhodobý efekt, spočívající v postupném nárůstu alespoň částečné pasivní znalosti jazyků v Trojzemí.
Nositel/ partner	Regionální marketing s regionální značkou regionu Trojzemí (5 I01) Spolupráce – TV rtm+ Liberecko https://www.facebook.com/tvrtmplus/

**Harmonogram
implementace**

- I. fáze – českoněmecké vysílání – náběh 2021-2022,
- technologická příprava pro II. etapu 2022-2023
- II. fáze – vícejazyčné vysílání – náběh 2023-2026

1 P27 Akční oblast Jazyk	
Název projektu	Zřízení bilingvních mateřských školek a škol
Vztahuje se k problému	jazyková bariéra, chybějící identita regionu Trojzemí a vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	<p>„Královskou cestou“ k vícejazyčnosti je vícejazyčné vyrůstání. Platí tedy, že je třeba zahrnout dobu před zahájením školní docházky, jelikož pro děti je během ní „snadné“ se novému jazyku naučit, a využít tak velký potenciál dětí v tomto věku něčemu se naučit. Za tímto účelem by tak v rámci tohoto projektu měly být zavedeny „vícejazyčné mateřské školy“ podle metody „ponoru“ (ponoření se do jazyka) coby budoucí pravidelná nabídka regionu Trojzemí přispívající k udržitelnému překonání jazykové bariéry. U metody ponoru je jazyk, kterému se děti mají naučit, ve školce konsekvantně používán jako pracovní jazyk, a sice po celý den. Ke kontaktu s jazykem tak dochází alespoň během poloviny otevírací doby, takže z nového jazyka se postupně skutečně stane jazyk běžně používaný při hovoru. Ve školkách musejí být za tímto účelem k dispozici pečovatelé, resp. vychovatelé, kteří jsou rodilými mluvčími (nebo jazyk na úrovni rodilého mluvčího ovládají).</p> <p>Zavedení dvojjazyčných mateřských školek coby pravidelné nabídky v regionu Trojzemí bude probíhat v několika krocích po delší časové období. Jádrem projektu je identifikace a získání vhodných mateřských školek na české a německé straně, které by se chtěly zúčastnit pilotního programu (resp. pilotního svazu školek), v jehož rámci bude metoda ponoru nasazena, a měly by zájem vyměňovat si zkušenosti ohledně informací a dalšího vzdělávání pečovatelů a vychovatelů. Cílem pilotního svazu je rychlé vytvoření většího počtu příkladných zařízení a společné překonání s tím spojených výzev, zejména pak získání a další vzdělávání pečujícího personálu hovořícího příslušným mateřským jazykem, jakož i rozvoj partnerství mezi jednotlivými školkami na české a německé straně, které budou mít zájem o dočasnou vzájemnou výměnu pečujícího personálu za účelem zajištění vychovatelů hovořících daným mateřským i druhým jazykem.</p> <p>Předmětem projektu je i využití nabídek podpory (zejm. Zemského úřadu pro rané vzdělávání v jazyce sousedů) a programů podpory EU, spolkové vlády a Svobodného státu Sasko zejm. za účelem financování dodatečných personálních nákladů (viz též https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/blog/allgemein/gesucht-und-gefunden-finanzierungsmoeglichkeiten-fuer-nachbarspracharbeit-in-kitas.html). Předmětem projektu je dále práce s veřejností a přesvědčování, kterého je třeba, abychom přesvědčili rodiče, jakož i komunální politiky, další multiplikátory i pečující personál a vhodné rodilé mluvčí o tom, že tento projekt je i možnou vstupní branou k vícejazyčnosti dětí v regionu Trojzemí na vysoké úrovni a přináší s sebou cenné další příležitosti ke vzdělávání, volbě povolání a utváření vlastního života.</p> <p>Vícejazyčnost, kterou si děti v mateřských školách osvojí, by mělo být možné rozvíjet až k odbornému vzdělávání. K tomu bude potřeba dalších kroků, které umožní etablování a zajištění nabídek průběžného jazykového vzdělávání. Pro získání dvoj- a vícejazyčnosti je nezbytné zajistit pokračování bilingvních nabídek i na základních a středních školách. Stejně jako zařízení předškolního vzdělávání, i tyto školy pro to budou muset vyvinout a realizovat bilingvní koncepci, ke které patří i odpovídající zařazení personálu a vyučujících se znalostmi rodilých mluvčích.</p> <p>Relevance pro LiZi: Široká nabídka výuky jazyka sousedů je klíčovým bodem pro překonání jazykové bariéry. Disponibilní bilingvní struktury nejsou přiměřené pro městský region, který chce dál přeshraničně srůstat a dát dětem příležitost vyrůstat vícejazyčně bez námahy. Ovládnutí jazyka sousední země umožňuje obyvatelům využívat evropských svobod ohledně bydlení, práce a vzdělávání v regionu víc než doposud. Vyrůstání s jazykem souseda celkově podporuje identifikování se s regionem Trojzemí.</p>

Priorita	Nejvyšší priorita vzhledem k mimořádnému potenciálu vícejazyčnosti
Nositel/ partner	Mateřské školy v příhraničí, komunity, rodiče, vysoké školy, orgány vzdělávání, odborné svazy a sdružení, Saský zemský úřad pro rané vzdělávání v jazyce sousedů a jeho nositel, Zemský okres Görlitz
Harmonogram implementace	Okamžitě a trvale

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI PROSTOROVÁ STRUKTURA, ADMINISTRACE, KULTURA PLÁNOVÁNÍ

2 I03 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
Vztahuje se k problému	Politika územního plánování s málo aktivním nárokem na platnost, chybějící definice kooperačního území regionu Trojzemí
Stručný popis	Úřady pořizující územně plánovací a strategické rozvojové dokumenty regionální a místní úrovně vyšlou své zástupce do koordinačního výboru, který se bude pravidelně scházet a vzájemně koordinovat pořizování těchto dokumentů. Cílem je koordinovat postupy a projekty v přeshraničním prostoru a předcházet možným prostorovým kolizím nebo nežádoucím dopadům na životní prostředí. Výbor by mohl též fungovat jako nositel / organizátor vybraných klíčových projektů.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení – vysoká – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu – kritickým faktorem pro úspěšnost je ochota ke spolupráci na místní a regionální úrovni a porozumění pro cíle regionu na národní / státní úrovni – Rychlost očekávaného efektu – spíše dlouhodobá, spočívající v lepší koordinaci územně plánovacích a strategických materiálů a předcházení kolizím
Nositel/ partner	Liberecký kraj, zemský okres Görlitz, Úřad územního plánování ORP Liberec, Jablonec n. N.; města a obce
Harmonogram implementace	Průběžná činnost, frekvence schůzí výboru podle potřeby, alespoň 3-4x ročně.

2 P01 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Stálá konference úřadů práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.
Vztahuje se k problému	Nedostatek odborných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurence uvnitř regionu a vůči aglomeracím
Stručný popis	Koordinační pracovní orgán se pravidelně schází k vzájemné informaci o vývoji pracovního trhu v jednotlivých dotčených územích. Propojuje databáze o zájemcích o pracovní místa a o volných pracovních místech. Výstupy činnosti koordinačního orgánu jsou využívány společnou informační a marketingovou kanceláří regionu LiZi pro poskytování informací o možnostech uplatnění zejména mladých pracovníků s vyšším vzděláním přicházejících odjinud. Cílem je vytvořit společný pracovní trh a pomocí sdílených informací o nabídce pracovních příležitostí a poptávce po nich podpořit prostorovou mobilitu pracovníků v regionu. Projekt je odsouhlasen a zařazen do iniciativy „Eures TriRegio“, etablovaného přeshraničního partnerství služeb zaměstnanosti, odborů a pracovních svazů ze Saska, Česka a Dolního Slezska, která chce posílit integraci trhu práce a vzdělávání v Trojzemí. Mezi hlavní opatření patří mj.: zpřístupnění nabídek informací a poradenství pro zaměstnavatele, zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné, učně a studenty, jakož i rozvoj přeshraniční výměny nabídek pracovních míst. V regionu Liberecka a Žitavska pracují ve veřejných službách zaměstnanosti dva poradci EURES (Budyšín, Liberec).
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení – přeshraniční prostorová mobilita zaměstnanců je dosud spíše jednosměrně orientována na Německo a je motivována vyššími platy; na české straně ale v poslední době narůstá poptávka po některých vysoce kvalifikovaných pracovnících, kde platová úroveň začíná být srovnatelná s Německem. – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu – může narazit na problémy s ochranou dat a rozdílné předpisy jednotlivých zemí o možnosti sdílení dat o zaměstnání – Rychlost očekávaného efektu – střednědobá
Nositel	Služby zaměstnanosti v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.
Harmonogram implementace	Průběžná činnost, frekvence schůzí výboru 3-4x ročně.

2 P03 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Strategické dokumenty územního plánování v regionu Trojzemí zaměřené na sousedy za hranicí
Vztahuje se k problému	Příhraničí je orgány územního rozvoje na německé, ale i na české a polské straně vnímáno v zásadě jako periferie vlastního území. Z toho důvodu dochází k opomíjení cenných potenciálů rozvoje, které lze odhalit a jichž lze využít pouze nazíráme-li je přeshraniční perspektivou.
Stručný popis	Při vyhotovování a aktualizaci plánů územního rozvoje relevantních pro region Trojzemí (v Sasku: plán rozvoje země a regionální plán, v České republice: politika územního rozvoje / strategie regionálního rozvoje České republiky, strategie rozvoje okresu Liberec, v Polsku: strategie rozvoje regionu a plán územního rozvoje Dolnoslezského vojvodství) je třeba vypracovat a zohlednit nejen dopady na příslušnou sousední zemi, ale především i potenciály rozvoje, které z přeshraničního nazírání pro vlastní území plynou. Region Trojzemí Liberec-Žitava je kromě toho dle územních kategorií příslušných nástrojů územního plánování třeba zařadit mezi přeshraniční „urbánní rozvojové prostory“ (CZ), resp. „aglomerace“ (SN) a s ohledem na infrastrukturu a dostupnost, jakož i zařízení obecného zájmu jej vybavit tak, aby se jeho potenciál mohl poskytovatele impulzů pro inovace a hospodářského katalyzátoru přeshraničně rozvíjel a byl využit v optimální míře. Předmětem projektu je na jednu stranu vybudování odpovídající pozice regionu Trojzemí pro vyjednávání s institucemi územního plánování, na stranu druhou pak jeho prosazení vůči politice a správě.
Priorita	Vysoká priorita
Nositel/ partner	Iniciativa: města Žitava a Liberec, odpovědnými za realizaci projektu jsou Svobodný stát Sasko a Regionální svaz pro plánování Horní Lužice-Dolní Slezsko, jakož i Liberecký kraj. Žádoucími spolupracujícími partnery jsou Dolnoslezské vojvodství, jakož i příslušná ministerstva České a Polské republiky.
Harmonogram implementace	Pro region Trojzemí jako celek bude usilováno o realizaci při další aktualizaci výše uvedených dokumentů územního plánování v horizontu zhruba 5 let.

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI REGIONÁLNÍ IDENTITA A IMAGE

3 I02 Akční oblast regionální identita a image	
Název projektu	Evropská města kultury Žitava – Liberec
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, chybějící trinacionální provázanost
Stručný popis	<p>Evropská hlavní města kultury je projekt, který je víc než festival, víc než prezentace umělců, víc než jednorázové oživení měst pomocí kulturních akcí a přilákání jednorázových návštěvníků, víc než reklamní prostor pro sponzory. Je to projekt, který má sílu změnit image měst pro jejich obyvatele i obyvatele EU a posílit význam kultury jako faktoru vnímané kvality prostředí měst. Pro města zařazená do projektu se má stát rok Evropského města kultury milníkem ve vývoji.</p> <p>Společné podání žádosti o zařazení dvojice prostorově blízkých měst v různých zemích může mít zvláštní přidanou hodnotu, a tudíž konkurenční výhodu vůči ostatním žadatelům.</p> <p>Celoroční program Evropského hlavního města kultury vytváří prostor k podpoře dvojice Liberec - Žitava jako vznikajícího mezinárodního kulturního centra. Svět uvidí, uslyší a ochutná krásu jedinečného setkání společné historie obou měst a jejich společného úsilí o transformaci tradičních průmyslových aglomerací na živá regionální centra. Města nabídnou celé Evropě prostory a místní kulturu v širokém spektru od klasického umění až po nevázané happeningy a zároveň vytvoří prostory a podmínky pro nejrůznější akce pořádané příchozími umělci. K tomu využijí rozsáhlého fondu kulturních zařízení, ale také bývalé industriální prostory a veřejná prostranství. Program nabídne široký mix velkých i malých událostí, kulturních akcí pro širokou veřejnost i úzce zaměřené publikum, jednorázových zážitků i dlouhodobých rozvojových projektů.</p> <p>Propojení obou měst bude zajišťovat kvalitní, frekvenční, kapacitní a rychlá veřejná doprava S-Bahn.</p> <p>S ohledem na neúspěšnou kandidaturu Žitavy na evropské hlavní město kultury v roce 2025 je v rámci nového běhu třeba splnit následující požadavky:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Závazek vůči nárokům „značky“ Evropského hlavního města kultury, které jsou orientovány jako společenskopolitické a urbanistické a necílí pouze na čistý marketing a PR – Umělecká vize s koherentním uměleckým programem – Jasně formulované a koncentrované cíle – Srozumitelné motto

	<ul style="list-style-type: none"> – Jasně rozpoznatelná evropská dimenze a znázornění evropské různorodosti bez užití evropských stereotypů v uměleckém programu – Srozumitelná koncepce spolupráce národních partnerů – Dostatečné ubytovací a dopravní kapacity – Participace občanské společnosti (např. regionální konference pro získání nápadů s účastníky z nezávislé a institucionální umělecké scény a oblasti vzdělávání, politiky a hospodářství celého kulturního prostoru) – Realistický rozpočet s profesionálním marketingovým a komunikačním plánem
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: urgentní politické rozhodnutí, pokud se má jednat o Evropská města kultury 2028 – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: Politická podpora a podpora veřejnosti je podmínkou úspěšnosti žádostí i samotných roků Evropských měst kultury. – Rychlost očekávaného efektu: okamžitá – pořádání roku Evropských měst kultury skokově urychlí proces revitalizace vedoucí k novému image obou měst
Nositel/ partner	Statutární město Liberec, město Žitava
Harmonogram implementace	<p>Za předpokladu, že se bude jednat o Evropská města kultury 2028:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2020-2021 vytvoření organizačních struktur pro přípravu – 2021-2022 příprava žádosti pro národní / zemskou úroveň – vypracování nabídky a projektů – 2023 podání žádosti do Prahy / Drážďan / Berlína – 2024-2027 v případě úspěšné žádosti příprava akce – 2028 Evropská hlavní města kultury Liberec a Žitava

3 I04 Akční oblast regionální identita a image	
Název projektu	Vyslanci a Klub vyslanců Trojzemí
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, nedostatek odborných pracovních sil, konkurence uvnitř regionu a vůči aglomeracím
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – „Vyslanci regionu Trojzemí“ mohou být jmenovány dobře známé a odpovídajícím způsobem viditelné angažované osobnosti z oblasti hospodářství, cestovního ruchu, vědy, kultury, sportu, médií, politiky a státní správy/samosprávy regionu, které budou komunikovat lokální výhody dané lokality Trojzemí pro život i práci směrem ven i dovnitř. Vyslanci jsou ideálními multiplikátory, mohou z první ruky podávat informace o tom, čím se region Trojzemí vyznačuje, jaké jsou jeho vize a cíle, proč se vyplatí zde investovat a žít. Přinášejí s sebou svoje kontakty, PR a aktivity a jsou v rámci svého soukromého i pracovního okolí na místní, regionální, národní i nadnárodní úrovni dobrovolně tváří regionu, jako občané nebo někdejší občané regionu Trojzemí představují životní pocit v regionu Trojzemí a identifikaci se svou vlastní. – „Klub vyslanců“ tvoří exkluzivní institucionální rámec pro setkávání a výměnu mezi vyslanci navzájem a s politickými špičkami. Klub vyslanců je platformou pro kvalifikovanou výměnu zkušeností, navazování obchodních kontaktů a kontaktů s dalšími vyslanci, aktuální témata a trendy v regionu Trojzemí, v regionu pro práci i pro život. – Klub vyslanců by mohl být iniciován např. ze společné rady městského svazu Malý trojúhelník, jakož i primátorů měst Žitava a Liberec nebo zemských radů či hejtmanů regionu Trojzemí. Toto složení by dobře zobrazovalo trojstrannost, místní i regionální dimenzi a (osobně) známé tahouny přeshraničního myšlení a jednání. – Klub vyslanců má jednoho koordinátora, který zároveň zajišťuje komunikaci s vyslanci, organizuje každoroční akce pro vyslance a řídí práci s veřejností s vyslanci v rámci marketingu regionu. – Klub vyslanců organizuje alespoň jednou ročně akci na vysoké úrovni, která daleko přesahuje region Trojzemí a představuje „nutnost“ pro prominentní osoby z České republiky, Polska a Německa. – Doporučuje se založit Klub vyslanců v právní formě zapsaného sdružení na základě odpovídajících stanov. Založení Klubu vyslanců a povolání vyslanců představuje iniciativy v rámci společného regionálního marketingu regionu Trojzemí. <p>Relevance pro LiZi: S touto iniciativou se lze vydat na společnou cestu směrem k vnitřnímu i vnějšímu vnímání Trojzemí. Prostřednictvím multiplikátorů a jejich osobní (a emoční) dotčenosti mohou být báječně vzájemně propojeny obě roviny – regionální identita a image. Systém vyslanců představuje pro posílení identifikace s Trojzemím a utváření „životního pocitu regionu Trojzemí“ dobrý nástroj.</p>
Priorita	Vysoká priorita, protože má dojít k prvotní iniciaci, následně průběžný proces

Nositel/ partner	Nositel: obce Partner: Vyslanec značky Horní Lužice, podnikatelský klub Žitava a podobné iniciativy na české a polské straně, IHK
Harmonogram implementace	Projekt je možné ustavit a účinně jej přivést na scénu a představit veřejnosti za dobu kratší než jeden rok.

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI SOFT SKILLS, INFORMACE, KOMUNIKACE

4 P04 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Učit se od sousedů: Výměnný program pro zaměstnance správy
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnímání sama sebe navenek jako region Trojzemí, ustrnutí „v bublině“, jazyková bariéra brání srůstání regionu
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Zaměstnanci správy a politici se na <u>pár dní</u> navštěvují na pracovišti, a tím mají získat vhled do administrativně a správně technických procesů, rozhodovacích struktur a odborných přístupů, např. k tématům jako např. trh práce, životní prostředí, cirkulární ekonomika, podpora hospodářství, územní plánování sousedních obcí za hranicemi (vícedenní hospitace) – Hlavní cíl výměny: osobní navázání kontaktů a následný trvalý kontakt mezi kolegy-odborníky – Hospitace budou doplněny jazykovými a interkulturním školeními <p>Relevance pro LiZi: V regionu Trojzemí jsou přeshraniční výměny stále více běžnou součástí života a již se etablovaly spolehlivé sítě v přeshraničních správních činnostech. A přesto: i nadále existují různé administrativní rámcové podmínky a také interkulturní rozdíly ve vzájemném kontaktu a komunikaci. Mluvení a záměry sice posilují přeshraniční spolupráci, ale: na konci se počítá jen to, co se v základu skutečně zrealizuje. Jsou to osobní kontakty a zážitky a také interkulturní kompetence, které nakonec ve významné míře rozhodnou o tom, zda bude přeshraniční spolupráce vydařená a úspěšná. Pod hlavičkou Euroregionu Nisa probíhala v uplynulých letech výměna zaměstnanců, jejímž cílem bylo vytvoření sítě kooperujících zástupců různých oborů („spojující úředníci“). Realizace se však ukázala být obtížnou. Na základě učiněných zkušeností se doporučuje nalézt v budoucnu proveditelnější formu realizace této myšlenky. Zejména by pak mělo být zohledněno, aby výměna zaměstnanců probíhala v přehledném časovém rámci, tedy aby se netáhla v délce několika týdnů, ale byla organizována několikrát do roka v délce několika dní. Rozhodující je kromě zapojení pracovníka dle jeho odbornosti do příslušného oddělení také zapojení do jazykových a interkulturních školení. Je třeba zaručit kontinuitu tohoto procesu a vytvářet průběžné motivační podněty (např. předplatné do divadla).</p>
Priorita	Střední priorita, průběžný proces
Nositel/ partner	Obce
Harmonogram implementace	Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

4 P05 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání
Vztahuje se k problému	Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurenční situace uvnitř regionu a vůči aglomeracím, chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, ustrnutí „v bublině“, jazyková bariéra brání srůstání regionu
Stručný popis	Odborná kancelář informuje, podporuje, zprostředkovává a podporuje žáky a učně ohledně absolvování předepsaných praxí nebo částí svého profesního vzdělávání v podnicích/zařízeních/institucích sousední země. Cíle: <ul style="list-style-type: none"> – Podpora individuální mobility mladých lidí pro zajištění potřeby kvalifikovaných pracovních sil v regionu. – Podpora interkulturní kompetence a vícejazyčnosti → napojení na aktivity EUREX (Euroregional Expert Group) při Euroregionu Nisa
Priorita	Vysoká priorita
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Nositel/partner: Saské státní ministerstvo hospodářství, práce a dopravy (Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr (SMWA)), průmyslové a obchodní komory (IHK), regionální ředitelství úřadů práce (Regionaldirektion der Bundesagentur für Arbeit)
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem/zřizovatelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI HOSPODÁŘSTVÍ, STRUKTURÁLNÍ ZMĚNY, VZDĚLÁVÁNÍ, VÝZKUM

5 I06 Akční oblast hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	
Název projektu	Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí (slovo-logo-značka)
Vztahuje se k problému	Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurenční situace uvnitř regionu a vůči aglomeracím, chybějící identita Trojzemí a vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	<p>Zviditelnění území směrem dovnitř a navenek a propojení regionální sil prostřednictvím jedné společné regionální značky Trojzemí formou textové a obrazové značky, která uchopí jedinečné znaky regionu oproti ostatním regionům a spojí síly aktérů z hospodářského sektoru, cestovního ruchu, vědy & vzdělávání, umění & kultury, politika, sportu a ochrany přírody a využije synergií. To zjednoduší znázornění navenek a komunikaci dovnitř a povede k lepšímu vzájemnému pochopení/porozumění ve třech zemích.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Komplexní prezentace regionu Trojzemí – Ukázat vlajku s jedním společným značením a textovo-obrazovou značkou (jako viditelná a přeshraniční značka) – Propojení iniciativ v oblastech hospodářství, cestovní ruch, věda/vzdělávání, kultura, obce atd. v rámci společné komunikační a marketingové strategie – Naformulování filozofie značky s vysokou prioritou – Akceptace skrze participativní proces a konsensus regionálních aktérů <p>Relevance pro LiZi: Německo-česko-polský příhraniční region se chce rozvíjet jako přeshraniční prostor s budoucností. Základem pro realizaci této vize je, že regionální aktéři a obyvatelstvo vytvoří povědomí pro tento společný prostor s budoucností a tento bude také zvnějšku rozpoznatelný. Při usídlování firem, při získávání kvalifikovaných pracovních sil nebo také jako rekreační destinace jsou národní dílčí části Trojzemí ve vzájemné konkurenci. Tato konkurenční situace nevede k cíli ohledně čerpání přeshraničního rozvojového potenciálu a využívání synergických efektů. Když region Trojzemí zaujme pozice s jednou komplexní nabídkou a nezaměnitelnou značkou, může zabodovat více než každé národní dílčí území samo o sobě. Pro posílení konkurenceschopnosti a vytvoření pozitivního image je třeba komunikovat výhody Trojzemí společně a efektivně. K tomu je třeba propojení pod jednu společnou střechu. Regionální značka je v této souvislosti centrálním prvkem práce s veřejností, s níž lze v neposlední řadě posílit regionální povědomí regionu Trojzemí – získat životní pocit Trojzemí.</p>
Priorita	Nejvyšší priorita, protože tento projekt „zastřešuje“ jiné klíčové projekty v oblasti regionálního a lokálního marketingu
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Instituce na podporu hospodářství, okres Görlitz, Liberecký kraj, obce, turistické svazy, hospodářské, kulturní a vědecké organizace a také občané (občany lze zapojit např. prostřednictvím online-hlasování)

	<ul style="list-style-type: none">– Kreativní odvětví regionu (eventuální prostřednictvím soutěže)
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none">– Projekt vyžaduje upřesnění nositelem/zřizovatelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

5 P06 Akční oblast hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	
Název projektu	Informační manuál pro přeshraniční obchodníky, řemeslníky a výrobce
Vztahuje se k problému	Chybějící identita Trojzemí a vnější vnímání jako region Trojzemí, přemíra informací, chybějící sdružování informací
Stručný popis	Nový projekt jako reakce na výsledky workshopu: Pořízení informačního manuálu pro obchodníky, řemeslníky, výrobce, kteří by chtěli prodávat na území sousedního státu (PL-DE-CZ). Manuál poskytne ucelené informace, co, kdy a kde má který obchodník nahlásit, zažádat; jaké podmínky musí splnit pro prodej potravin, jaká jsou omezení pro prodej alkoholu atd. Distribuce manuálu na internetu, v tištěné podobě u správců tržišť.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení – vysoká, projekt usnadní přeshraniční pohyb regionálních produktů a umožní trhovcům předcházet střetům s předpisy – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu – projekt má velkou šanci získat politickou podporu – Rychlost očekávaného efektu – okamžitý a dlouhodobý efekt
Nositel/ partner	LiZi regionální koordinátor; spolupráce EUREX, hospodářské komory, Liberecký kraj, Město Žitava, polský partner
Harmonogram implementace	Implementace je možná bezodkladně.

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI DOSTUPNOST A MOBILITA

6 P12a Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	S-Bahn Varnsdorf – Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<p>Realizace systému moderní příměstské kolejové dopravy („S-Bahn“) na trase Varnsdorf – Zittau – Liberec – Tanvald (délka trasy cca 72 km) s možností rozšíření ve směrech Rumburk, Görlitz a Jelenia Góra. Označení „S-Bahn“ nápadně dokumentuje, jakých cílů by kvalifikací tohoto železničního spojení mělo být dosaženo pro daná sídelní místa jako celek, tzn. je zde synonymem pro výkonné rychlé železniční spojení s taktovým jízdním řádem (s alespoň hodinovým taktem), odpovídajícím způsobem hustou návazností vlaků ve špičkách při současném dodržení taktu i v okrajových denních dobách a s celkově rozšířenými provozními dobami, napojením na ostatní dopravní prostředky veřejné dopravy (napojení zejm. v Liberci a Žitavě / nulových uzlech) a pohodlným rozhraním pro přestup na individuální motorizovanou a cyklistickou dopravu.</p>
	 <p><i>Platnost jízdenek EURO-NISA-Ticket v regionu Trojzemí</i></p>
	Zkušenosti z jiných regionů ukazují, že odpovídající kvalifikace železničních spojení vede k výraznému nárůstu počtu cestujících. Příklady:

- Přeshraniční železniční spojení Euregio-Bahn mezi vestfálským městem Gronau a nizozemským Enschede (délka trasy 63 km) s nárůstem počtu cestujících po kvalifikaci a prodloužení trasy do Nizozemska o 92 % mezi lety 2002 a 2013.
- Jiným příkladem se srovnatelně kladným vývojem je Saarbahn. Na trase v délce 44 km spojuje město Lebach (cca 19 000 obyvatel), a tím i venkovský prostor severně od města Saarbrücken s aglomerací Saarbrücken (cca 180 000 obyvatel) s venkovským regionem kolem francouzského Sarreguemines jižně od Saarbrückenu. Nárůst počtu cestujících mezi lety 1997 a 2012 o 88 %.
- Příklad Erzgebirgsbahn Chemnitz-Annaberg-Buchholz – Cranzahl -Vejprty (CZ): délka trasy 82 km, nárůst počtu cestujících po kvalifikaci trasy: 99 % mezi lety 2007 a 2014

Projekt „S-Bahn“ je kompatibilní s cíli uvedenými v koaliční smlouvě nové saské zemské vlády, podle nichž je třeba napojit 80 % obyvatel na taktovou příměstskou dopravu.

Příslušnými orgány odpovědnými za realizaci je na německé straně Účelový dopravní svaz Horní Lužice – Dolní Slezsko (ZVON), na české straně Liberecký kraj a na polské straně Dolnoslezské vojvodství na základě odpovídajících usnesení politických činitelů na regionální a státní úrovni. Projekt je třeba ukotvit v plánech příměstské dopravy a v dalších relevantních dokumentech strategického významu na německé, polské a české straně. Stejně jako všechna ostatní významná infrastrukturní opatření, i toto vyžaduje udržitelnou politickou podporu a poskytnutí nezbytných finančních prostředků.

Investičními předpoklady pro projekt jsou stavební opatření pro nutnou sanaci traťového úseku na polském území spolu se zřízením železniční stanice Porajów (viz zvláštní klíčový projekt).

Pro další rozvoj nabídky jsou poté důležitá také další opatření v oblasti modernizace, čili elektrifikace a částečné dvojkolejné vedení celé železniční trasy mezi Žitavou a Jabloncem n. N., přednostně nejdříve v úseku Liberec – Žitava. Elektrifikace významně přispěje k ochraně klimatu (snížení energetické náročnosti a emisí škodlivin, možnost využívání zeleného proudu, snížení hlučnosti) a ke snížení provozních nákladů.

Projekt výrazně zlepšuje dostupnost v rámci regionu, čímž zvyšuje jeho atraktivitu a vytváří podmínky pro jeho soudržnost. Pro dosažení cílů konceptu rozvoje má zásadní význam.

Priorita

Nejvyšší priorita – nízká efektivnost železničních spojení v regionu trojzemí je limitující faktor pro úspěšnou realizaci prakticky všech projektů strategie.

Nositel/ partner

- Iniciativa: města Žitava a Liberec

	<ul style="list-style-type: none">– Příslušnost pro realizaci: Účelový dopravní svaz Horní Lužice – Dolní Slezsko (ZVON), na české straně Liberecký kraj a jeho dopravní svaz Korid, na polské straně Dolnoslezské vojvodství– Podpora: Svobodný stát Sasko, Česká republika, Polská republika
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none">– I. fáze: 2020–2022 – prověření možnosti realizace záměru– II. fáze: 2022–2030 – realizace, dostavba– III. fáze: souběžně s fází II. – příprava nabídky a stanovení cenových tarifů

6 P12b Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Rekonstrukce úseku trati Porajów (PL) v rámci železničního spojení Žitava – Liberec
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<p>2,8 kilometrů dlouhý úsek kolejové trati mezi Žitavou (D) a Hrádkem (CZ) probíhá bez zastavení vlaku přes polské státní území. Trať je v tomto úseku v tak špatném stavu, že zde vlaky smějí projíždět maximální rychlostí pouhých 30 kilometrů v hodině. Pro propojení po železnici pro sídelní oblasti mezi Žitavou a Libercem má tento úsek trati spolu s kvalitou nabídky drážní dopravy jako celku zásadní význam. Bez důkladné rekonstrukce hrozí, že trať bude z bezpečnostních důvodů uzavřena. Chybějící rekonstrukce tohoto úseku trati kromě toho brání cestujícím, aby z modernizace a přestavby žitavského hlavního nádraží na „nulový uzel“ s rychlými taktovými spojeními do všech směrů profitovali. Kvůli tomuto poškozenému úseku zde nyní nelze začlenit spoje do a z Liberce. To znamená, že Liberec jako největší město a hospodářský tahoun s regionální funkcí pro region Trojzemí jako celek nemá efektivní přístup do německé železniční sítě.</p> <p>Předmětem tohoto klíčového projektu je rekonstrukce daného úseku trati. Umožní snížení jízdní doby Žitava – Liberec na méně než 30 minut, a tím i integraci Liberce do taktového uzlu Žitavy. Prvními kroky v rámci projektu je převzetí odpovědnosti za projekt Polskými státními drahami (PKP S.A), jakož i zajištění finančních zdrojů a vypsání a zadání plánovacích a stavebních prací na rekonstrukci tohoto úseku trati.</p> <p>Pro rekonstrukci trati jsou příslušné Polské státní dráhy (PKP S.A), které však dosud neprojevily o rekonstrukci této trati a převzetí odpovídajících nákladů zájem, v neposlední řadě také proto, že na úseku trati probíhající polským územím není žádná železniční stanice.</p> <p><i>Aby zdokumentovali důrazný zájem regionu Trojzemí na rychlé rekonstrukci traťového úseku, obrátili se primátoři a zemští radové německých, polských a českých územně správních celků spolu se zástupci relevantních dopravních svazů ZVON a KORID prostřednictvím memoranda na polskou centrální vládu. V tomto memorandu požadovali brzkou rekonstrukci traťového úseku a zároveň nabídli svou pomoc s financováním opatření a zřízením železniční stanice na polském území.</i></p>
Priorita	Nejvyšší priorita – bez realizace tohoto klíčového projektu nelze realizovat jiné zde navržené projekty
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Iniciativa: města Žitava a Liberec za podpory města Bogatynia – Příslušnost pro realizaci: Polské státní dráhy (PKP S.A), polská vláda

	<ul style="list-style-type: none">– Podpora, též finanční: Zemský okres Görlitz/Účelový dopravní svaz Horní Lužice – Dolní Slezsko (ZVON), na české straně Liberecký kraj se svým dopravním svazem KORID a na polské straně Dolnoslezské vojvodství, Svobodný stát Sasko
Harmonogram implementace	Projekt lze realizovat do tří let od převzetí odpovědnosti za projekt Polskými státními drahami a poskytnutí nezbytných finančních prostředků.

6 P16a Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Dálkový spoj Praha-Liberec-Zittau-Görlitz-Berlín
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<p>Vážnou překážkou rozvoje je pro region Trojzemí jako celek a zejména pro jeho hospodářské centrum Liberec chybějící rychlé železniční napojení na metropolitní region Praha a rychlou mezinárodní železniční síť. Nejvýznamnějším nedostatkem je přitom chybějící železniční spojení Liberec – Praha, o které region přeshraničně usiluje. V současné době je možné dostat se z Prahy do Liberce po železnici pouze oklikami za více než tři hodiny, přičemž jízdní doba mezi oběma městy, která dělí necelých 100 km, činí autem nebo autobusem méně než 1,5 hodiny.</p> <p>Česká republika, resp. její státní dráhy mezitím začaly s plánováním a výstavbou rychlé nové trati pro napojení Liberce a Prahy v koridoru přes Turnov. V úseku Praha – Lysá nad Labem je trať již ve výstavbě, pro navazující úsek do Mladé Boleslavi jsou v současné době vypracovávány první plány. Pro úsek Mladá Boleslav – Liberec je v tuto chvíli prováděna analýza možných variant, kterou zadal Liberecký kraj, na jejímž základě má být na podzim 2020 zadána studie proveditelnosti, jejíž výsledky mají být k dispozici do tří let (zdroj: KORID LK, mediální sdělení z 16.07.2020). Předmětem klíčového projektu je začlenění nově vybudované trati Mladá Boleslav – Liberec do dokumentů plánování požadavků a realizace studie proveditelnosti k prověření možných variant trasy z hlediska technické a hospodářské realizovatelnosti, vyhotovení harmonogramu a odhad nákladů, které budou s nově vybudovanou trasou spojené, aby bylo možné odvodit nezbytné zdroje financování záměru.</p> <p>Druhým stěžejním bodem projektu je napojení regionu Trojzemí v severním směru na železniční síť na německé straně. Velkým krokem tímto směrem je shoda zemí, které upouštějí od využívání uhlí, a spolkové vlády na prioritních dopravních projektech také pro Lužici. Dva z těchto projektů se týkají celkové trasy Berlín – Görlitz – Žitava:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stavba, resp. přestavba trasy ICE Berlín-Cottbus-Görlitz (vč. výstavby železničních stanic Schönefeld, Grünau, Königs Wusterhausen, Lübbenau, Cottbus, Horka, Görlitz), – přestavba trasy Görlitz-Žitava (elektrifikace, přestavba na vysokorychlostní trať ze současných 120 km/h na 160 km/h). <p>Pro průběžné vysokorychlostní železniční spojení na trase Berlin – Žitava – Liberec – Praha chybí pak ještě rekonstrukce / posílení, resp. přebudování kolejového úseku Liberec – Žitava. I v případě tohoto úseku jsou prvními kroky přezkum technické a hospodářské realizovatelnosti záměru v rámci studie proveditelnosti. Na základě toho lze poté zajistit poskytnutí nezbytných finančních zdrojů a vypracovat harmonogram realizace.</p>

	Relevace pro LiZi: Vzhledem k rostoucímu propojování v rámci rozvoje globálního hospodářství je rychlé napojení městského regionu Liberec – Žitava na metropole Prahu a Berlín důležité pro samotné přežití. Železniční spojení z minulého a předminulého století současnému stavu a výše uvedené nutnosti žádným způsobem neodpovídají. Celkový projekt rychlých železničních spojení Praha – Liberec – Žitava – Görlitz – Berlín má pro rozvoj regionu Trojzemí a Lužice jako celku velký strategický význam. Kromě toho se jedná o cenný příspěvek k ekologické a pro klima příznivé přeměně dopravy.
Priorita	Ohledně významu, který má napojení na metropole a rychlou dálkovou síť, a ohledně očekávaného dlouhého plánovacího předstihu pro opatření má jejich zavedení nevyšší prioritu
Nositel/ partner	Nositeli obou dílčích projektů je Česká republika, resp. České dráhy. Podporovány budou městy a obcemi v regionu Trojzemí, zastoupenými Libercem a Žitavou. Partnery jsou zemský okres Görlitz a Liberecký kraj, jakož i jejich dopravní svazy, a také organizace hospodářského sektoru a civilní společnosti z regionu Trojzemí.
Harmonogram implementace	Harmonogramy pro realizaci záměru je třeba vyhotovit v rámci vypracovávání studie proveditelnosti obou dílčích projektů.

6 P16b Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Snížení jízdní doby Žitava-Drážďany pod jednu hodinu
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<p>Výrazně rychlejší železniční spojení regionu trojzemí také s aglomerací Drážďan je nezbytné proto, aby bylo možné účinně reagovat na rozšířený pocit „odříznutosti“ v příhraničí. Pro každodenní dojíždění mezi regionem Trojzemí a Drážďany je jízdní doba spěšného vlaku, který jezdí každé dvě hodiny, v délce 1:30 h ze Žitavy, resp. 2:07 h z Liberce příliš dlouhá.</p> <p>Žádoucí je proto rychlé (elektrifikované) dálkové spojení Drážďany – Görlitz s odpovídajícím přípojem z/do Žitavy a Liberce z Löbau, což však předpokládá zachování a rekonstrukci železniční trasy Oderwitz – Löbau. Pak je možné dosáhnout výrazného snížení jízdní doby pro trasu Žitava-Drážďany na zhruba jednu hodinu.</p> <p>Ve chvíli, kdy je modernizace trasy Görlitz-Löbau-Bautzen-Drážďany (elektrifikace, přestavba navysokorychlostní trať ze současných 120 km/h na 160 km/h) již ve fázi plánování a v důsledku stanovování priorit pro dopravní projekty v Lužici patří mezi záměry, které budou realizovány zrychleně, je centrálním bodem klíčového projektu rekonstrukce a opětovné zprovoznění železniční trasy Löbau-Oderwitz, jež umožní napojení regionu Trojzemí na rychlé železniční spojení do Drážďan.</p> <p>V rámci projektu je nyní na základě dostupné koncepce (Koncepce pro zachování a reaktivizaci železniční trasy mezi Löbau a Žitavou přes Obercunnersdorf a Herrnhut, Pro Herrnhuter Bahn e. V., 2019) třeba popohnat plánování, projekt konkretizovat a zajistit financování.</p> <p>Relevance pro LiZi: Vzhledem k rostoucímu propojování v rámci rozvoje globálního hospodářství je rychlé napojení regionu Trojzemí Liberec – Žitava na metropoli Drážďany a rovněž z hospodářského hlediska důležité regionální centrum Budyšín důležité pro samotné přežití. Železniční spojení z minulého a předminulého století současnému stavu a výše uvedené nutnosti žádným způsobem neodpovídají. Projekt má pro rozvoj regionu Trojzemí Liberec – Žitava a Lužice jako celku velký strategický význam. Cílem měst a obcí je – díky dostupným prostředkům – přeměnit dopravu tak, aby byla ekologičtější a přívětivější pro klima, a postarat se o to, aby jejich občané mohli odpovídající nabídky mobility využívat.</p>
Priorita	Vzhledem k významu napojení na metropoli Drážďany a očekávaným dlouhotrvajícím pracím ohledně plánování opatření má jeho zahájení nejvyšší prioritu
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Iniciativa: města a obce v regionu Trojzemí, sdružení Pro Herrnhuter Bahn e. V. – Příslušný pro realizaci: DB Netz AG <p>Podpora: Zemský okres Görlitz/Účelový dopravní svaz Horní Lužice – Dolní Slezsko (ZVON), Svobodný stát Sasko</p>

**Harmonogram
implementace**

Harmonogram realizace záměru je třeba vypracovat v rámci další konkretizace plánování.

6 P18 Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Optimalizace trasování cyklostezky Odra-Nisa mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	Trasování a výstavba cyklostezky podél Nisy mezi Libercem a Jabloncem Relevance pro LiZi: Aktuální vedení mezi Libercem a Jabloncem probíhá zčásti daleko od vodního toku, je málo atraktivní a celkově představuje slabinu turistické infrastruktury.
Priorita	Střední priorita
Nositel/ partner	Liberecký kraj, obce
Harmonogram implementace	Závislé na stanovení priorit a dostupnosti finančních zdrojů

6 P19 Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Projekt mosty přes Nisu (Hirschfelde – Turoszów a Žitava – Porajów)
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Zkapacitnění resp. nová výstavba mostu přes Nisu mezi Hirschfelde a Turoszówem – Zkapacitnění resp. nová výstavba mostu přes Nisu mezi Žitavou a Porajóvem pro cyklisty a pěší <p>Relevance pro LiZi: Mezi polskými a německými městy v Trojzemí jsou ještě stále přerušeny ony krátké historické vazby v důsledku chybějících nebo uzavřených mostů přes Nisu (to se týká Hirschfelde-Turoszów a Zittau-Porajów), což ztěžuje především pěší a cyklodopravu.</p>
Priorita	Střední priorita
Nositel/ partner	Obce
Harmonogram implementace	Závislé na stanovení priorit a dostupnosti finančních zdrojů

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI MANAGEMENT NEMOVITOSTÍ A PLOCH

7 L01 Akční oblast management nemovitostí a ploch	
Název projektu	LiZi přeshraniční trh s byty a nemovitostmi
Vztahuje se k problému	Na jedné straně tlak po osídlení – na druhé straně prázdné nemovitosti, ztráta stavební kultury, chybějící transparentnost přeshraničního trhu s nemovitostmi a bydlením
Stručný popis	<p>Cílem projektu je vytvoření přeshraniční transparentnosti trhu s nemovitostmi a bydlením. Za tímto účelem by v rámci projektu měla být vytvořena přeshraniční informační internetová platforma, která bude otevřená pro všechny aktéry na trhu s bydlením a nemovitostmi v regionu Trojzemí, a sice nikoli jako konkurence ke stávajícím nabídkám soukromého hospodářství, nýbrž jako jejich (v současné době chybějící) přeshraniční doplnění. Platforma přispěje k zajištění transparentnosti (společného) přeshraničního trhu s bydlením a nemovitostmi, a tím i ke zpřístupnění trhu nabízejícím, jakož i zájemcům ze všech částí regionu Trojzemí v zájmu měst a obcí regionu Trojzemí. Cílem je minimalizovat počet prázdných nemovitostí, resp. se prázdných nemovitostí zcela vyvarovat, a efektivně a bez omezení státními hranicemi sloučit nabídku a poptávku.</p> <p>Předmětem projektu je nejprve rešerše důvodů, proč trh s bydlením a nemovitostmi v regionu Trojzemí dosud nefunguje, a jaké existují překážky a informační deficity, které brání přeshraničnímu sloučení nabídky a poptávky.</p> <p>Předmětem projektu je dále vývoj internetového portálu, na kterém by mohly být komunikovány konkrétní nabídky od pronájmu bytů až po prodej nemovitostí ve všech třech jazycích a který by zároveň poskytoval zájemcům informace o právních a dalších rámcových podmínkách (vzorové nájemní smlouvy, zrcadlo nájmu, družstevní bydlení atd.).</p> <p>Portál lze vybudovat jako „Obecní portál nemovitostí v regionu Trojzemí“ na základě stávajícího vzoru portálu KIP (viz https://www.kip.net/). V Německu je „Obecní portál nemovitostí KIP“ nyní používán v řadě obcí a regionů. KIP vyvinula společnost immovativ GmbH Hanau (wunschimmo.de) ve spolupráci s Wirtschaftsförderung Region Frankfurt RheinMain, Hessische Landgesellschaft mbH a Terramag GmbH a dala ho bezplatně k dispozici obcím, okresům a hospodářským regionům. V rámci</p>

	<p>projektu lze pro Žitavu tento portál nemovitostí, který již v základech existuje (viz https://www.kip.net/sachsen/zittau), rozšířit na všechny obce regionu Trojzemí.</p> <p>Zvláštní výzvu a inovativní centrální bod projektu představuje zajištění vícejazyčnosti (němčina, polština, čeština) portálu jakožto předpokladu pro jeho přeshraniční využívání.</p> <p>Předmětem projektu je také výstavba organizační struktury s kontaktními osobami ve všech zúčastněných obcích, které se budou starat o portál a aktualizaci obsahů.</p> <p>Aktuální příklady výstavby a provozování portálu nemovitostí všemi obcemi v regionu nabízejí: Kommunale Allianz „Spessartkraft“ (https://www.spessartkraft.de/), Region Südwestfalen (https://www.suedwestfalen.com/wohnen/immobilienboerse).</p> <p>Relevance pro LiZi: Projekt umožňuje uchopit téma „bydlení“ způsobem, který bude směrem k vzbuzení zájmu veřejnosti účinný, a to ve všech třech jazycích pro marketing regionu; již touto skutečností tak vytváří významnou přidanou hodnotu pro region Trojzemí jako celek. Posiluje faktor „vstřícnosti k rodině“, dává obecně k dispozici informace o nabídkách a jejich cenách, pomáhá městům a obcím vyvarovat se prázdných budov, resp. minimalizovat jejich počet a zachovat stavební substanci, kterou se dané místo vyznačuje, či nalézt pro ni nové využití. Může rovněž pomoci získat nové obyvatele.</p>
Priorita	Střední priorita
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Iniciativa: město Žitava – Realizace: všechny obce v regionu Trojzemí – Podpora: obecní a soukromé společnosti realitního trhu, Zemský okres Görlitz, Liberecký kraj – Vědecká spolupráce, přípravné práce na koncepci: Vysoká škola Zittau-Görlitz, Fakulta ekonomiky a ekonomického inženýrství (Bydlení a nemovitosti)
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – 2020 – přípravná rešerše a vývoj – 2021 – implementace a zprovoznění

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI UMĚNÍ, KULTURA, VOLNÝ ČAS/TURISMUS

8 L21 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Karta LiZi (kultura, volný čas a mobilita)
Vztahuje se k problému	Chybějící trinácionální provázání, nepřehlednost, přemíra informací, špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku, chybějící trinácionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, nedocnění potenciálů udržitelného rozvoje, příroda a krajina pod tlakem
Stručný popis	<p>Regionální karta (fyzická – čipová a virtuální – např. aplikace na chytrý telefon) pro obyvatele a návštěvníky LiZi regionu, integrující funkce mobility (předplatné hromadné dopravy, parkování) a volnočasových aktivit.</p> <p>Karta zastupuje funkce jízdenky na veřejnou hromadnou dopravu v regionu (rozšíření již zaběhlé platformy – Nisa Ticket apod.) – pásma příměstské dopravy – např. malý trojúhelník, širší zázemí ad.) a současně umožňuje vstup a využití areálů a objektů pro volnočasové aktivity a kulturní a společenské události (zejm. knihovny, divadla, galerie a muzea) a další aplikace (například slevový program). Držitel karty je zvýhodněn ve využití volnočasových aktivit v regionu.</p> <p>Projekt zvyšuje sociální soudržnost v regionu a zajišťuje využití atraktivních míst v regionu především jeho obyvateli a dlouhodobými návštěvníky.</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: bezodkladná – projekt zvyšuje sociální soudržnost v regionu a místní příslušnost jeho obyvatel (zakořenění) a zvyšuje jeho vnitřní propojení – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: závisí na propagaci a počtu zainteresovaných subjektů (kulturních a volnočasových subjektů, zprostředkovatelů hromadné dopravy) – Rychlost očekávaného efektu: dlouhodobá – zvýšení mobility místních obyvatel v regionu a zintenzivnění využití jeho atraktivit
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Liberecký kraj, zemský okres Görlitz, města, obce a instituce (divadla, galerie, volnočasové areály apod.) – Pořadatelé společenských událostí v Trojzemí (včetně iniciativ projektu LiZi jako jsou farmářské/houbařské trhy, festival nezávislé scény a letní open air divadlo ad.) v regionu
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – 2020 – vypracování projektu, oslovení možných institucí pro zapojení do projektu, stanovení finanční náročnosti pořízení LiZi Card pro jednotlivce – 2022 – zahájení projektu

8 L04 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Propojení sousedních turistických regionů na německé a české straně
Vztahuje se k problému	Chybějící vnější vnímání jako region Trojzemí, nedostatečné zdůraznění turistických potenciálů kvůli drobnému managementu jednotlivých destinací turistických regionů
Stručný popis	<p>Vzájemné propojení a navázání sousedících turistických regionů Jizerské hory, Lužické hory, Přírodní park Žitavské hory při vytváření nabídek a marketingu. Zajištění kompatibility a vícejazyčnosti reklamních a informačních materiálů (včetně jejich vztažení na sousední regiony). Prioritními součástmi projektu jsou:</p> <ul style="list-style-type: none"> – přeshraniční vývoj a sladění marketingových strategií a opatření (zejm. prezentace turistických regionů na internetu), – vytvoření rozhraní a linií propojení se sousedními regiony, resp. v nich, a s jejich nabídkami, – společné vytvoření vícejazyčných informací pro návštěvníky (německy, česky, polsky, anglicky), – společné vytvoření přeshraničních cestovních balíčků s nabídkami z celého regionu Trojzemí. <p>Relevance pro LiZi: Turistické organizační struktury v regionu Trojzemí sestávající z malých částí vedou k nedostatečnému zviditelnění turistických potenciálů regionu. Lepší propojení, o které se usiluje, může přispět k tomu, aby byl region Trojzemí coby turistická destinace známější a atraktivnější a profiloval se prostřednictvím turistických majáků, jedinečných charakteristických znaků a společných produktů.</p>
Priorita	Vysoká priorita
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Nositel: turistické regiony Přírodní park Žitavské hory, DMO Lužické a Žitavské hory, z.s., spolek Jizerské hory – turistické regiony Liberec, Jablonec, Frýdlant a Tanvald. Partneři: Zemský okres Görlitz, Liberecký kraj, Marketinggesellschaft Oberlausitz
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

8 I23 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Festival nezávislé scény – Fringe Festival-Ost
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, chybějící trinacionální provázání
Stručný popis	<p>Stovky uměleckých souborů nejrůznějších druhů každoročně přijíždějí do Edinburghu na letní festival nezávislé scény. Na rozdíl od oficiálních festivalů, kde účinkují pouze zvaní umělci a soubory, edinburský Fringe festival začal jako „salon odmítnutých“, tedy těch, kdo přísným výběrem kandidátů na oficiální festival neprošli. Za více než 60 let své existence Fringe festival dávno přerostl oficiální festival jak svou velikostí, tak i svojí popularitou. Už také neplatí, že vystoupit může úplně každý, ale přesto je přístup umělců poměrně volný, podmíněný registrací zaplacením za prostor k představení. Festival se strukturoval do tematických okruhů Divadlo, Komédie, Tanec, Pantomima, Cirkus, Kabaret, Dětská představení, Muzikál, Opera, Koncerty, Mluvené slovo, Výstavy a Performance. V roce 2019 se na Fringe v Edinburghu odehrálo skoro 4 tisíce představení a prodalo se přes 3 milióny lístků.</p> <p>Inspirace edinburským Fringe festivalem oslovila řadu světových měst: existuje Adelaide Fringe, Machada (JAR), Edmonton International Fringe, New York Fringe. Idea Fringe Festival Ost vychází z faktu, že v Evropě mimo Skotsko zatím žádná replika edinburské akce nevznikla a brexit může znamenat problém pro edinburský festival. Obdobně jako tomu bylo v Edinburghu, festival může začít odmala, s řádově desítkou souborů. Jádrem vystoupení mohou být různé formy divadla, které mohou překonávat jazykové bariéry, popřípadě je mohou vhodným způsobem eliminovat. Festival by měl být otevřený i umělcům ze zemí, které nejsou fyzicky příliš vzdáleny, ale jsou zpravidla na velkých kulturních akcích v Evropě opomíjeny, například východní Evropa, blízký Východ. Obdobný může být i cílový okruh návštěvníků v období růstu akce.</p> <p>Pro umístění Fringe Festivalu Ost do LiZi hovoří i fakt, že Liberec i Žitava disponují poměrně rozsáhlými prostory, kde lze představení uskutečnit – divadla a další kulturní instituce, prostory ve vysokoškolských campusech, sokolovny a školní tělocvičny) a také venkovními prostory pro představení použitelnými (zejména historická náměstí). Festival se koná o letních prázdninách, takže návštěvníci mohou být ubytováni také na vysokoškolských kolejích.</p> <p>Také organizační zabezpečení festivalu může začít odmala. V počáteční fázi by bylo vhodné organizační jednotku připojit k informační a marketingové kanceláři regionu LiZi, aby bylo možno přímo využívat marketingové podpory a informačních kanálů kanceláře.</p> <p>Je žádoucí pečlivá volba termínu konání festivalu, zejména v počáteční fázi, kdy se zřejmě bude jednat spíše záležitost dosahu v rámci Česka, Německa a Polska. Mělo by se předejít možným časovým kolizím s hojně navštěvovanými potenciálně konkurenčními</p>

	kulturními akcemi s obdobnou klientelou návštěvníků v ČR, Sasku a Polsku, například Letní filmovou školou v Uherském Hradišti. Dále je třeba zvážit časovou vazbu na projekt Evropská města kultury, kde je velký potenciál synergie.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: je vhodný čas začít, projekt může mít klíčový efekt pro změnu image regionu – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: projekt může narazit na existenci pronájmů částí objektů s obtížemi při jejich ukončování nebo s kolizemi mezi provozem setrvávajících nájemců a využitím pro LiZi MeetFactory – Rychlost očekávaného efektu: podstata efektu spočívá v synergii tvůrců a v návaznosti na další projekty v oblasti kultury
Nositel/ partner	– Společná informační a marketingová kancelář (její speciální součást) regionu LiZi z pověření zřizovatelů. Po náběhové fázi samostatná organizace, jejíž charakter a strukturu není účelné předjímat.
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – přípravná fáze – marketing, propagace, vytipování prostorů a jejich zasmluvnění, oslovení a zajištění první skupiny vystupujících umělců – 2 roky → první ročník jako výstup (2023?) – náběhová fáze – cca 4 až 5 prvních ročníků festivalu, jejím vyvrcholením by měl být rok Evropských měst kultury Liberec a Žitava (2028?) – fáze „dospívání“ festivalu – stabilizace organizačních struktur, festival jako součást (středo)evropské kulturní scény s přesahy mimo tento region

8 L12 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím
Vztahuje se k problému	Chybějící využívání stávajícího potenciálu (znaků jedinečnosti) pro rozvoj turismu a tvorbu image, jakož i marketing regionu Trojzemí
Stručný popis	<p>Na německé straně představují Cyklotrasa podstávkových domů coby okružní jízda obcemi Großschönau – Waltersdorf – Kurort Jonsdorf – Bertsdorf-Hörnitz – Mittelherwigsdorf – Hainewalde s délkou trasy 35 km a 115 km dlouhá dálková cyklotrasa „Hornolužické podstávkové domy“ (Rodewitz/Spree – Cunewalde – Löbau – Nieder- und Obercunnersdorf – Neugersdorf – Seifhennersdorf – Eibau – Oderwitz – Großschönau – Jonsdorf) již etablovaná cykloturistická lákadla, která každoročně přitáhnou velký počet návštěvníků a provedou je kulturní krajinou jižní Horní Lužice, která se podstávkovými domy vyznačuje. Architektura podstávkových domů utváří i českou a polskou část regionu Trojzemí, avšak jako turistický potenciál zde dosud téměř není využívána.</p> <p>Předmětem projektu je proto další rozvoj stávající cyklotrasy na německém území v trinacionální cyklotrasu podstávkových domů Trojzemím, která bude tyto cenné zástupce stavebního stylu, jenž je pro region Trojzemí typický, představovat cykloturistům také na české a polské straně. V první fázi projektu se zdá být realizovatelné prodloužení trasy z Jonsdorfu na české území přes Krompach, Jablonné v Podještědí, Petrovice, Hrádek nad Nisou až do města Bogatynia (PL), zahrnutí dalších míst s odpovídajícím architektonickým potenciálem v Lužických a příp. Jizerských horách se zdá být smysluplné. Trasa by – stejně jako na německé straně – měla být vedena po stávajících cestách a málo frekventovaných silnicích. Předmětem projektu je odsouhlasení vedení trasy s obcemi, kterých se trasa dotýká, a Klubem českých turistů, jenž je pro značení cyklostezek a turistických cest příslušný. Dále se počítá s plánováním a realizací vícejazyčného informačního a řídicího systému, který by trasou provázel, a zřízením míst a zastávek vybavených cedulemi a informačními tabulemi a příp. odpočívadly s lavičkami. Součástí projektu je konečně i vytvoření vícejazyčných informačních materiálů pro uživatele trasy (leták, mapa, internet).</p>
Priorita	Vysoká priorita
Nositel/ partner	Obce za podpory Libereckého kraje a Klubu českých turistů
Harmonogram implementace	Odsouhlasení průběhu trasy a instalaci informačního a řídicího systému, který ji bude doprovázet, lze realizovat v průběhu jednoho roku.

PROJEKTY V AKČNÍ OBLASTI UDRŽITELNOST, OCHRANA PŘÍRODY A ZDROJŮ

9 L16 Akční oblast udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů	
Název projektu	Geopark Lužické hory
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální provázání, chybějící vnější vnímání jako region Trojzemí, nedocnění potenciálů udržitelného rozvoje, příroda a krajina pod tlakem
Stručný popis	<p>Studie proveditelnosti Geoparku v následujících pracovních krocích:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Geologicky-přírodovědná analýza potenciálu – Geologická charakteristika území, projednání stanovení územní kulisy – Vytvoření geoturistické koncepce využití/„Analýza potenciálů geoturistiky“: – Analýza/odhad regionální struktury aktérů s ohledem na jejich (finanční, personální, ideové) zdroje a potenciály (vč. potenciálů síťování a kooperací) – Geoturistická analýza silných stránek, slabých stránek, šancí a rizik (SWOT) – Definice cílových skupin a vyprofilování turistické nabídky geoparku – Akční koncepce pro rozvoj infrastruktury, nabídky, marketingu, organizační a zřizovatelské struktury a turistických propojovacích linií (např. sopečná stezka) v sousedních regionech – Harmonogram realizace <p>Relevance pro LiZi: Region měst Liberec a Žitava leží v geologicky velmi zajímavém regionu. Patrné je toto především tím, že krajina je ohromujícím způsobem protnuta různými vulkanickými formami resp. svědectvími rozsáhlé vulkanické činnosti. Region disponuje velkým množstvím výjimečných geologických zvláštností (viz také https://www.gecon.online/de/ueber-die-region/). Geologické bohatství představuje rozvojový potenciál, který dosud leží ladem. Jako jedinečný charakteristický znak značí nepoškozenou přírodu a vysokou kvalitu životního prostředí regionu a je tím výrazem důležitých „měkkých“ regionálních faktorů charakterizujících tento region a na straně druhé významná šance k rozvoji inovativních turistických nabídek pro přeshraniční turistickou destinaci Horní Lužice/Lužické hory.</p>
Priorita	Střední/vysoká priorita, z důvodu nevyužitého potenciálu
Nositel/ partner	Nositel: Okres Görlitz, Liberecký kraj, partneři: Členové přeshraniční kooperační sítě GECON (viz https://www.gecon.online/de/mitgliedschaft/), Přírodní park Žitavské hory (Naturpark Zittauer Gebirge), Marketinggesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien (MGO), okres Görlitz, Liberecký kraj a další

**Harmonogram
implementace**

Realizace studie proveditelnosti:

- 2020/2021: analýza
- 2022/2023: koncepce a realizace

9 P02 Akční oblast udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů	
Název projektu	Trojzemské trhy regionálních produktů
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální provázání, chybějící vnější vnímání jako region Trojzemí, nedocnění potenciálů udržitelného rozvoje, příroda a krajina pod tlakem
Stručný popis	Pravidelné sezónní trhy o víkendech, nabízející místní farmářskou a zahrádkářskou produkci, houby a lesní plodiny, biopotraviny, ale i potřeby pro zahrádkáře. Vhodným místem by bylo náměstí v Hrádku nad Nisou. Trhy jsou příležitostí pro propagaci, odbytu a zvýšení atraktivity lokálních produktů, mezikulturní výměny a propojení regionálních ekonomik. Současně se jedná o významnou společenskou událost.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: střední, projekt má za cíl rozvoj společenských událostí v regionu, zavedení místně specifické události a tradice v oblasti Trojzemí, postupné zvýšení atraktivity – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: úspěšnost projektu závisí na organizačních schopnostech a propagaci, podpora projektu je závislá na zavedení tradice – Rychlost očekávaného efektu: okamžitý a dlouhodobý efekt – zvýšení příslušnosti místních obyvatel k regionu, založení tradice místních trhů
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Město Hrádek nad Nisou – vhodné místo pro konání akce (pořadatel) + LiZi regionální koordinátor; Liberecký kraj, vystavovatelé produktů. – Iniciativy místních farmářů, zahrádkářů a houbařů v oblasti Trojzemí. – Nadmístní organizace, např. Českomoravský houbařský svaz, Český zahrádkářský svaz, Asociace farmářských tržišť ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR apod.
Harmonogram implementace	Implementace je možná bezodkladně. <ul style="list-style-type: none"> – Přípravná fáze: oslovení všech potenciálních partnerů a vytvoření týmu pro přípravu s jejich účastí, propagace v médiích, webové stránky, organizace (zajištění prostorů, vybavení, dopravní opatření apod.) – Náběh: podpora souběžnými dalšími atrakcemi, informace o probíhajících trzích v médiích, vyhodnocení a případná rektifikační opatření učiněná podle návrhů – Standardní provoz: sezónní pořádání víkendových trhů (stanovení rozpisu na podzim 2020) – 3-4x za sezónu 2x ročně

4 SHRNU TÍ

- Region Trojzemí Liberec – Žitava má za sebou tři desetiletí snah o překonání institucionálních, kulturních a jazykových bariér. Tyto snahy byly **víceméně úspěšné**: Podařilo se odstranit spoustu překážek, které tyto bariéry způsobily, a podařilo se jak vytvořit formální instituce, tak i navázat neformální vztahy, které k odstranění těchto bariér přispěly. Zároveň je však zřejmé, že řada cílů, které si partneři na obou stranách hranice stanovili, byla a je realizována jen velmi pomalu a občas i velmi váhavě. Děje se tak na jedné straně proto, že náklady nezbytné pro realizaci byly podceněny, a z toho důvodu tak chybí personální i finanční zdroje, na straně druhé proto, že srůstání regionu Trojzemí není vždy hlavní prioritou jednajících politiků.
- Překážky vznikající na základě **politických a infrastrukturních bariér** bylo možné překonat nejrychleji a neobsáhleji. Volný pohyb osob, informací a kapitálu je nyní možný bez omezení. Zlepšilo se tak zejména dopravní spojení v koridoru podél Nisy. Přesto ale stále existují významné slabiny v infrastruktuře a problémy související s různými administrativními rámcovými podmínkami; jejich odstranění je nicméně většinou mimo oblast vlivu místních a regionálních aktérů.
- **Potřeba dohánět** existuje ve větší míře ohledně využití **endogenního potenciálu**, který však lze odkrýt a využít teprve díky přeshraničnímu soužití lidí, pohledu za hranice do regionu Trojzemí a propojení aktivit a institucí.
- **Hlavní problémy a překážky** pro lepší propojení tohoto z historického a geografického hlediska souvislého prostoru jsou spíše „**měkké**“ **povahy**. Spočívají v jazykové bariéře, kulturních stereotypech a předsudcích, jakož i v často chybějící identifikaci s regionem Trojzemí, což ovlivňuje i vnímání regionu navenek. Analýza regionu také ukázala, že po obou stranách hranice se společenské trendy stále ještě projevují velmi odlišně, což je obzvláště zřejmé na demografickém vývoji, ale též i na trhu s nemovitostmi.
- Na základě těchto poznatků zdůrazňuje strategie rozvoje potřebu posílit zejména **institucionální a lidské zdroje** tak, aby mohly účinně přispívat k rozvoji společné „identifikace s Trojzemím“, k vytvoření „pocitu MY“, ke zlepšení image regionu a k překonání přetrvávajících komunikačních překážek, a to včetně těch jazykových.
- **Měla by být zřízena institucionální struktura s funkcí koordinovat a provazovat**, která by se starala o to, že územní struktura, stávající a potenciální prolínání a potenciál rozvoje budou v dokumentaci územního plánování všech tří zemí zohledňovány **konsekventně přeshraničně**. Takovéto **strategické svorky** lze nejlépe dosáhnout společným výběrem pro plánování a management rozvojového regionu Liberec – Zittau (projekt I03) a společným marketingem regionu (projekt 5 I06), jakož i propojení sousedících turistických regionů (8 L04). Aby bylo docíleno vnímání regionu jakožto jednoho regionu Trojzemí, je v těchto projektech nejprve zásadní učinit první strategický krok k jednání, který musí sdílet a trvale podporovat všichni relevantní regionální aktéři z oblasti politiky, správy, hospodářství a kultury.

- Téma **Jazyk** je v pravém slova smyslu tématem, které zasahuje do celé řady oblastí a je pro srůstání regionu zásadním. Překonávání jazykové bariéry bude sestávat z mnoha rozličných základních složek; klíčové projekty navrhované v tematické oblasti Jazyk některé z těchto základních složek představují a vytvářejí důležité rámcové podmínky. Pro soustavnou vícejazyčnost regionu Trojzemí bude zásadní plošná nabídka bilingvních předškolních zařízení a škol.
- Klíčový význam pro pravděpodobnost realizace koncepce rozvoje budou mít její „**institucionální**“ **klíčové projekty**, tedy projekty, které v návaznosti na stávající organizační struktury vytvářejí nebo posilují instituce, bez nichž by bylo sotva možné koncepci rozvoje udržitelně a efektivně realizovat. Takovéto projekty jsou považovány za nezbytné zejména ve stěžejních oblastech Územní plánování (2 I03), Pracovní trh (2 P01) a Bydlení (7 L01). Hlavní roli regionálního koordinátora by měl převzít Euroregion Neißة-Nisa-Nysa. Realizaci řady klíčových projektů může Euroregion podpořit např. prostřednictvím svých skupin odborníků EUREX. Pro efektivní využití turistického potenciálu regionu Trojzemí, který prozatím není plně využíván, připadá obrovský strategický význam projektu „8 L04“.
- Jedním z klíčových projektů, který by mohl významně podpořit **přitažlivost** pro vnější vnímání a dát impuls pro proces srůstání regionu Trojzemí, je opětovně ucházení se o titul **Evropského hlavního města kultury** (3 I02) – tentokrát s Libercem jakožto uchazečem, který by zastupoval celý region Trojzemí. K tomu je však nejprve zapotřebí zajistit konsenzus příslušných národních aktérů a teprve na jeho základě následně společně spustit projekt.
- „*Pouze to, co je dostupné, může srůst.*“ Tento komentář jednoho z účastníků to trefně vystihuje. Tématu **dopravního zpřístupnění a mobility** udržitelné pro budoucnost je třeba se přeshraničně věnovat se zvláštním důrazem. I když jsou konkrétní možnosti jednání lokálních aktérů z důvodu vnitrostátních kompetencí ohledně velkoplošných dopravních projektů omezené, měl by být neustále vyvíjen tlak na politické činitele a mělo by být cíleně lobbováno za realizaci projektů v akční oblasti Dostupnost a mobilita.
- Navrhované klíčové projekty jsou s ohledem na stanovené úkoly výběrem různých možností k jednání s jasným zaměřením na přeshraniční rozvoj regionu Trojzemí. Kromě zásadních strategických klíčových projektů a takových projektů, pro které musí být k dispozici nezanedbatelné množství finančních prostředků, jakož i projektů, které jsou během na dlouho trať, existují i projekty, díky nimž by šlo **dát rychle znamení**, jež by společný proces rozvoje v regionu Trojzemí popohnalo. Pro krátkodobou agendu se v tomto smyslu hodí **viditelné projekty, které lze využít a zažít v každodenním životě**.
- Koncepce rozvoje zohledňuje v první řadě oblast Liberec – Žitava, jelikož tak bylo stanoveno zadání (na základě daných rámcových podmínek). Přesto byli zahrnuti i příslušní aktéři z **polské obce Bogatynia**. Do budoucna by polská strana měla být do strategie rozvoje LiZi zahrnuta jako rovnocenný partner. Z LiZi by se tak mohlo stát „LiZiBo“. Zejména s ohledem na vnější vnímání regionu Trojzemí a odpovídající opatření na podporu image je tento krok nezbytný, protože celý projekt jinak působí nedůvěryhodně.

Dalším aspektem, který je s ohledem na polskou část regionu Trojzemí navýsost relevantní, je téma **povrchového dolu Turów**. V dalších diskuzích nebude možné se tomuto tématu nevěnovat. Svědčí o tom jak rozhovory s odborníky, tak i zpětná vazba účastníků obou workshopů; na tento problém bylo upozorňováno opakovaně. Představuje otevřenou ránu – doslova – pro celý proces rozvoje regionu Trojzemí.

- Vytvoření kladného „**životního pocitu v regionu Trojzemí**“ bude velkou měrou záviset na hospodářské prosperitě regionu a s tím spojeném kladném vnímání navenek. To může zase určitým způsobem ovlivnit pohled „dovnitř“ na region a vnímání sebe sama. Usilujeme o **pozitivního ducha**, který z některých regionálních aktérů již dávno vyzařuje, který je však třeba přenést na „větší jeviště“. Díky tomu si region Trojzemí bude moct vydobýt pozici v rámci celé Evropy, **upozornit na sebe v konkurenci** regionů lákajících chytré hlavy, kreativní (mladé) lidi, rodiny s dětmi, kapitál a investice.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled spektra problémů a akčních oblastí.....	1
Tabulka 2: Přehled klíčových projektů, řazeno podle akčních oblastí	21

PŘÍLOHA WORKSHOP V – SOUBOR PROJEKTŮ A STANOVISKA

Přehled souboru projektů	67
Vizualizace souboru projektů	68
Popis jednotlivých projektů.....	69
Výsledky jednotlivých table-sessions	103
Dokumentace/zvážení poznámek účastníků.....	110
Shrnující poznámky k souboru projektů.....	127

**Workshop
„ALiZi“**

WORKSHOP V LIBERCI – SOUBOR PROJEKTŮ A STANOVISKA

Druhý workshop se uskutečnil dne **5. března 2020 v Liberci** ve stylovém prostředí Kavárny Pošta pod heslem „Další kroky v přeshraniční koncepci rozvoje“. Se zhruba 50 účastníky byla obsazenost podobná jako dříve na workshopu v Žitavě.

Podrobný popis koncepčního a organizačního přístupu naleznete ve Svazku 1, v kapitole Struktura průzkumu.

V centru zájmu 2. workshopu byl soubor projektů (viz následující stránky) a názor účastníků na tyto projekty. Kromě záznamů výsledků, které jsou popsány níže, jsou zdokumentovány komentáře účastníků k jednotlivým projektům.

Účastníci workshopu stáli před výzvou seznámit se s množstvím projektů ze souboru. Moderátoři jednotlivých table sessions však účastníky upozorňovali, že v čase, který je k dispozici, v žádném případě nemají číst a komentovat popisy všech projektů. Spíše si každý mohl vybrat projekty, které ho zvláště zaujaly. Podrobné zaobírání se návrhy projektů a jejich odborné komentování nebylo výslovným cílem 2. workshopu. Spíše šlo o to, zapojit a senzibilizovat aktéry (laiky s odborným zájmem i odborníky), seznámit je s možnými opatřeními, zprostředkovat jejich názory a samozřejmě další podněty a případně je s ohledem na realizaci projektů dokonce aktivovat.

Po konečném vyhodnocení a doplnění souboru projektů správou města Žitava byly vybrány klíčové projekty, které jsou popsány v kapitole 3 tohoto svazku.

PŘEHLED SOUBORU PROJEKTŮ

1 Jazyk	2 Prostorová struktura, administrace, kultura plánování	3 Regionální identita a image	4 Měkké dovednosti (soft skills), informace, komunikace	5 Hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	6 Dostupnost a mobilita	7 Trinacionální management nemovitostí a ploch	8 Umění a kultura	9 Udržitelnost, ochrana přírody a zdrojů
1 L23 LiZi vícejazyčné televizní vysílání	2 I03 Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko	3 I01 LiZi regionální koordinátor	4 L15 Informační internetové pokrytí rekreační krajiny	5 I06 Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí (slovo-logo- značka)	6 P12 S-Bahn (Görlitz -) Zittau – Liberec – Jablonec nad Nisou – Tanvald (– Jilemnice – Trutnov/Jelenia Gora)	7 L01 LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma	8 I11 Kulturní inkubátor – (LiZi MeetFactory)	9 L05 Rozvoj vodních toků spojuje – modrý pás Nisy
1 P23 Německo-české centrum jazykových kompetencí	2 P01 Stálá konference úřadů práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.	3 I02 Evropská města kultury Žitava – Liberec 2028	4 P04 Učit se od sousedů: Výměnný program pro zaměstnance správy	5 P06 Informace pro přeshraniční trhovce	6 P16 Liberec-Zittau s rychlým napojením na dálkovou železniční síť – tak dáme mobilitě nohy		8 I23 Fringe Festival-Ost	9 L16 Geopark Lužické hory
1 P24 Kampaň „jazykový tandem“	2 P03 Aktualizace strategických plánovacích dokumentů v pohraniční oblasti zaměřená na sousedy za hranicí	3 I04 „Klub vyslanců“ Trojzemí	4 P05 Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání	5 P11 Síť podnikatelských inkubátorů – pronajimatelné prostory začínající firmy	6 P17 Dokončení B178n k napojení na dálniční síť		8 L03 Strategický rozvoj „architektura & turismus“	9 L17 Management zelené infrastruktury v regionu Trojzemí: Realizace evropského projektu „MaGICLandscapes“
1 P25 Koncepte značení pro vícejazyčné tabulky	2 P27 Strategie Open Government	3 I05 Informační cesta/ odborná exkurze - Trojzemí pro regionální aktéry	4 P15 Společná databáze s informacemi o území (Follow-up CROSS-DATA)	5 P13 Digitální region Trojzemí s vysokorychlostním internetem	6 P18 Optimalizace trasování cyklostezky Odra-Nisa		8 L04 Společný turistický destinační management	9 P02 Trojzemské trhy potravín
1 P26 Vícejazyčná společná turistická informační online-platforma			4 P22 Koordináční středisko pro česko-německou výměnu dětí (a mládeže?)		6 P19 Projekt mosty přes Nisu (Hirschfelde – Turoszów a Žitava – Porajów)		8 L06 Udržitelný a klimaticky šetrný turismus: Projekt kočičí skok	
							8 L12 Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím	
							8 L21 LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)	

POPIS JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ

1 P23 Akční oblast jazyk	
Název projektu	Německo-české centrum jazykových kompetencí
Vztahuje se k problému	Jazyková bariéra, chybějící identita regionu Trojzemí a vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	<p>Propojování úkolů kolem učení se jazyka souseda a vytváření průběžných nabídek pro naučení se jazyka souseda od MŠ až po profesní rekvalifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koncepce výukových nabídek a materiálů, další vzdělávání pedagogických pracovníků, koordinace a nasazení mobilních vyučujících – Vývoj výukových materiálů pro cílové skupiny – Koncepce specifických jazykových kurzů pro cílové skupiny – Další vzdělávání pedagogů dle jednotného standardu kvality – Realizace marketingových opatření, které by propagovaly výhody učení se jazyka sousedů <p>Relevance pro LiZi: Zvýšení jazykové kompetence je klíčem ke spolupráci přes hranice.</p>
Priorita	Vysoká priorita z důvodu vysokého potenciálu vícejazyčnosti jako jedinečného charakteristického znaku regionu Trojzemí
Nositel/ partner	Nositelé: obce, partneři: vzdělávací instituce
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

2 I03 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
Vztahuje se k problému	Politika územního plánování s málo aktivním nárokem na platnost, chybějící definice kooperačního území regionu Trojzemí
Stručný popis	<p>Úřady pořizující územně plánovací a strategické rozvojové dokumenty regionální a místní úrovně vyšlou své zástupce do koordinačního výboru, který se bude pravidelně scházet a vzájemně koordinovat pořizování těchto dokumentů. Cílem je koordinovat postupy a projekty v přeshraničním prostoru a předcházet možným prostorovým kolizím nebo nežádoucím dopadům na životní prostředí. Výbor je nositelem / organizátorem projektů</p> <ul style="list-style-type: none"> – P03 Aktualizace strategických plánovacích dokumentů v pohraniční oblasti zaměřená na sousedy za hranicí – P15 Follow-up CROSS-DATA <p>a spoluorganizátorem projektů</p> <ul style="list-style-type: none"> – I04 „Klub vyslanců“ Trojzemí – I05 Odborné exkurse
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení – vysoká – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu – kritickým faktorem pro úspěšnost je ochota ke spolupráci na místní a regionální úrovni a porozumění pro cíle regionu na národní / státní úrovni – Rychlost očekávaného efektu – spíše dlouhodobá, spočívající v lepší koordinaci územně plánovacích a strategických materiálů a předcházení kolizím
Nositel/ partner	Kraj Liberec, zemský okres Görlitz, Úřad územního plánování ORP Liberec, Jablonec n. N.; města a obce
Harmonogram implementace	Průběžná činnost, frekvence schůzí výboru podle potřeby, alespoň 3-4x ročně.

2 P01 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Stálá konference úřadů práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.
Vztahuje se k problému	Nedostatek odborných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurence uvnitř regionu a vůči aglomeracím
Stručný popis	<p>Koordinační pracovní orgán se pravidelně schází k vzájemné informaci o vývoji pracovního trhu v jednotlivých dotčených územích. Propojuje databáze o zájemcích o pracovní místa a o volných pracovních místech. Výstupy činnosti koordinačního orgánu jsou využívány pro společnou informační a marketingovou kancelář regionu LiZi pro poskytování informací o možnostech uplatnění zejména mladých pracovníků s vyšším vzděláním přicházejících odjinud.</p> <p>Cílem je vytvořit společný pracovní trh a pomocí sdílených informací o nabídce pracovních příležitostí a poptávce po nich podpořit prostorovou mobilitu pracovníků v regionu.</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení – přeshraniční prostorová mobilita pracovní síly je dosud spíše jednosměrná do Německa a je motivována vyššími platy; na české straně ale v poslední době narůstá poptávka po některých vysoce kvalifikovaných pracovnících, kde platová úroveň začíná být srovnatelná s Německem. – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu – může narazit na problémy s ochranou dat a rozdílné předpisy jednotlivých zemí o možnosti sdílení dat o zaměstnání – Rychlost očekávaného efektu – střednědobá
Nositelé	Úřady práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.
Harmonogram implementace	Průběžná činnost, frekvence schůzí výboru 3-4x ročně.

2 P03 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Aktualizace strategických plánovacích dokumentů v pohraniční oblasti zaměřená na sousedy za hranicí
Vztahuje se k problému	Politika územního plánování s málo aktivním nárokem na platnost, nepřehlednost, přemíra informací
Stručný popis	Pořizovatelé strategických dokumentů a nástrojů územně plánovací dokumentace týkající se regionu LiZi s řešeným územím dotýkajícím se státní hranice nebo v její blízkosti budou vyžadovat jako součást této dokumentace v širších vztazích analýzu a posouzení dopadů navrhovaného řešení na přilehlé území sousední země („přeshraniční doložku“). Přeshraniční doložka bude obsahovat též „překlad“ terminologie použité v dokumentu do ekvivalentních pojmů sousední země, zejména transpozici sídelní soustavy a kategorií území obsažených v dokumentu. Přeshraniční doložka bude vypracována kromě jazyka země, jejíhož území se dokument týká, též v jazyce dotčené sousední země.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: velmi vysoká – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: vysoká vzhledem k vynaloženým nákladům – Rychlost očekávaného efektu: Efekt je okamžitý. Umožňuje přeshraniční koordinaci, kdy orgány územního plánování budou mít přístup k aktuálním informacím z územně plánovacích dokumentací.
Nositel/ partner	Nositелеm projektu je Kraj Zhořelec (případně Svobodný stát Sasko). Spolupracujícími partnery je Liberecký kraj a kraj Dolnośląskie.
Harmonogram implementace	<ol style="list-style-type: none"> I. fáze – revize výsledků předchozí fáze projektu Cross-data z let 2010 - 2013 II. dohoda o udržitelnosti a financování tvorby přeshraničních doložek nad rámec doby financování projektu „Cross data“ III. fáze – 2022 a dále – tvorba přeshraničních doložek a jejich sdílení na webových stránkách úřadů územního plánování nebo v rámci systému Cross-data a jeho navazujícího projektu P15 – Follow-up CROSS-DATA (společná databáze s informacemi o území)

2 P27 Akční oblast prostorová struktura, administrace, kultura plánování	
Název projektu	Strategie Open Government
Vztahuje se k problému	Politika územního plánování s málo aktivním tvůrčím nárokem
Stručný popis	<p>Komunální správy řeší četné výzvy (např. zvládnání regionálních strukturálních změn, zajištění základních sociálních služeb, zvládnání regionálních/komunálních konfliktů u ekologických témat, plánování infrastruktury, stavební projekty, digitalizace, dosažení cílů udržitelnosti, posílení společenské soudržnosti a řešení nedemokratických tendencí). Občanky a občané vyžadují transparentnost, spolurozhodování a spoluutváření. Hospodářství a organizovaná civilní společnost prezentují zřetelně své zájmy a nároky vůči politice a správě.</p> <p>Cíle plánovací kultury Open-Government jsou:</p> <ul style="list-style-type: none"> – lepší zapojení/účast skupin obyvatelstva (nad rámec zákonem předepsaných účastí) na regionálním rozvoji a dobrá kultura pro diskuze, participaci a řešení konfliktů mezi lokální politikou a správou a občany, externími partnery a zájmovými skupinami – S novou kvalitou spolupráce správy, politiky, občankami a občany a společenskými zájmovými skupinami se mají lépe zvládat regionální výzvy a má být posílena sociální soudržnost v regionu – Vytváření silné civilní společnosti – Etablování „otevřené správy“ jako strategického nástroje nebo vize <p>Relevance pro LiZi: Administrativní rozdíly v dílčích národních územích Trojzemí, různé „kultury plánování“ ve správě a také různé povědomí a aktivita občanské společnosti pro témata regionálního plánování jsou velkými výzvami kýženého společného rozvojového procesu v regionu Trojzemí. Ochota k otevřené správě na všech stranách a ochota občanské společnosti aktivně se podílet a (moci se) angažovat různými způsoby v tomto procesu je důležitým předpokladem pro sbližování regionu a pomůže při rozvíjení jeho rozvojových potenciálů. Inspirace a orientace pro proces Open-Government, dávají komunální příklady dobré praxe a pilotní projekty např. v rámci „Regionálních Open Government Laboratoří“, www.open-government-kommunen.de</p>
Priorita	Průběžný proces s vysokou prioritou
Nositel/ partner	Nositelé: Obecní správy, partneři: Spolkové ministerstvo vnitra, stavebnictví a vlasti, Iniciativa pro regionální Open Government Labore
Harmonogram implementace	Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

3 I01 Akční oblast regionální identita a image	
Název projektu	LiZi regionální koordinátor
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	<p>Koordinační kancelář je založena jako (ALTERNATIVA A: příspěvková organizace Libereckého kraje a okresu Zhořelec / ALTERNATIVA B: součást EUROREGIONU NISA), za přispění měst Liberce, Žitavy, Jablonce nad Nisou a popřípadě dalších měst a obcí (nutno prověřit, zda tato forma je možná v Německu). Činnost kanceláře řídí rada jmenovaná z řad zástupců zřizovatele a přispěvatelů oběma spoluzřizovateli rovným dílem.</p> <p>Cílem činnosti je navzájem informovat, propojovat a koordinovat činnost informační a marketingová podpora podnikání v regionu LiZi, institucí a akcí kulturního, sportovního, volnočasového a rekreačního charakteru pořádaných v regionu LiZi, turistického ruchu v regionu LiZi. Kancelář má za úkol reagovat na cíle a potřeby obou měst a regionu LiZi v koordinovaném rozvoji a hledat konkurenční výhody regionu a měst v národním a celoevropském prostoru. Na jejich základě má za úkol vypracovávat marketingovou strategii společného rozvoje.</p> <p>Činnosti informační kanceláře jsou navázány na různé orgány a organizace působící v obou městech a regionu LiZi (hospodářské komory, kulturní a sportovní organizace, podnikatelská sdružení, sdružení a neziskové organizace, odbor územního rozvoje) a těmto subjektům poskytuje informační a marketingovou podporu. Kancelář pořizuje nebo sama vytváří informační materiály v anglickém, německém českém a polském jazyce a zajišťuje jejich diseminaci prostřednictvím webových stránek i v tiskové podobě. Vedle této činnosti může být kancelář i pověřována organizačním zajištěním nebo podporou některých dalších projektů v oblastech její vymezené činnosti.</p> <p>Informační kancelář má dvě pracoviště: v Liberci a Žitavě. Pracoviště jsou navázána na stávající informační kanceláře: Městské informační centrum Liberec a Turistické středisko přírodního parku Žitavské hory.</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: vysoká, zřízení kanceláře je podmínkou pro řadu dalších projektů – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: počáteční a setrvalá podpora projektu ze strany zřizovatelů a přispěvatelů je podmínkou úspěšnosti, nicméně se dá očekávat, že projekt nalezne postačující podporu, za předpokladu politické stability v obou částech regionu

	<ul style="list-style-type: none">– Rychlost očekávaného efektu: po úspěšné přípravné a náběhové etapě se efekty projeví poměrně rychle
Nositel/ partner	ALTERNATIVA A: Liberecký kraj a okres Zhořelec, za přispění měst Liberce, Žitavy, Jablonce nad Nisou a popřípadě dalších měst a obcí ALTERNATIVA B: zřizovatelé EUROREGIONU NISA (Liberecký kraj, zemský okres Görlitz, Wojewódstwo Dolnoślaskie)
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none">– zřízení kanceláře 1 rok (2020-2021)– náběh činnosti 1 rok– rutinní provoz průběžně

3 I02 Akční oblast regionální identita a image	
Název projektu	Evropská města kultury Žitava – Liberec
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, chybějící trinacionální provázanost
Stručný popis	<p>Evropská hlavní města kultury je projekt, který je víc než festival, víc než prezentace umělců, víc než jednorázové oživení měst pomocí kulturních akcí a přilákání jednorázových návštěvníků, víc než reklamní prostor pro sponzory. Je to projekt, který má sílu změnit image měst pro jejich obyvatele i obyvatele EU a posílit význam kultury jako faktoru vnímané kvality prostředí měst. Pro města zařazená do projektu se má stát rok Evropského města kultury milníkem ve vývoji. Společné podání žádosti o zařazení dvojice prostorově blízkých měst v různých zemích může mít zvláštní přidanou hodnotu, a tudíž konkurenční výhodu vůči ostatním žadatelům.</p> <p>Celoroční program Evropského hlavního města kultury vytváří prostor k podpoře dvojice Liberec - Žitava jako vznikajícího mezinárodního kulturního centra. Svět uvidí, uslyší a ochutná krásu jedinečného setkání společné historie obou měst a jejich společného úsilí o transformaci tradičních průmyslových aglomerací na živá regionální centra. Města nabídnou celé Evropě prostory a místní kulturu v širokém spektru od klasického umění až po nevázané happeningy a zároveň vytvoří prostory a podmínky pro nejrůznější akce pořádané příchozími umělci. K tomu využijí rozsáhlého fondu kulturních zařízení, ale také bývalé industriální prostory a veřejná prostranství. Program nabídne široký mix velkých i malých událostí, kulturních akcí pro širokou veřejnost i úzce zaměřené publikum, jednorázových zážitků i dlouhodobých rozvojových projektů.</p> <p>Propojení obou měst bude zajišťovat kvalitní, frekvenční, kapacitní a rychlá veřejná doprava S-Bahn.</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: urgentní politické rozhodnutí, pokud se má jednat o Evropská města kultury 2028 – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: Politická podpora a podpora veřejnosti je podmínkou úspěšnosti žádostí i samotných roků Evropských měst kultury. – Rychlost očekávaného efektu: okamžitá – pořádání roku Evropských měst kultury skokově urychlí proces revitalizace vedoucí k novému image obou měst
Nositel/ partner	Statutární město Liberec, město Žitava
Harmonogram implementace	<p>Za předpokladu, že se bude jednat o Evropská města kultury 2028:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2020-2021 vytvoření organizačních struktur pro přípravu – 2021-2022 příprava žádosti pro národní / zemskou úroveň – vypracování nabídky a projektů

- 2023 podání žádosti do Prahy / Drážďan / Berlína
- 2024-2027 v případě úspěšné žádosti příprava akce
- 2028 Evropská hlavní města kultury Liberec a Žitava

3 I04 Akční oblast regionální identita a image	
Název projektu	„Klub vyslanců“ Trojzemí
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, nedostatek odborných pracovních sil, konkurence uvnitř regionu a vůči aglomeracím
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Seskupení angažovaných osobností z oblasti hospodářství, cestovního ruchu, vědy, kultury, sportu, médií, politiky a státní správy/samosprávy regionu, které budou komunikovat lokální výhody dané lokality Trojzemí směrem ven i dovnitř (zde žít a pracovat) – Využití lokálních, regionálních, národních a mezinárodních kontaktů vyslanců, aby se propagoval region Trojzemí – dovnitř (dobrý životní pocit) a ven (vyslanec značky) – Prostřednictvím osobního angažmá se bude prezentovat vize, takže region Trojzemí bude vnímán jako atraktivní region, kde se vyplatí žít – Platforma pro kvalifikovanou výměnu zkušeností, navázání podnikatelských kontaktů a kontaktů k další vyslancům, aktuální témata a trendy v regionu Trojzemí, v regionu pro práci i pro život <p>Relevance pro LiZi: S touto iniciativou se lze vydat na společnou cestu jak směrem k vnitřnímu i vnějšímu vnímání Trojzemí. Prostřednictvím multiplikátorů a jejich osobní (a emoční) dotčenosti mohou být báječně vzájemně propojeny obě roviny – regionální identita a image. Systém vyslanců představuje pro posílení identifikace s Trojzemím a utváření „životního pocitu regionu Trojzemí“ dobrý nástroj.</p>
Priorita	Vysoká priorita, protože má dojít k prvotní iniciaci, následně průběžný proces
Nositel/ partner	Vyslanec značky Horní Lužice, podnikatelský klub Žitava a podobné iniciativy na české a polské straně, IHK
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

3 I05 Akční oblast regionální identita a image	
Název projektu	Informační cesta/odborná exkurze – Trojzemí pro regionální aktéry
Vztahuje se k problému	Chybějící identita Trojzemí a vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Informační cesta/odborná exkurze s bohatým programem sestávajícím z odborných informací/přednášek, prohlídek, kultury a gastronomie – Jako témata se nabízejí nejrůznější aspekty s relevantností pro přeshraniční procesy regionálního rozvoje – Profesionálně organizované a doprovázené <p>Relevance pro LiZi: V regionu Trojzemí existuje již řadu let sehraná a dobře fungující administrativní/institucionální spolupráce a také četná neformální setkání aktérů na komunální, kulturní nebo ekonomické rovině. Aby se tyto vztahy neunavily a dostaly nový švih, aby umožnily změnu úhlu pohledu/perspektivy, aby se zapojili noví aktéři a aby se připravila cesta pro společný lokální marketing, hodí se odborné exkurze nejlépe. S touto možností komunikace dovnitř lze dosáhnout vycizelování povědomí o potenciálech regionu a podporu vlastní identifikace s ideou regionálního rozvojového procesu v regionu Trojzemí.</p>
Priorita	Střední/vysoká priorita, neboť má vyvolat iniciační jiskru
Nositel/ partner	Nositel: Města Žitava a Liberec, partneři: Obce a instituce/subjekty z celého Trojzemí
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

4 P15 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Společná databáze s informacemi o území (Follow-up CROSS-DATA)
Vztahuje se k problému	Politika územního plánování s málo aktivním nárokem na platnost, chybějící definice kooperačního území regionu Trojzemí, nepřehlednost, přemíra informací
Stručný popis	Přeshraniční datový management pro územní plánování v rámci česko-saského informačního systému územního plánování (Cross-data). Sjednocení dat v jednotném souřadnicovém systému ETRS. Data budou opatřena překladem metadat. Na data, která nebude možné uložit do společného informačního systému, bude vytvořen odkaz s jazykovým překladem. Jedná se o data územního plánování, která jsou uložena na webových stránkách spolkové země Sasko (https://www.sachsen.de/) (https://www.opendata.sachsen.de/), Libereckého kraje a vojvodství Dolnośląskie.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: Řešení navazuje na projekt vzniklý v rámci programu Cíl 3, navazující na dřívější spolupráce Interreg, Interreg II a Interreg III. Konkrétně je projekt CROSS-DATA realizován v programu přeshraniční spolupráce ČR – Sasko Cíl 3/Ziel 3 v prioritní ose 1 Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území oblasti podpory 1 Kooperativní zlepšení a rozvoj infrastruktury dle poptávky a kooperací v oblasti regionálního plánování a rozvoje (http://cross-data.eu/cs/). Naléhavost je vysoká neboť umožňuje efektivní koordinované plánování. – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: Projekt navazuje na již realizovaný projekt a měl by tak získat podporu partnerů, kteří byly do předchozího projektu CROSS-DATA zapojeni. Projekt by měl více aktivovat polskou stranu, aby se do projektu zapojila. – Rychlost očekávaného efektu: Efekt je okamžitý. Umožňuje přeshraniční koordinaci, kdy orgány územního plánování budou mít přístup k aktuálním informacím z územně plánovacích dokumentací na krajské i lokální úrovni.
Nositel/ partner	Nositelem projektu je Kraj Žhořelec. Spolupracujícími partnery je Liberecký kraj a województwo Dolnośląskie.
Harmonogram implementace	<ol style="list-style-type: none"> I. fáze – revize výsledků předchozí fáze projektu Cross-data z let 2010–2013 II. fáze – 2022–2023: aktualizovaný katalog dat porovnávající české a saské položky ÚPD III. fáze – 2023–2024: tvorba systému (databáze) pro potřeby úřadů územního plánování IV. fáze – průběžné aktualizace, která je nezbytná pro efektivní využívání databáze

4 L15 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Aplikace LiZi-App, informace a novinky z regionu Trojzemí
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	Pro zvýšení atraktivity rekreační krajiny a sídel bude vytvořena aplikace poskytující návštěvníkům informace o místě, v němž se nacházejí. Aplikace bude čtyřjazyčná: česky, německy, polsky a anglicky. K funkčnosti aplikace je nutno dokončit pokrytí celého území LiZi kvalitním signálem internetu. To se týká zejména Lužických hor, které patří k méně navštěvovaným částem rekreační krajiny a Jizerských hor.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: není urgentní, ale může významně přispět ke zvýšení atraktivity a návštěvnosti regionu – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: úspěšnost je podmíněna spolehlivostí a dosažitelností internetových informací v terénu a efekty jsou dále podmíněny účinnou propagací konceptu směřující i (především) mimo region. – Rychlost očekávaného efektu: po zavedení lze očekávat náběh nárůstu návštěvnosti v řádu roků
Nositel/ partner	Pokrytí území kvalitním signálem internetu je věcí jednotlivých operátorů. V české části poměrně nejlepší pokrytí – i když ne zcela kompletní – vykazuje T-mobile; pokrytí O2 a Vodafone je méně kompletní. Pořízení a údržba aplikace je věcí Společné informační a marketingové kanceláře LiZi (projekt IO1). Kancelář by měla zajistit patřičnou propagaci konceptu internetově podporované turistiky.
Harmonogram implementace	<ol style="list-style-type: none"> 1. vytvoření aplikace – 1 rok 2. údržba a aktualizace aplikace průběžně

4 P04 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Učit se od sousedů: Výměnný program pro zaměstnance správy
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnímání sama sebe navenek jako region Trojzemí, ustrnutí „v bublině“, jazyková bariéra brání srůstání regionu
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Zaměstnanci správy a politici se na pár dní navštěvují na pracovišti a tím mají získat vhled do administrativně a správně technických procesů, rozhodovacích struktur a odborných přístupů, např. k tématům jako např. trh práce, životní prostředí, cirkulární ekonomika, podpora hospodářství, územní plánování sousedních obcí za hranicemi (vícedenní hospitace) – Hospitace budou doplněny jazykovými a interkulturním školeními <p>Relevance pro LiZi: V regionu Trojzemí jsou přeshraniční výměny stále více běžnou součástí života a již se etablovaly spolehlivé sítě v přeshraničních správních činnostech. A přesto: i nadále existují různé administrativní rámcové podmínky a také interkulturní rozdíly ve vzájemném kontaktu a komunikaci. Mluvení a záměry sice posilují přeshraniční spolupráci, ale: na konci se počítá jen to, <u>co se v základu</u> skutečně zrealizuje. Jsou to osobní kontakty a zážitky a také interkulturní kompetence, které nakonec ve významné míře rozhodnou o tom, zda bude přeshraniční spolupráce vydařená a úspěšná. Pod hlavičkou Euroregionu Nisa probíhala v uplynulých letech výměna zaměstnanců, jejímž cílem bylo vytvoření sítě kooperujících zástupců různých oborů („spojující úředníci“). Je třeba zajistit kontinuitu procesu a průběžné motivační pobídky.</p>
Priorita	Střední priorita, průběžný proces
Nositel/ partner	Nositel: obce
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

4 P05 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání
Vztahuje se k problému	Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurenční situace uvnitř regionu a vůči aglomeracím, chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, ustrnutí „v bublině“, jazyková bariéra brání srůstání regionu
Stručný popis	Odborná kancelář informuje, podporuje, zprostředkovává a podporuje žáky a učně ohledně absolvování předepsaných praxí nebo částí svého profesního vzdělávání v podnicích/zařízeních/institucích sousední země. Cíle: <ul style="list-style-type: none"> – Podpora individuální mobility mladých lidí pro zajištění potřeby kvalifikovaných pracovních sil v regionu. – Podpora interkulturní kompetence a vícejazyčnosti → napojení na aktivity EUREX (Euroregional Expert Group) při Euroregionu Nisa
Priorita	Vysoká priorita
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Nositel/partner: Saské státní ministerstvo hospodářství, práce a dopravy (Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr (SMWA)), průmyslové a obchodní komory (IHK), regionální ředitelství úřadů práce (Regionaldirektion der Bundesagentur für Arbeit)
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – Projekt vyžaduje upřesnění nositelem/zřizovatelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

4 P22 Akční oblast soft skills, informace, komunikace	
Název projektu	Koordinační středisko pro česko-německou výměnu dětí a mládeže
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, ustrnutí „v bublině“, jazyková bariéra brání srůstání regionu
Stručný popis	<p>Koordinační středisko bude poskytovat informační podporu výměn dětí formou individuálních výměnných prázdninových pobytů v rodinách nebo výměnných dětských skupin v dětských prázdninových táborech v druhé zemi. Součástí informační podpory bude vedle samotných informací o možnostech výměn též právní servis (vzorové smlouvy, pojištění odpovědnosti pro poskytovatele výměn) a případná pomoc při získávání finanční asistence.</p> <p>Projekt naváže a rozšíří již existující projekt EU Nachbarwelten / Sousední světy v rámci projektu EU INTERREG V (2014-2020) Ahoj sousede / Hallo Nachbar zaměřený na jazykové a mediální projekty. Dosavadními účastníky projektu jsou Česká republika a Svobodný stát Bavorsko, ale akce projektu již probíhají i v prostoru západního Krušnohoří, tedy i ve spolupráci se Svobodným státem Sasko. Těžištěm dosavadních akcí projektu je podpora komunikace a výměny v rámci předškolních zařízení a I. stupně základních škol, s cílovou skupinou pedagogové a děti ve věku od 3 do 8 let.</p> <p>Koordinační centra TANDEM vyvíjejí činnost především v oblastech:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poskytování poradenství a podpory všem, kteří realizují česko-německé výměny dětí a mládeže, žáků a studentů, – finanční podpory česko-německé spolupráce v oblasti práce s dětmi a mládeží, – iniciování výměnných projektů a nových forem přeshraniční spolupráce, – zprostředkování partnerství, – vzdělávání odborných pracovníků v oblasti práce s mládeží, – zprostředkování mobilit pro jednotlivce (odborné praxe, hospitace, dobrovolnictví), – zpracovávání informačních a pracovních materiálů, – předkládání doporučení společné česko-německé Radě pro spolupráci a výměny mládeže a příslušným národním ministerstvům. <p>Koordinační centrum v Plzni bylo zřízeno v roce 1997 na základě společného prohlášení ministra školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a spolkové ministryně pro rodinu, seniory, ženy a mládež Spolkové republiky Německo. Je organizační součástí rektorátu Západočeské univerzity v Plzni a metodicky je vedeno Odborem pro mládež MŠMT.</p> <p>V roce 2017 završila Koordinační centra dvouletý proces řízení kvality organizace a obdržela certifikaci Testování kvality dalšího vzdělávání se zaměřením na adresáta učení, německy tzv. LQW, což je typ certifikátu srovnatelný s ISO pro vzdělávací organizace.</p>

	<p>Součástí bylo definování našich střednědobých a dlouhodobých cílů a managementem kvality ve všech oblastech, kterými se Tandem zabývá – od zaměření na adresáta, vytváření nabídek seminářů, přes splnění předpokladů takzvaného zdařilého učení, až po nastavení efektivní komunikace. V rámci několika workshopů zpracovali pracovníci Koordinačních center na základě analýzy prostředí a silných a slabých stránek globální strategii a společné cíle, které popsali v sebehodnotící zprávě. Rozvoj kvality bude i nadále pevnou součástí naší práce. http://www.tandem-org.cz/tandem</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: nejedná se o naléhavé opatření – Očekávaná podpora a úspěch projektu: je třeba počítat s počátečním nezájmem zejména u individuálních výměn, k jehož překonání by bylo možné pracovat s tzv. metodou sněhové koule – díky zapojení různých lokálních iniciativ, spolků, církve; v případě úspěšného překonání těchto počátečních problémů se může jednat o velmi účinný prostředek k překonávání bariér. – Rychlost očekávaného efektu: zaměřeno na dlouhodobé efekty, které spočívají ve znalosti jazyka, okolí a v osobních kontaktech a vztazích.
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Liberecký kraj, zemský okres Görlitz jako zřizovatelé neziskové organizace Koordinační středisko pro česko-německou dětskou výměnu – Alternativně lze (obdobně jako je tomu v případě západočeského Tandemu) zřídit středisko jako součást TU Liberec a TU Zittau. http://www.tandem-org.cz
Harmonogram implementace	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zřízení neziskové organizace Koordinační středisko pro česko-německou dětskou výměnu – cca 6 měsíců 2. Vytvoření základní databáze spolupracujících organizací a jednotlivců pro výměny, organizace jejich setkání popřípadě výjezdy za nimi, plus příprava materiálů pro právní servis – cca 6 měsíců 3. Náběh systému – 2 roky 4. Standardní provoz – následně a trvale

6 P12

Akční oblast dostupnost a mobilita

Název projektu

S-Bahn (Görlitz –) Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald

Vztahuje se k problému

Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku

Stručný popis

Realizace systému moderní příměstské kolejové dopravy na trase Zittau – Liberec – Tanvald s možností rozšíření ve směrech Görlitz a Jelenia Góra s nezbytnými stavebními zásahy na stávající železniční trati:

- především revitalizace polského úseku železniční trati (s možností realizace zastávky Porajów)
- modernizace, elektrifikace; zdvoukolejnění železniční trati postupně v celém rozsahu Žitava – Jablonec nad Nisou, prioritně úsek Liberec – Žitava nejprve v místech, kde je vybudován železniční spodek, a vyhýbací úseky mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou
- případná revitalizace trati mezi městy Szklarska Poreba a Jelenia Góra
- výhledově výstavba propojení Kořenov – Rokytnice nad Jizerou s revitalizací navazující trati do Jilemnice (směr Trutnov)

Projekt výrazně zlepšuje dostupnost v regionu, a tím zvyšuje jeho atraktivitu a vytváří podmínky pro jeho soudržnost. Pro dosažení cílů LiZi má klíčový význam.

Platnost jízdenek EURO-NISA-Ticket v regionu Trojzemí

Priorita

- Naléhavost řešení: velmi vysoká – kapacita železničního spojení v oblasti Trojzemí, zejména špatný stav železnice v polském úseku bude limitujícím faktorem pro úspěšné uskutečnění prakticky všech projektů strategie
- Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: projekt vyžaduje silnou a trvalou politickou i finanční podporu po celou dobu realizace systému; kritickým faktorem je stanovení priorit projektu v rozpočtech ministerstev dopravy

	<ul style="list-style-type: none">– Rychlost očekávaného efektu: dlouhodobý efekt, nástup okamžitě po realizaci vzhledem k zvýšení konkurenceschopnosti veřejné dopravy v širším území
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none">– Ministerstvo dopravy (ČR), Ministerstvo dopravy a výstavby (DE)– Německý dopravní svaz (ZVON), SŽDC– Poskytovatelé dopravních služeb: ČD / Arriva; DB / Trilex– Liberecký kraj, zemský okres Görlitz
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none">– I. fáze: 2020–2022 – prověření možnosti realizace záměru– II. fáze: 2022–2030 – realizace, dostavba– III. fáze: souběžně s fází II. – stanovení cenových tarifů

6 P16 Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Liberec-Zittau s rychlým napojením na dálkovou železniční síť – tak dáme mobilitě nohy
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<p>Opatření nejvyšší priority jsou:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrychlení/elektrizace železničního spojení Drážďany-Žitava-Liberec – rychlé napojení Liberce na české hlavní město Praha po železnici prostřednictvím výstavby chybějících úseků tratí <p>Projekt „Liberec-Zittau s rychlým napojením“ podporuje rychlé napojení městského regionu na rychlou mezinárodní železniční síť a metropole jako předpoklad pro mobilitu a kvalitu života obyvatel městského regionu a jeho udržitelný ekonomický rozvoj prostřednictvím zvýšení povědomí a práce s veřejností, lobbyistická práce a aplikace vlivu na nositele rozhodnutí na lokální, regionální, zemské, národní a evropské rovině a zajištění k tomu potřebných personálních a finančních zdrojů.</p> <p>Projekt koordinuje a řídí příslušné snahy měst a obcí, ekonomických subjektů a civilní společnosti městského regionu Liberec-Zittau při rozvoji a zrychlení železničních tratí, zvyšuje tlak na politické představitele a odpovědné instituce rozvoje infrastruktury, regionální a státní územní plánování v České republice, Německu a Polsku, lobuje na regionální, zemské, národní a evropské úrovni, s cílem vytvoření předpokladů pro opatření centrálního významu.</p> <p>Relevance pro LiZi: S ohledem na narůstající propojení v rámci globálního hospodářského rozvoje je rychlé napojení regionu měst Liberec – Žitava na metropole Praha a Drážďany a Vratislav a Berlín životně důležité. Tuto nutnost rozhodně nenaplnují ne zcela aktuální železniční spojení z minulého a předminulého století. Projekt „Liberec-Zittau s rychlým napojením“ má velký strategický význam pro rozvoj regionu měst Liberec a Žitava a pro rozvoj Lužice jako celku. Města a obce sledují se svými dostupnými prostředky cíl ekologické a klimaticky přátelské přestavby dopravy a zajištění možnosti využívání nabídek mobility svými občany.</p>
Priorita	Ohledně významu, který má napojení na rychlou dálkovou síť a ohledně nutného očekávaného dlouhého plánovacího předstihu pro opatření má jejich zavedení nevyšší prioritu
Nositel/ partner	<p>Nositelé jsou města a obce městského regionu, zastoupené Libercem a Žitavou. Partnery jsou okres Görlitz a Liberecký kraj a také organizace hospodářského sektoru a civilní společnosti z městského regionu.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Projednání se saskou vládou (Saské ministerstvo hospodářství a práce) k zařazení prioritních opatření do aktuálního Zemského dopravního plánu Svobodného státu Sasko jako „pevně definované záměry“.

	<ul style="list-style-type: none">– Projednání s českou vládou, zastoupenou Ministerstvem dopravy– Projednání s dopravcem Deutsche Bahn a českou Správou železniční dopravní cesty SŽDC
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none">– 2. pololetí 2020: příprava a plánování– pololetí 2021: projednání prioritních opatření– pololetí 2021 a násl.: Realizace cílů projektu

6 P17 Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Dokončení B178n k napojení na dálniční síť
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – S čtyřproudou výstavbou nové B 178 bude vytvořeno kapacitní dopravní napojení Trojzemí (D/PL/CZ) hospodářským územím Horní Lužice k dálnici A4. V aktuálním stavu jsou v průběhu silnice ještě dvě mezery: jeden 5,8 km dlouhý úsek od napojení s A4 u Weißenberg až po S 112 u Nostitz a 5,9 km dlouhý úsek od S 128 Niederoderwitz až po B178 původní u Oberseifersdorfu. – Obsah projektu: Společné vyvíjení tlaku na Zemské ředitelství k urychlení řízení <p>Relevance pro LiZi: Chybějící napojení regionu měst Liberec-Žitava na mezinárodní dálniční síť představuje centrální nedostatek regionu a rozvojovou překážku první velikosti</p>
Priorita	Nejvyšší priorita
Nositel/ partner	Spolkové ministerstvo dopravy, Saská státní vláda, Zemské ředitelství Sasko
Harmonogram implementace	Vyhotovení časového harmonogramu je úkolem nositele projektu.

6 P18 Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Optimalizace trasování cyklostezky Odra-Nisa mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou a mezi Žitavou a Hirschfelde
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	Trasování a výstavba cyklostezky podél Nisy mezi Libercem a Jabloncem a mezi Hirschfelde a Žitavou Relevance pro LiZi: Aktuální vedení mezi Libercem a Jabloncem a mezi Žitavou a Hirschfelde probíhá zčásti daleko od vodního toku, je málo atraktivní a celkově představuje slabinu turistické infrastruktury.
Priorita	Střední priorita
Nositel/ partner	Liberecký kraj, okres Görlitz, obce
Harmonogram implementace	Závislé na stanovení priorit a dostupnosti finančních zdrojů

6 P19 Akční oblast dostupnost a mobilita	
Název projektu	Projekt mosty přes Nisu (Hirschfelde – Turoszów a Žitava – Porajów)
Vztahuje se k problému	Špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Zkapacitnění resp. nová výstavba mostu přes Nisu mezi Hirschfelde a Turoszówem – Zkapacitnění resp. nová výstavba mostu přes Nisu mezi Žitavou a Porajóvem pro cyklisty a pěší <p>Relevance pro LiZi: Mezi polskými a německými městy v Trojzemí jsou ještě stále přerušeny ony krátké historické vazby v důsledku chybějících nebo uzavřených mostů přes Nisu (to se týká Hirschfelde-Turoszów a Zittau-Porajów), což ztěžuje především pěší a cyklo dopravu.</p>
Priorita	Střední priorita
Nositel/ partner	Obce
Harmonogram implementace	Závislé na stanovení priorit a dostupnosti finančních zdrojů

7 L01 Akční oblast management nemovitostí a ploch	
Název projektu	LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma
Vztahuje se k problému	Na jedné straně tlak po osídlení – na druhé straně prázdné nemovitosti, ztráta stavební kultury, chybějící transparentnost přeshraničního trhu s nemovitostmi, zastavění území
Stručný popis	<p>Účelem je vytvoření společné přeshraniční platformy / systému, který propojí stávající realitní kanceláře, družstva a další subjekty trhu a poskytovatele bydlení v jednotlivých částech regionu (CZ, DE, PL) prostřednictvím informací pro zájemce o bydlení (popřípadě i o další druhy nemovitostí, například rekreační a podnikatelské) „přes hranici“. Platforma přispěje k vytvoření společného trhu zejména bydlení a vytvoří solidní a důvěryhodnou informační základnu pro zájemce o bydlení i pro jeho poskytovatele. Vedle informací o možnostech bydlení „přes hranici“ poskytne i informace o odlišnostech právních úprav vztahujících se k bydlení v jednotlivých částech Trojzemí.</p> <p>Platforma bude fungovat jako jednotný trojjazyčný on-line portál s nabídkami pronájmu a koupě nemovitostí, informacemi o právních úpravách a příslušnými odkazy.</p> <p>Platformu bude řídit řídicí výbor složený ze zástupců veřejné správy (Kraj Liberec, zemský okres Görlitz, Město Liberec, město Žitava...), bytových družstev, realitních kanceláří a dalších partnerů.</p> <p>S ohledem na potřebu zajistit maximální důvěryhodnost agentury koordinovaného realitního trhu v oblasti Trojzemí bude její činnost koordinována a částečně podporována též veřejným sektorem v oblasti informační činnosti. Kompetence zprostředkovatelské agentury budou ponechány na jednotlivých poskytovatelích služeb.</p>
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: vysoká, zejména vzhledem ke stávající absenci koordinovaného realitního trhu a specifikům bytového fondu v české a německé části území – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: projekt vyžaduje setrvalou aktivní činnost na realitním trhu, spočívající v neustálém monitoringu, aktualizaci a propagaci možností pohybů nemovitostí – Rychlost očekávaného efektu: projekt má dlouhodobý efekt, spočívající v postupném propojení realitních trhů v území Trojzemí a zvýšené mobilitě místních obyvatel
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Za veřejný sektor Kraj Liberec, zemský okres Görlitz, Město Liberec, město Zittau... – Bytové družstvo Zittau – Wohnungsgenossenschaft Zittau eG, Realitní agentura Liberec, SBD Sever Liberec, Rehypex, Zittauer Immobiliengesellschaft

**Harmonogram
implementace**

- 2020 – vytvoření podrobného plánu implementace programu
- 2021 – zahájení činnosti agentury

8 L21 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)
Vztahuje se k problému	Chybějící trinacionální provázání, nepřehlednost, přemíra informací, špatná nebo chybějící spojení a napojení, chybějící multimodální dopravní řešení a řešení orientovaná na poptávku, chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, nedocení potenciálů udržitelného rozvoje, příroda a krajina pod tlakem
Stručný popis	<p>Regionální karta (fyzická – čipová a virtuální – např. aplikace na chytrý telefon) pro obyvatele a návštěvníky LiZi regionu, integrující funkce mobility (předplatné hromadné dopravy, parkování) a volnočasových aktivit.</p> <p>Karta zastupuje funkce jízdenky na veřejnou hromadnou dopravu v regionu (rozšíření již zaběhlé platformy – Nisa Ticket apod.) – pásma příměstské dopravy – např. malý trojúhelník, širší zázemí ad.) a současně umožňuje vstup a využití areálů a objektů pro volnočasové aktivity a kulturní a společenské události (zejm. knihovny, divadla, galerie a muzea) a další aplikace (například slevový program).</p> <p>Držitel karty je zvýhodněn ve využití volnočasových aktivit v regionu.</p> <p>Projekt zvyšuje sociální soudržnost v regionu a zajišťuje využití atraktivních míst v regionu především jeho obyvateli a dlouhodobými návštěvníky.</p>
Priorita (s odůvodněním)	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: bezodkladná – projekt zvyšuje sociální soudržnost v regionu a místní příslušnost jeho obyvatel (zakořenění) a zvyšuje jeho vnitřní propojení – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: závisí na propagaci a počtu zainteresovaných subjektů (kulturních a volnočasových subjektů, zprostředkovatelů hromadné dopravy) – Rychlost očekávaného efektu: dlouhodobá – zvýšení mobility místních obyvatel v regionu a zintenzivnění využití jeho atraktivit
Nositel/ partner	<ul style="list-style-type: none"> – Liberecký kraj, zemský okres Görlitz, města, obce a instituce (divadla, galerie, volnočasové areály apod.) – Pořadatelé společenských událostí v Trojzemí (včetně iniciativ projektu LiZi jako jsou farmářské/houbařské trhy, festival nezávislé scény a letní open air divadlo ad.) v regionu
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – 2020 – vypracování projektu, oslovení možných institucí pro zapojení do projektu, stanovení finanční náročnosti pořízení LiZi Card pro jednotlivce – 2022 – zahájení projektu

8 L04 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Společný turistický destinační management
Vztahuje se k problému	chybějící vnější vnímání jako region Trojzemí, nepřehlednost, přemíra informací, ustrnutí „v bublině“
Stručný popis	<p>Společný turistický destinační management s marketingovou koncepcí s různými moduly jako např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Společný rezervační systém pro ubytování a další turistické nabídky – Paušální balíčky s nabídkami z celého pohraničí – GuestCard s bezplatným využíváním veřejné regionální dopravy a vybraných volnočasových a kulturních zařízení – regionální košík v turistických ubytovacích zařízeních jako pozdrav na uvítanou – Společných marketing/prodej typických regionálních produktů pod střešou turistické destinace <p>Relevance pro LiZi: Rozdílné kompetence a organizační struktury v Trojzemí v oblasti cestovního ruchu představují výzvou v přeshraniční spolupráci. Společný turistický destinační management může region Trojzemí prostřednictvím turistických majáků a jedinečných charakteristických znaků a společných produktů etablovat a profilovat jako turistickou destinaci.</p>
Priorita	Vysoká priorita
Nositel/ partner	– Nositel: okres Görlitz, Liberecký kraj, partneři: obce, Marketinggesellschaft Oberlausitz a turistická územní sdružení
Harmonogram implementace	– Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

8 I11 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Kulturní inkubátor – pronajímatelné prostory pro tvůrčí činnosti (LiZi MeetFactory)
Vztahuje se k problému	Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, hospodářské rozdíly, konkurenční situace uvnitř regionu a vůči aglomeracím
Stručný popis	Nevyužité industriální objekty v Liberci, Žitavě popřípadě i v jiných místech v údolí Nisy v regionu LiZi budou adaptovány a pronajímány za režijní ceny umělcům. Využijí se přitom zkušenosti s podobnými zařízeními v Německu i Česku. Lze předpokládat i přechodné využití takovýchto objektů na dobu v řádu cca 10 let s přesunem do jiného objektu po uplynutí této doby, pokud bude pro objekt nalezeno jiné, efektivnější využití.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: vysoká – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: projekt může narazit na existenci pronájmů částí objektů s obtížemi při jejich ukončování nebo s kolizemi mezi provozem setrvávajících nájemců a využitím pro LiZi MeetFactory – Rychlost očekávaného efektu: podstata efektu spočívá v synergii tvůrců a v návaznosti na další projekty v oblasti kultury
Nositel/ partner	Statutární město Liberec. Město Žitava, popřípadě další obce. Správou Kulturního inkubátoru lze pověřit Informační a marketingovou kancelář regionu LiZi.
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – jednání a rozhodnutí o koupi objektu – 1-2 roky – adaptace objektu – 1-2 roky – náběh provozu – 1 rok – běžný provoz

8 I23 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Festival nezávislé scény – Fringe Festival-Ost
Vztahuje se k problému	chybějící trinacionální identita a vnější vnímání jako region Trojzemí, chybějící trinacionální provázání
Stručný popis	<p>Stovky uměleckých souborů nejrůznějších druhů každoročně přijíždějí do Edinburghu na letní festival nezávislé scény. Na rozdíl od oficiálních festivalů, kde účinkují pouze zvaní umělci a soubory, edinburský Fringe festival začal jako „salon odmítnutých“, tedy těch, kdo přísným výběrem kandidátů na oficiální festival neprošli. Za více než 60 let své existence Fringe festival dávno přerostl oficiální festival jak svou velikostí, tak i svojí popularitou. Už také neplatí, že vystoupit může úplně každý, ale přesto je přístup umělců poměrně volný, podmíněný registrací zaplacením za prostor k představení. Festival se strukturoval do tematických okruhů Divadlo, Komédie, Tanec, Pantomima, Cirkus, Kabaret, Dětská představení, Muzikál, Opera, Koncerty, Mluvené slovo, Výstavy a Performance. V roce 2019 se na Fringe v Edinburghu odehrálo skoro 4 tisíce představení a prodalo se přes 3 milióny lístků.</p> <p>Inspirace edinburským Fringe festivalem oslovila řadu světových měst: existuje Adelaide Fringe, Machada (JAR), Edmonton International Fringe, New York Fringe. Idea Fringe Festival Ost vychází z faktu, že v Evropě mimo Skotsko zatím žádná replika edinburské akce nevznikla a brexit může znamenat problém pro edinburský festival. Obdobně jako tomu bylo v Edinburghu, festival může začít od mala, s řádově desítkou souborů. Jádrem vystoupení mohou být různé formy divadla, které mohou překonávat jazykové bariéry, popřípadě je mohou vhodným způsobem eliminovat. Festival by měl být otevřený i umělcům ze zemí, které nejsou fyzicky příliš vzdáleny, ale jsou zpravidla na velkých kulturních akcích v Evropě opomíjeny, například východní Evropa, blízký Východ. Obdobný může být i cílový okruh návštěvníků v období růstu akce.</p> <p>Pro umístění Fringe Festivalu Ost do LiZi hovoří i fakt, že Liberec i Žitava disponují poměrně rozsáhlými prostory, kde lze představení uskutečnit – divadla a další kulturní instituce, prostory ve vysokoškolských campusech, sokolovny a školní tělocvičny) a také venkovními prostory pro představení použitelnými (zejména historická náměstí). Festival se koná o letních prázdninách, takže návštěvníci mohou být ubytováni také na vysokoškolských kolejích.</p> <p>Také organizační zabezpečení festivalu může začít od mala. V počáteční fázi by bylo vhodné organizační jednotku připojit k informační a marketingové kanceláři regionu LiZi, aby bylo možno přímo využívat marketingové podpory a informačních kanálů kanceláře.</p> <p>Je žádoucí pečlivá volba termínu konání festivalu, zejména v počáteční fázi, kdy se zřejmě bude jednat spíše záležitost dosahu v rámci Česka, Německa a Polska. Mělo by se předejít možným časovým kolizím s hojně navštěvovanými potenciálně konkurenčními</p>

	kulturními akcemi s obdobnou klientelou návštěvníků v ČR, Sasku a Polsku, například Letní filmovou školou v Uherském Hradišti. Dále je třeba zvážit časovou vazbu na projekt Evropská města kultury, kde je velký potenciál synergie.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: je vhodný čas začít, projekt může mít klíčový efekt pro změnu image regionu – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: projekt může narazit na existenci pronájmů částí objektů s obtížemi při jejich ukončováním nebo s kolizemi mezi provozem setrvávajících nájemců a využitím pro LiZi MeetFactory – Rychlost očekávaného efektu: podstata efektu spočívá v synergii tvůrců a v návaznosti na další projekty v oblasti kultury
Nositel/ partner	– Společná informační a marketingová kancelář (její speciální součást) regionu LiZi z pověření zřizovatelů. Po náběhové fázi samostatná organizace, jejíž charakter a strukturu není účelné předjímat.
Harmonogram implementace	<ul style="list-style-type: none"> – přípravná fáze – marketing, propagace, vytipování prostorů a jejich zasmluvnění, oslovení a zajištění první skupiny vystupujících umělců – 2 roky → první ročník jako výstup (2023?) – náběhová fáze – cca 4 až 5 prvních ročníků festivalu, jejím vyvrcholením by měl být rok Evropských měst kultury Liberec a Žitava (2028?) – fáze „dospívání“ festivalu – stabilizace organizačních struktur, festival jako součást (středo)evropské kulturní scény s přesahy mimo tento region

8 L03 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Strategický rozvoj „architektura & turismus“
Vztahuje se k problému	Nedocení potenciálů udržitelného rozvoje, příroda a krajina pod tlakem, chybějící vnější vnímání jako region Trojzemí
Stručný popis	<ul style="list-style-type: none"> – Lepší zviditelnění stavebně-kulturního dědictví Trojzemí s cílem generovat regionální tvorbu hodnot a dávat impulzy pro regionální tvorbu identity (kotva identity a kvalita života stavební kultura) – Propojení a vyprofilování jednotlivých aktivit produktového vývoje a marketingu v přeshraničním kontextu, styčné body pro marketing architektury v Trojzemí: Via Sacra a výjimečné památky, Hornolužický svazek Šestiměstí, Kultura zahrad a parků, dovolená v podstávce/ v památce, cyklostezka kolem podstávkových domů se zapojením do Německé hrázdné stezky – Strategický rozvoj a organizace managementu sítě pro rozvoj stavebně-kulturně turistické nabídky <ul style="list-style-type: none"> – výměna Know-how, zpřístupnění dobrých příkladů – Propojení s národními a mezinárodními iniciativami (zapojení do sítí turisticky orientovaných vesnic/měst s tematicky uchopenou stavební kulturou) – Rozvoj „pilotních nabídek“, s prostorem pro „vzájemně se učit“ a „společně optimalizovat“ – Zvýšení povědomí pro stavebně kulturní potenciály pro větší ocenění jedinečného regionálního charakteristického faktoru stavební kultura <p>Relevance pro LiZi: Region Trojzemí je historicky srostlý region, pro nějž je cestovní ruch již nyní důležitým ekonomickým faktorem. Jeho drobně strukturovaná kulturní krajina a pestrá historie se zrcadlí v obrovské různorodosti venkovského stavebně kulturního dědictví. Vedle soliterních památek (kostely, zámky, podstávkové domy, průmyslová architektura) jsou to vesnice a malá města ve své celistvosti, které charakterizují se svou zčásti zachovalou sídelní strukturou, čitelnou historií využívání a zakomponování do okolní krajiny. Tento potenciál je třeba s ohledem na narůstající tlak po osídlení (především v oblasti Liberce) a s tím související zastavování ploch, „zohavování krajiny“ a stylový styl stavebních marketů především chránit a silněji než dosud zpřístupnit, svázat a vyprofilovat pro regionální tvorbu hodnot. Velký počet jednotlivých aktivit ve vývoji produktu a marketingu vlastně nevede příliš k cíli pro vnímání regionu jako Trojzemí.</p>
Priorita	Střední priorita

Nositel/ partner	Partneři: Nadace Podstávkový dům (Stiftung Umgebendehaus); iniciativa Nejhezčí vesnice v Zemském spolku Saská ochrana země; obce; odborné úřady okresů, MAS LEADER, vysoká škola ZI-GR (stavební fakulta), TU v Liberci, Marketinggesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien; turistická územní sdružení, dopravní svazy/koordinátoři veřejné dopravy
Harmonogram implementace	– Projekt vyžaduje upřesnění nositelem. V souvislosti s tím musí být zpracován plán zdrojů a časový harmonogram.

8 L12 Akční oblast umění, kultura, volný čas/turismus	
Název projektu	Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím
Vztahuje se k problému	Překračování udržitelné míry rekreačního využití, zejména v zimní sezóně (Jizerské hory), neautentický regionální marketing, absence pozitivního regionálního image
Stručný popis	Cyklotrasa propojí některé lokality s charakteristickými lužickými podstávkovými domy v Trojzemí. V základní fázi bude propojovat města Bogatynia a Herrnhut / Ochranov, dále přes Ruppertsdorf, Oberoderwitz, Oderwitz, Hainewalde, Großschönau, Waltersdorf, Jonsdorf, Krompach do Petrovic u Jablonného v Podještědí. V dalších etapách může být doplňována o další větve zejména směrem do Horní Lužice (hornolužický typ podstávkového domu s hrázděným patrem) a do Čech do oblasti podstávkového domu s roubeným patrem. Trasa povede po stávajících méně frekventovaných komunikacích, popřípadě cyklostezkách. Bude značená a v zajímavých místech opatřena informačními tabulemi s vícejazyčnými texty (česky, německy, polsky, anglicky). V nástupních bodech je třeba zajistit parkování, lze uvažovat i o linkách cyklobusů zpřístupňujících trasu z velkých měst (Drážďany, Liberec). Z Oderwitz lze uvažovat o využití nevyužívané železnice do Herrnhut a dále do Großschweidnitz jako napojení cyklotrasy podstávkových domů Trojzemím.
Priorita	<ul style="list-style-type: none"> – Naléhavost řešení: naléhavé – Očekávaná podpora a úspěšnost projektu: vzhledem k poměrně malému nákladu a snadnému provedení lze předpokládat vysokou podporu projektu. – Rychlost očekávaného efektu: efekt spočívá ve zvýšené návštěvnosti a zvýšeném zájmu o lidové stavitelství v Trojzemí, a tím i podporu změny image zejména v průmyslové polské a saské části.
Nositel/ partner	Společná informační a marketingová kancelář regionu LiZi (projekt I01)
Harmonogram implementace	Pořízení značení a informačních tabulí je možné v horizontu měsíců.

ZÁZNAMY VÝSLEDKŮ JEDNOTLIVÝCH TABLE-SESSIONS

Table-A: Image – informace – jazyk

Shrnutí:

Co se týče tématu Jazyk, ukázaly se být uvedené stěžejní body pouze doplňkovými. Jako základ pro účinné překonání jazykové bariéry byla uvedena **plošná nabídka bilingvních předškolních zařízení a škol**. Poptávka je po nich údajně vysoká. Mnoho zájemců, např. o studium ve Schkole, kde je čeština, resp. polština nabízena přinejmenším jako první cizí jazyk od první třídy, musí být z důvodu nedostačující kapacity odmítáno.

Jako další rozhodující aspekty bylo uvedeno zvýšení citlivosti a motivace odpovídajících zařízení, jakož i **uznávání zahraničních dokladů o končení vzdělání** na saské straně.

Klíčové projekty týkající se **územního rozvoje a regionálního marketingu** měly v diskusi rovněž pozitivní zpětnou vazbu. U jednotlivých témat byly vzneseny připomínky ke stávajícím projektům, na které lze navázat.

Klíčové projekty na téma image se obecně vyznačují silnějším **vztahem ke zlepšení kvality života**.

Stěžejní body diskuze

- **Projekty obecně**
 - Projekty se vyhýbají paralelním strukturám
 - ➔ některé z plánovaných klíčových projektů již v základních rysech existují; měla by být nastolena užší spolupráce se zkušenými pracovníky
 - ➔ např.: přeshraniční televizní vysílání, které oslovuje odpovídající cílové skupiny, bylo již zřízeno jedním spolkem v Žitavě (L23)
 - Podle zkušeností ztroskotává úspěšná realizace projektů často na otázce financování, resp. v průběhu realizace vyvstávají nejrůznější překážky (rovněž ze strany zúčastněných aktérů)
 - Odmítání v gastronomii
 - ➔ odmítání vícejazyčných map/prospektů s odůvodněním, že si turisté odpovídající materiály nosí s sebou
 - ➔ v rozporu s pocitem „být vítán“, kterého chceme dosáhnout

- Vícejazyčnost v gastronomii
 - ➔ pracovní síla přichází stále častěji ze sousedních zemí, díky tomu probíhá přímá komunikace s turisty z daných zemí prostřednictvím těchto pracovníků
 - ➔ vedoucí pracovníci v gastronomii často nevidí potřebu jednat
 - ➔ dotčená pracovní síla by si přála vícejazyčné vzdělání i zbývajících personálu (pro odlehčení)
- Problém rozdílů v platech (i v rámci jednoho podniku)
- Učinit region atraktivnějším pro mladé lidi a studenty!
- Zaměření na jednotlivé projekty, které můžeme ovlivnit!
- Projekt I03 – Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
 - ➔ odpovídající projekt LiZi již existuje; na ten by mělo být navázáno
- **Jazyk**
 - Projekt P23 – Německo-české centrum jazykových kompetencí
 - paní Gellrich by tento projekt chtěla podpořit
 - podpora vznikajících struktur nebo jejich začlenění do klíčového projektu
 - ➔ existují různé projekty v předškolních zařízeních a na základních školách
 - ➔ např.: sdružení „Trilingo“ (učení se cizímu jazyku hrou, slavnosti; nutně vyžaduje finanční podporu)
 - zaměření na osvojení si jazyka dětmi (bylo s důrazem zmíněno vícekrát)
 - ➔ mělo by představovat hlavní projekt
 - ➔ výrazná poptávka, ale velmi omezený počet míst (např. ve Schkole)
 - ➔ zajistit kvalitu výuky češtiny; děti by se neměly učit jen fráze; výuka by se měla vyznačovat strukturami, které jdou nad rámec školy a děti i jejich zájem rozvíjejí
 - Projekt P25 – Koncepce značení pro vícejazyčné tabulky
 - řečeno krátce (silniční doprava) nepředstavuje vícejazyčné osazení cedulemi žádný problém a částečně je již k dispozici
 - vyžaduje nicméně značné (rodatečné) náklady u delších informačních textů, např. pro muzea
 - Projekt P26 – Vícejazyčná společná turistická informační online-platforma
 - otázka připojení zůstává otevřená
 - chybí provázaná nabídka akcí pro jednotlivá města

▪ Image

- Projekt I03 – Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
 - odpovídající projekt LiZi již existuje; na ten by mělo být navázáno
- Projekt I06 – Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí (slovo-logo-značka)
 - od roku 2017 ukončený projekt „Regionální řetězce hodnot v kontextu biodiverzity a ekosystémů“ v polsko-česko-saském příhraničí
→ navázat na něj
- Projekt hlavní města kultury
 - návrh, aby se Liberec ucházel o titul Hlavní evropské město kultury pro rok 2028, výrazně podpořilo více účastníků
- Projekt I23 – Festival nezávislé scény – Fringe Festival-Ost
 - existuje řada festivalů → zvážit propojení
 - lepší komunikace mezi německou a českou stranou je žádoucí, zejména s ohledem na náročné kroky při plánování festivalu
- Projekt L21 – LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)
 - podobný koncept jako „Freizeit 365“ („Volný čas 365“):
 - výrazné slevy různých vstupenek na české a německé straně
 - testovací fáze začala dne 06.03.2020
 - nabízí se možnost rozšíření
 - etiketa „Euro-Nisa“ pro spojení vstupenek na kulturní akce a do volnočasových zařízení, jakož i pro příměstskou dopravu
 - integrovat do konceptu i semestrální jízdenku pro studenty
 - doplňující poznámky k mobilitě:
 - Pan Böhm: Jako doplnění k návrhu projektu „S-Bahn“ je třeba sladit i návaznost autobusových spojení. Navíc by mělo vzniknout tzv. PlusBus spojení Zittau – Bogatynia – Frýdlant (v hodinovém taktu, také večer a o víkendu).
 - Jeden ze zástupců KORID (Dopravní svaz Libereckého kraje) uvedl, že takováto autobusová linka je v plánu (s prodloužením až do obce Swieradów Zdrój) a ověřují se možnosti i pro další přeshraniční autobusové linky (např. Zittau – Jablonné – Nový Bor).
 - Obec Großschönau má nicméně nemilou zkušenost s tím, že přeshraniční autobusová linka Varnsdorf – Großschönau ztroskotala u Zemského okresu Görlitz.

Table-B: Cesty k zhodnocení a prosperitě**Shrnutí:**

Jako nejdůležitější předpoklad pro prosperující průmysl v regionu Trojzemí dominovalo na jedné straně téma „**výkonné infrastruktury**“ – a to jak v oblasti dopravy, tak i v rozvoji sítí – diskuze. Na druhé straně účastníci zmiňovali i **stejně důležité iniciativy menšího formátu** jako jsou odbourávání byrokratických bariér pro obchodníky a řemeslníky, což by mohlo vést k bezprostředním efektům pro živnostníky a malé a střední podniky.

V **oblasti vzdělávání** má i nadále existovat potenciál intenzivnějšího přeshraničního propojování a společného využívání kompetencí národních institucí.

Přeshraniční dimenze odstraňování stávajících překážek ukazuje, že soužití a společné postupy v regionu Trojzemí nejsou pouze kulturním obohacením, ale profituje z toho také regionální tvorba hodnot.

Stěžejní body diskuze:

- **Doprava**
 - Rekonstrukce železniční trati mezi Libercem a Žitavou ve smyslu rychlého, ekologického a dostupného spojení je naléhavě nutná
 - Kvalitní a hodnotné železniční spojení/S-Bahn do Liberce je pro vysokou školu HSZG (Žitava-Görlitz) důležitým argumentem (pull) v konkurenčním boji o studenty, kteří takto mohou využívat i volnočasové nabídky sousedního českého města (kompenzace chudšího studentského života v Žitavě)
 - Pozitivní příklad rozvoje kolejové infrastruktury: Hradec Králové
 - Cyklotrasa Odra-Nisa (projekt P18) požívá velké podpory
 - Skrývají mosty přes Nisu jako hraniční přechody riziko zvýšené kriminality? – názory se různí
- **Digitální infrastruktura a společné digitální datové podklady**
 - Rozvoj sítě a vyrovnání kvality dostupnosti mobilních dat
 - Pokračování CROSS-DATA
 - Databáze pro údaje o území regionu Trojzemí
 - Společné digitální datové podklady mohou přispět k řešení přeshraničních projektů (např. MaGICLandscapes nebo ve veřejné správě)

▪ **Vzdělávání**

- Akvizice studentů pro studium na HSZG problematická, nedostatečný zájem u německy mluvících uchazečů
- Pro oslovování českých zájemců a chybí strategie a kompetenční centrum
- Interkulturní trénink pro zlepšování vzájemného porozumění jeden pro druhého a pro pochopení kulturních rozdílů

▪ **Hospodářství**

- Inkubátory (centra pro startupy) jako možnost využití průmyslových brownfields na obou stranách hranice
- Projekt P06: čeští obchodníci prodávají na pravidelných trzích v Žitavě, na druhé straně nabízejí němečtí obchodníci na Libereckých adventních trzích brátwursty; centrální nabídka informací o předpisech, podmínkách a pravidlech chybí; tento projektový nápad sklízí velký ohlas

Table-C: Zlepšování kvality života

Shrnutí:

Téma pro kvalitu života, které v diskusi účastníků vykrystalizovalo jako centrální, byl aspekt „**zelené infrastruktury / ochrany přírody a životního prostředí, propojování zelených pásů**“. V této tematické oblasti by se přímo nabízela četná propojení klíčových projektů; pravé **průřezové téma**, tzn. prospěch pro všechny (např. karta LiZi-Card).

Témata **protipovodňové ochrany** a problematiky **hnědouhelného dolu Turów** byla diskutována intenzivně a jejich řešení vyhodnoceno jako naléhavé.

Další diskuze se rozvinuly v souvislosti s klíčovým projektem „**realitní agentury**“, a u **projektů v oblasti cestovního ruchu**. U projektů v cestovním ruchu panoval názor, že udržitelné turistické projekty musí automaticky vést také ke zvýšení kvality života.

Stěžejní body diskuze:

- **Realitní agentura** (projekt L 01)
 - Wohnungsgenossenschaft Zittau eG (bytové družstvo Žitava) ideu tohoto projektu vítá a chtějí by se zapojit (Kontakt: Bernd Stieler)
 - Zpětná vazba od jednoho člena rady města, že by byl takový záměr ze strany Liberce vnímán kriticky – kompetence by měly zůstat u příslušných poskytovatelů služeb v místě – nutnost výměny informací – umožnit přístupnost/propojení trhu s byty
 - Zittauer Immobiliengesellschaft (Žitavská realitní společnost) by se také chtěla zapojit, a také jeden realitní makléř z Liberce
- **Cestovní ruch**
 - Projekty vytvářet v zájmu všech – zapojení/cílení dovnitř i ven
 - Existující zájem o regionální historii v regionu → svědectví bohaté historie plné změn
 - Spolupráce aktérů z oblastí cestovního ruchu a ochrany přírody zčásti ustala – problematika jiné příslušnosti u chráněných oblastí – v Německu obce, v Česku státní správa
 - Většinou ve vztahu k „perlám“ regionu – nicméně součástí kontextu společné průmyslové a hornické historie s příslušnými krajinnými a urbanistickými relikty
 - Projekt L04 – Společný turistický destinační management – vnější vnímání jako „region Trojzemí“ namísto „Trojmezí“
 - Projekt L12 – Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím – ANO! Jedinečný regionální charakteristický znak – navázat na stávající německé cyklotrasy
 - Projekt L21 – LiZi-Karta – financování ve svazu – integrovat další cílové skupiny → např. jako semestrální jízdenka
 - Projekt L16 – Geopark Lužické hory – propojení/integrace/navázání na stávající území a značky – existuje toho již dost
 - Region sportu! – lední hokej– projekt L 02 – Trinationaler Triathlon Trail se již řeší/pokračuje – vytvářet udržitelné struktury
 - Vzor „sbírat nálepky do turistické knížky“ v ČR (<https://de.wander-book.com/>) sběratelské album/pas (další příklad: „turistický odznak Wandernadel“ v pohoří Harz)
 - Jízdenka Euro-Nisa-Ticket – rozšíření o kulturní aspekty
 - Propojení formátů informací o akcích – „3mag“ – oživit „Nisa-Go“

▪ **Zelená infrastruktura / ochrana přírody a životního prostředí**

- Pochopit jako společný zdroj – charakteristický faktor regionu oproti metropolitním/velkoměstským regionům
- Pochopit Turów jako společné nebezpečí – zamezit rozšíření – vypracovat a zastupovat společné stanovisko
- Zelená území přebírají průřezové funkce, musejí být integrovány napříč resorty – doprava, cestovní ruch atd.; v dobách klimatické změny jsou o to významnější – realizace: Společně koordinované regionální územní plánování → vlastní odbor pro rozvoj zeleně – navazuje projekt I 03
- Projekt L 17 – „MaGIC Landscapes“ – integrovat aktéry – propojení s projektem L 06 (kontakt: paní Dr. Henriette John, projektový pracovník na Leibnizově Institutu pro ekologické územní plánování Drážďany nabízí spolupráci a chce vytvořit propojení s LiZi)

▪ **Modrá infrastruktura / Nisa**

- Město Liberec zanedbává rozvoj vodstev: potřebná protipovodňová ochrana není vidět
- Spolupráce s protipovodňovou ochranou! – dopady klimatické změny – častější výskyty extrémních klimatických jevů – harmonizace/informace systémů varování a ochrany

DOKUMENTACE A ODBORNÉ POSOUZENÍ PŘIPOMÍNEK ÚČASTNÍKŮ

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
3.101	LiZi regionální koordinátor	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi smysluplné!! Propojit s Citymanagementem regionu</i> – <i>spíše sdružení stávajících destinačních agentur + propojit s Eurex cestovní ruch v ERN</i> – <i>v principu dobré; problém: region Žitava v oblasti cestovního ruchu (mnoho malých aktérů)</i> – <i>se zohlednění procesů okolo MGO -> skvělé</i> – <i>to však předpokládá, že bude existovat společná koncepce</i> – <i>realizace a udržitelnost je nepravděpodobná; mezi městy existuje určitá konkurence a turisticky je již dávno teritorium přirozeně rozděleno</i> – <i>kde by měla ta kancelář být?</i> 	<p>Návrh projektu vyvolal u účastníků projektu nadprůměrný ohlas. Účastníci převažující měrou projekt podporují, někteří však vyjádřili pochybnosti, zda je účinná spolupráce v městském okolí, které je charakteristické také konkurencí, např. v oblasti cestovního ruchu, vůbec možná. V reakci na tyto pochybnosti projekt zdůrazní koordinační dimenzi ve srovnání k přímému managementu.</p> <p>→ Zásadní organizační opatření jako předpoklad pro realizaci mnoha dalších projektů. Oproti převažujícímu těžišti spolupráce v regionálním marketingu cestovního ruchu by se tato koordinace vztahovala na oblasti kultury a komunikace. Pro realizaci této přesahující koordinační aktivity lze využít stávající strukturu Euroregionu Nisa. Projekt vyžaduje důslednou politickou podporu městy a regionální veřejnou správou.</p>
3.102	Evropská města kultury Žitava – Liberec 2028	<ul style="list-style-type: none"> – <i>příště Liberec! Začít již nyní plánovat se Žitavou, navázat - pokračovat</i> – <i>super! Pokračování aktivit Žitava 2025</i> – <i>Positivní, přesně správný okamžik. Převzetí částí žitavských koncepcí přinese časový náskok</i> – <i>skvělá vize pro obě města. Sledovat tento cíl umožní zvyšovat kvalitu kultury na evropskou úroveň i bez ohledu na to, zdali titul získá či ne.</i> – <i>mnoho uchazečů, málo šancí</i> – <i>zkušenosti Žitava Kulturhauptstadt-Bewerbung 2016</i> – <i>vhodné předávat informace, ale projekt Evropské město kultury bohužel nevyšel</i> – <i>Kultura + příroda!</i> 	<p>Převážně pozitivní ohlasy k tomuto projektu, zvláště z důvodu vizionářského charakteru a díky možnosti navázat na žitavskou iniciativu z roku 2019. Ale zaznívají také kritické tóny, zřejmě i z důvodu neúspěšného prvního pokusu Žitavy.</p> <p>→ projekt by měl stát úplně nahoře na politickém programu. Doporučení poroty, která hodnotila proces podávání přihlášky Žitavy v roce 2019, by měla být bezpodmínečně zohledněna, aby se nedělaly stejné "chyby" dvakrát. Tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Závazek vůči nárokům „značky“ Evropského hlavního města kultury, který je orientován jako společenskopolitický a urbanistický a necílí pouze na čistý marketing a PR – umělecká vize s koherentním uměleckým programem – jasně formulované a koncentrované cíle – srozumitelné motto

č.	název projektu	komentáře účastníků (<i>pozitivní, negativní, neutrální</i>)	odborné posouzení
			<ul style="list-style-type: none"> – jasně rozpoznatelná evropská dimenze a znázornění evropské různorodosti bez užití evropských stereotypů v uměleckém programu – jasná a srozumitelná koncepce spolupráce národních partnerů – dostatečné ubytovací a přepravní kapacity – participace občanské společnosti (např. regionální ideová konference s účastníky z nezávislé a institucionální umělecké scény a oblasti vzdělávání, politiky a hospodářství celého kulturního území) – realisticky naplánovaný rozpočet s profesionálním marketingovým a komunikačním plánem
2.103	Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko	<ul style="list-style-type: none"> – <i>logické, že</i> – <i>logické pokračování stávajícího projektu</i> – <i>Ano, + (plus)</i> – <i>Smysluplné / důležité/ rozhodně rozumné</i> – <i>Velmi důležité téma pro další společný rozvoj. Bylo by ale potřeba zajistit, aby skupina nebyla závislá na lokální politice.</i> – <i>Důležité: Pokud neočekáváme, že úřady vyšší úrovně budou uvažovat v širším prostorovém kontextu, musíme to udělat sami.</i> – <i>k dalšímu rozvoji rozumné / důležité</i> – <i>velmi důležité pro minimalizaci záboru ploch</i> – <i>v některých projektech důležité</i> – <i>Rozvoj trojstranného území probíhá v rámci ERN. Neduplikovat stávající aktivity, ale podporovat strategie v rámci Euroregionu</i> – <i>nadbytečné</i> – <i>Ano, a možná přizvat odborníky (třetí objektivní strana), která s tím má již zkušenosti a pozitivní výsledky</i> – <i>Jako základ vyžaduje přeshraniční územní plánování. To vám záleží? Převrátilo se to?</i> – <i>v některých projektech důležité</i> 	<p>Návrh projektu narazil u účastníků projektu na nadprůměrný, většinou pozitivní ohlas.</p> <p>→ institucionální projekt, který zajišťuje přeshraniční spojení dokumentů dle různých zákonů o plánování. Toto je průběžná aktivita, která vyžaduje kontinuální podporu úřady a pokrývá další projekty územního plánování. Výhodou může být další sledování stávajících aktivit Euroregionu Nisa (EUREX).</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
3.104	„Klub vyslanců“ Trojzemí	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ano</i> – <i>+</i> – <i>dobře! Vysoká škola Žitava se ráda připojí</i> – <i>IHI už to dělá. Společný průběh studia s TUL v oblasti mezinárodního managementu, spolupráce napříč XXXX</i> – <i>na úrovni ERN fungují expertní skupiny s trojstranným zastoupením. Tedy spíše posilovat činnost Eurexu.</i> – <i>důležitější je rozšíření mezi všechny, velvyslanci mohou „odpuzovat“ jako VIP, elita</i> – <i>můžeme být všichni „klub vyslanců“ = angažovanost pro region</i> 	<p>Převážně pozitivní ohlasy s uvedením konkrétních bodů pro navázání na jeden stávající obdobný projekt Mezinárodního vysokoškolského institutu (IHI) a také v rámci Euroregionu Nisa. Jiné hlasy se obávají odmítnutí klubu jako elitního VIP a raději by viděly, kdyby se všichni stali ambasadory regionu.</p> <p>→ zaujetí jasné pozice klubu ambasadorů/vyslanců jako exkluzivní skupiny (subjekty z oblasti hospodářství, cestovního ruchu, vědy, kultury, sportu, médií, politiky a správy) se zapojením stávajících iniciativ. Vzor: https://www.botschafterclub-bodensee.com/</p> <p>Vědomě nebyl zvolen přístup zdola (bottom-up), ale naopak, osobnosti a jejich sítě mají působit jako multiplikátoři.</p>
3.105	Informační cesta/odborná exkurze - Trojzemí pro regionální aktéry	<ul style="list-style-type: none"> – <i>rozhodně aktivita pro ERN - budování společné image trojstranného regionu</i> – <i>dobrý nápad, ale existují velké rozdíly v prioritách mezi projekty</i> – <i>nedůležité</i> – <i>exkurze do přírody</i> – <i>dennodenní spolupráce, výměna informací a idejí, zkušeností je absolutně nezbytná</i> 	<p>Reakce na projekt nejsou jednoznačné, ohlasy se pohybují v rozsahu pozitivní až neutrální.</p> <p>→ Tento projekt by měl pokračovat v rámci společného regionálního marketingu v zájmu a s prostředky obou nositelů projektu měst Liberec a Žitava. Financování by mohlo probíhat přes Euroregion Nisa.</p>
5.106	Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí (slovní a vizuální značka / slovo-logo)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>plus</i> – <i>dobrý nápad</i> – <i>Vnímejte standard jako oblast poptávky po propojení</i> → <i>společně s projektem P16 / P17</i> – <i>důležité!</i> → <i>propagace společného území na úrovni Euroregionu. Jeden Euroregion = 3 země. Trojzemí = srdce Euroregionu</i> – <i>Poměr mezi potřebným úsilím a účinkem je sporný</i> – <i>Ano, důležité, ale sousedství? Růst regionální identity trvá několik generací</i> – <i>těžké</i> 	<p>Smíšené reakce, ale lehce pozitivní. Některé připomínky nejsou pro tento klíčový projekt relevantní. Projekty P16/P17 tak nijak nesouvisejí s tímto klíčovým projektem. Zmiňovaný projekt DBU také nemá žádné styčné plochy s tímto navrhovaným klíčovým projektem. Dimenze tohoto klíčového projektu zřejmě nebyla rozpoznána.</p> <p>→ Projekt má být přiblížen v rámci následujících formátů představen relevantním aktérům na základě příkladu dobré praxe (např. https://www.vierlaenderregion-bodensee.info/de/).</p> <p>Na základě velkého úsilí, kterého je v regionu třeba pro docílení změn vnitřního a vnějšího vnímání, pro koordinace rozvojových procesů v přeshraničním území kontextu, a last but not least, pro</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> – Projekt DBU nebo LaNU - regionální hodnotové řetězce je ukončen. Netsci Zittau = LEAD 	udržení stávajících a získání nových kvalifikovaných pracovních sil, má profesionální regionální marketingová iniciativa úkol centrálního významu.
8.111	Kulturní inkubátor – pronajimatelné prostory pro tvůrčí činnosti (LiZi MeetFactory)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>zajímavý nápad ale náklady?</i> – <i>plus</i> – <i>skvělé! Propagujte větší výměnu mezi CZ a německými umělci. Zdola nahoru: existují opravdu skvělé iniciativy</i> – <i>chvályhodná iniciativa, která má několik pozitivních dopadů. Jsme schopni poradit s vyhledáváním a nákupem nemovitostí. Petr Plaček, Rehype</i> – <i>potenciál pro malá města kolem + využití brownfieldů</i> – <i>dobrý! Existuje poptávka. Např. Schwalbentanz eV nákladové nádraží / loděnice ??? Zittau</i> – <i>Přechodné užívání je právně regulováno, spolupracující soukromý vlastník, motivace a kompetence.</i> – <i>náročné financování. problematická udržitelnost. Atraktivní průmyslové objekty jsou na CZ straně už využity jinak</i> – <i>financování?</i> – <i>důležitější / podřízený je především projekt IO6 - přeje si projekt I11</i> 	<p>Návrh projektu vyvolal u účastníků projektu nadprůměrný ohlas s výraznou většinou podporujících výroků.</p> <p>→ svobodná kulturní a kreativní scéna je důležitou součástí regionální identity a může utvářet image regionu. Tento aspekt projekt uchopuje. Nositelé projektu a pozvaní účastníci workshopu byli při hodnocení tohoto projektu ve velké shodě. Zazněla skepse ohledně udržitelného financování a skutečné dostupnosti vhodné budovy. To implikuje, že projekt vyžaduje důslednou politickou podporu obou měst a na regionální úrovni veřejné správy.</p>
8.123	Festival nezávislé scény – Fringe Festival-Ost	<ul style="list-style-type: none"> – <i>jednorázové spojující akce</i> – <i>Hezká vize! Zahrňte již aktivní festivalové operace! Možná. společný festival různých herců?</i> – <i>zajímavá aktivita</i> – <i>spillover (pozitivní druhotné) efekty na hospodářství a turismus</i> – <i>velkolepý nápad! Po etapách! Jsem u toho (Hillersche Villa)</i> – <i>jazzový festival Kommen & Gehen Mandau Jazzfestival, divadelní festival Josch Theater Festival</i> – <i>Via Thea v Görlitz - synergie? zkušenosti?</i> 	<p>Návrh projektu vyvolal u účastníků projektu nadprůměrný ohlas s výraznou většinou podporujících výroků.</p> <p>→ svobodná kulturní a kreativní scéna je důležitou součástí regionální identity a může utvářet image regionu. Projekt tento aspekt řeší. Může přitom stavět na stávajících kulturních akcích v regionu, a využívat jejich organizačních struktur, personálních kapacit a know-how. Nositelé projektu a pozvaní účastníci workshopu byli při hodnocení tohoto projektu ve velké shodě. Úspěch projektu závisí na zřízení a kontinuitě skupiny kompetentních organizátorů, které zainteresovaná města podporují.</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (<i>pozitivní, negativní, neutrální</i>)	odborné posouzení
2.P01	Stálá konference úřadů práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Vaše síť již existuje</i> 	<p>Návrh projektu nevyvolal u účastníků workshopu žádné příliš velké reakce, nicméně převažovaly podpůrné výroky.</p> <p>→ institucionální projekt k propojení národních trhů práce ve vztahu k informacím a koordinaci. Projekt může stavět na stávajících aktivitách v oblasti hospodářství a trhu práce, vyžaduje pouze minimální finanční náklady. Jedná se o organizační opatření, při němž lze využívat existující struktury.</p>
9.P02	Trojzemské trhy potravin	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Regionální povědomí roste - šance k posílení produkce</i> – <i>Jídlo spojuje: v Žitavě existují iniciativy 3x Brunschen - konal se již ve všech třech zemích.</i> – <i>Reakce na bod výše: Kruh přátel srdcového města kultury</i> – <i>Dobrá myšlenka.</i> – <i>Pomoc obchodníkům, co je třeba vzít v úvahu, pokud chcete prodávat v zahraničí -> obrovská správa. úsilí (pinanzamt, eet, účtování, zvyky...), + může tam být iHK, + ohk, užitečné</i> – <i>Mezikulturní výměna</i> – <i>Dobrý nápad</i> – <i>Velmi okouzující. Vzdělání. Zamezení dopravy (jednotlivé cesty, regionální ekonomika)</i> – <i>Společnost. Setkání s občany.</i> – <i>Dobře. Přizpůsobit projekt SAMSmart Zittau? (AP: Vedoucí města Zittau)</i> – <i>Centrální trh ztrácí místní charakter.</i> – <i>Potřeba cestovat</i> – <i>Máte motto při určitých příležitostech?</i> 	<p>Návrh projektu získal velký ohlas a účastníky projektu byl vehementně podporován. Diskuze vedla až k přidání nového projektu (P6: informace pro přeshraniční prodejce/trhovce).</p> <p>→ Projekt zvýší atraktivitu regionálních produktů, zajistí mezikulturní výměnu a propojení regionálního hospodářství s možností propojení stávajících iniciativ v území (Brunchen Zittau, Projekt SAMSmart Zittau atd.). Zároveň jsou důležitou společenskou událostí, která podporuje pocit sounáležitosti s místním obyvatelstvem.</p> <p>Výhoda projektu spočívá v nízkých finančních nárocích a v jednoduché organizační struktuře. Obchodníci / vystavovatelé musí být v rámci přeshraniční správy administrativně a organizačně podpořeni. Je na místě, zapojit instituce na obou stranách hranice (IHK, OHK) a zkoordinovat je s ostatními.</p>
2.P03	Aktualizace strategických plánovacích dokumentů v pohraniční oblasti	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi důležité</i> – <i>Strategie Euroregionu pokrývá oblast přeshranice</i> – <i>Územní strategie vyžadují napojení na okolí</i> – <i>Velmi důležité. My (IOR) v současné době pracujeme na diplomové práci na toto téma</i> – <i>Jasně dává smysl</i> 	<p>Projekt zaujal pouze u některé, speciálně se tímto tématem zabývající účastníky workshopu, u těchto však pak téměř jednoznačně vyvolal podporu.</p> <p>→ Projekt zahrnuje vytvoření klauzule, která v první linii obsahuje překlad terminologie používané v dokumentu do ekvivalentních pojmů sousední země. Spíše se nejedná o vlastní sjednocení</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
	zaměřená na sousedy za hranicí	<ul style="list-style-type: none"> – Národní legislativa? 	dokumentace, což není dle národního práva přípustné, ale spíše o vzájemné získání pochopení jejího obsahu pro budoucí aktualizace strategických dokumentů. Je důležité zajistit dlouhodobou udržitelnost a zapojení všech kooperačních partnerů do projektu. Na straně pořizovatelů strategických a jiných plánů to povede k mírnému nárůstu pořizovacích nákladů.
4.P04	Učit se od sousedů: Výměnný program pro zaměstnance správy	<ul style="list-style-type: none"> – V omezené míře ano - nezatěžovat úřady, ale inspirovat. – Společný jazyk musí změnit angličtinu? – Plus. – Učte se od silných sousedů. – Z akademického hlediska: Erasmus - Zaměstnanci - Mobilita – Mezinárodní kancelář aplikovaných věd Zittau / Görlitz – Na zkušenou – Existují shodná pracovní místa ve všech oblastech? 	<p>Na tento projekt převažovaly pozitivní ohlasy, bylo však upozorněno na organizační detaily, které je třeba zohlednit a již existující iniciativy.</p> <p>→ Pokračování takové výměny je žádoucí, přičemž je třeba evaluovat výměny realizované v uplynulých letech, aby se program mohl neustále zlepšovat a pro zúčastněné přinášel opravdovou přidanou hodnotu. Zvláště důležité je také to, aby účastníci výměny dali feedback svým kolegům a nadřízením „tam doma“ a také zdokumentovali svůj proces učení. Navíc se zde nabízí propojení s projektem jazykový tandem. Nezávisle na tom se tomto místě výslovně upozorňuje na angličtinu jako na základní jazyk komunikace. Při nedostatečných znalostech jazyka souseda je dorozumívání se anglicky pragmatickým řešením pro všechny zúčastněné, které vede k cíli.</p>
4.P05	Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> – Agentura pro vzdělávání - dobrý nápad, může udělat z mladých lidí „mezinárodní“ – Plusem je praxe v zahraničí – Plus – Zahrnout prostřednictvím profesionální orientace. – Úžasné. Integrujte univerzity. Univerzita aplikovaných věd Zittau / Görlitz s tímto projektem rád pomůže. Idea: Kurzy německého jazyka na CZ. Školy spěchají ke vstupní kvalifikaci na střední škole. – Jiný systém vzdělání a praxe – Zbytečný mezistupeň 	<p>Převážně pozitivní ohlas. Jako překážka se uvádí národně rozdílné systémy odborného vzdělávání.</p> <p>→ iniciativa, která by měla být v režii IHK uchopena.</p> <p>Je třeba diskutovat, zda zahrnout i akademické vzdělávání, nebo by se tato kancelář měla věnovat výhradně odbornému profesnímu vzdělávání.</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
5.P06	Informace pro přeshraniční trhovce		Nový projekt, který zde vyplynul z jednoho komentáře k projektu P02 (Trojzemské trhy potravin)
5.P11	Sít podnikatelských inkubátorů – pronajímatelné prostory začínající firmy	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi důležité! Logo HSZG a TU Liberec. Důležitá je regionální podpora</i> – <i>Podpora začínajících firem vítána.</i> – <i>Dobrá myšlenka.</i> – <i>Příležitost pro malé obce a brownfieldy</i> – <i>Síť má potenciál (pro mladé podnikatele)</i> – <i>Prostory pro výměnu jsou také důležité.</i> – <i>Začněte hned</i> – <i>Velmi důležité pro staré, ale prázdné stavební budovy (ochrana památek, udržitelnost)</i> – <i>Pro budoucí odborné školy rozhodující</i> 	<p>Vytvoření podmínek pro startupy je v regionu vítáno, to bylo potvrzeno vysokým ohlasem a jednoznačnou podporou účastníky workshopu.</p> <p>→ Velmi důležitý projekt na podporu a rozvoj lokální ekonomiky a pro odstranění stávajících problémů (Brain Drain atd.). Projekt také vytváří možnosti pro rozvoj venkovských obcí a opětovného využití brownfields, čímž bude posílena teritoriální soudržnost regionu. Projekt s vysokou prioritou a podporou (regionální podpora zde má centrální význam), s dlouhodobými účinky. Možnost participace vzdělávacích institucí, zvláště HSZG a TU Liberec.</p>
6.P12	S-Bahn (Görlitz – Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Otázkou je cena jízdného - velký rozdíl je mezi českým a německým dopravcem v ceně.</i> – <i>Dobrá myšlenka.</i> – <i>Ano, revitalizace tratí.</i> – <i>Zastávka Porajow v roce 2019 byla plánována rekonstrukce mezi Libercem a Hrádkem.</i> – <i>Bez rychlého spojení nebude aglomerace fungovat.</i> – <i>Dopravní spojení je základní kámen propojení oblasti (hned po vzájemné důvěře)</i> – <i>Velmi důležité.</i> – <i>V každodenním životě nabývá na důležitosti</i> – <i>Snižuje „časová omezení“ + Zachovává atraktivitu.</i> – <i>Návrh na zlepšení: Vezměte znovu projekt Regiotram Neisse: Tramvaj Liberec cestuje daleko do okolí po železnici (např. Do Žitavy s prodloužením do centra města, do Frýdlantského výběžku atd.) Matthias Böhm</i> – <i>Partner projektu také Liberecký kraj - bude rozhodující subjekt při objednavce vlastní dopravy Jan Ročenský, KoridLK</i> 	<p>Projekt získal velmi vysoké ohlasy a maximální podporu účastníky workshopu, jeho význam a nutná realizace byly silně potvrzeny. Účastníci poukazují na to, že k podmínkám úspěchu tohoto projektu patří jednotné tarify - koordinace dopravců z CZ a DE.</p> <p>→ Projekt s vysokou prioritou, zásadní věcí pro rozvoj aglomerace je zajištění optimálních podmínek pro každodenní dopravu v regionu a hladká spojení.</p> <p>Projekt je navíc oživením a rozšířením projektu Regiotram Nisa a možností využití stávající infrastruktury a zajistit její rozvoj a modernizaci. Revitalizace železniční linky v území je nutná a zároveň jedním z přednostních rozvojových cílů regionu. Realizace projekt překračuje rámec možností regionu.</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> – Spojení s projektem P16 	
5.P13	Digitální region Trojzemí s vysokorychlostním internetem	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi důležité a nutné.</i> – <i>Stačil by i fungující - v Žitavě a okolí je pokrytí katastrofální.</i> – <i>Dobrá myšlenka Ausbau der digitalen Infrastruktur obliegt jeweils nationalen Regierungen</i> – <i>Plus.</i> – <i>Jiné podmínky pro provozovatele v jednotlivých státech - obtížné propojení - individuální problém.</i> – <i>podřízený P07 a P10/P11.</i> – <i>„strategicky rozhodující“</i> – <i>přeshraniční efekt</i> – <i>High-Speed-Internet - zásadní předpoklad pro projekty P05, P06 (vzdělávání + hospodářství).</i> 	<p>Projekt dostal od účastníků workshopu maximální podporu.</p> <p>→ z důvodu nedostatečného pokrytí a kvalitou internetu (např. v Žitavě) se jedná o přednostní projekt, který zajistí optimální podmínky pro rozvoj všech aktivit v regionu. Koordinace ISPs mezi zeměmi má zásadní význam</p>
4.P15	Společná databáze s informacemi o území (Follow-up CROSS-DATA)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi důležité. Základ pro společné plánování</i> – <i>Plus.</i> – <i>Projekt MPO - rozvoj vysokorychlostního internetu - dotaz na kraje - předpoklad pro obce + dotační obálky pro občany - nebude podporováno v následujícím plánovacím období</i> – <i>Musí být zajištěna údržba údajů.</i> – <i>posílit veřejně přístupná geografická a letecká data pro vizualizace trinacionálních prostorových informací / projekty - školení, - uživatelsky orientované.</i> 	<p>Projekt zaujal pouze u některé, speciálně se tímto tématem zabývající účastníky workshopu, u těchto však pak téměř jednoznačně vyvolal podporu.</p> <p>→ velmi důležitý projekt jako základ pro společné plánování. Projekt je pokračováním projektu CROSS-DATA, který byl realizován v rámci programu přeshraniční spolupráce Sasko-Česká republika. Naléhavost spočívá v opětovné nastolení vzájemné spolupráce, vytvoření databáze a její průběžné aktualizace, které má efektivní fungování databáze zásadní význam. Musejí být jednoznačně stanoveni provozovatelé a kooperační partneři, aby se zajistila dlouhodobá správa dat.</p>
6.P16	Liberec-Žitava s rychlým napojením na dálkovou železniční síť – tak dáme mobilitě nohy	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi důležité. Aglomerace se nesmí stát ostrovem bez spojení.</i> – <i>Rekonstrukce tram LBC - Hrádek je připravena ze strany SŽDC pro rok 2021 - dojde ke zrychlení a mohlo by dojít k dosažení tram v Drážďanech</i> – <i>Důležité napojení, aby oblast nebyla periferií, ale centrem.</i> 	<p>Projekt, který vzbudil velkou pozornost.</p> <p>→ tento projekt má velký strategický význam pro rozvoj regionu měst Liberec a Žitava a pro rozvoj Lužice jako celku. I když jeho realizace spadá do kompetencí národních států, měli by regionální aktéři také v rámci realizace této rozvojové koncepce stále znovu vyvíjet tlak na politiku, na příslušné instituce rozvoje infrastruktury, regionální a celostátní plánování v České republice,</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> - Podpora železnice Liberec - Praha, Liberec - Gorlitz. Vlak Liberec - Praha. - Dobrá myšlenka. - Dobře - Vlak do Drážďan - Použití Herrnhuter Bahn (Oberoderwitz - Lob) k rychlému připojení ČR k německé dálkové dopravní síti v DD n.B. Trasy DD - GR budou električtější než DD / Ebersbach - Zittau - Spojení s projektem P12. - Naplánujte doprovod zeleně k železniční trati 	v Německu a v Polsku a lobovat za brzkou realizaci tohoto projektu.
6.P17	Dokončení B178n k napojení na dálniční síť	<ul style="list-style-type: none"> - Napojení, aby oblast nebyla periferií. - Podpora dokončení B178. - Velmi důležité pro další rozvoj oblasti - Velké ano. - Velmi důležité - Pokud ano, pak získejte zelené síť. 	<p>V komentářích účastníků je důležitost tohoto projektu vyjádřena jasně.</p> <p>→ chybějící napojení regionu měst Liberec – Zittau na mezinárodní dálniční síť představuje překážku rozvoje první velikosti a cílem projektu je, společně vyvíjet tlak na zemské ředitelství, aby urychlilo dokončení předmětných řízení.</p>
6.P18	Optimalizace trasování cyklostezky Odra-Nisa mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou a mezi Žitavou a Hirschfelde	<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá myšlenka. Příležitost pro CZDEPL, vlajkový projekt pro 2021+. - Dobrý nápad. - P12 - S-Bahn, P16 a P17 spolu, zlepšení spojení je dobré. - Důležité. Spojení Bogatynia (v současné době plánování města Bogatynia). - Velmi naléhavý: projekt „šetrného cestovního ruchu“. - Projekt „Vítejte a objedněte se“. - Úsek mezi Žitavou a Hirschfelde poznamenán důlní činností - zde chybí potenciál atraktivních cílů. V úseku Liberec - Jablonec potřeba vybudovat nové úseky paralelně na silnici I/14 na místních komunikacích (nevýhoda ztracených spádů = pro cyklisty obtížné) (Roženský). 	<p>Tento projekt byl hodnocen pozitivně. Zčásti přicházejí velmi detailní připomínky a doplňující pokyny. Pozornost se upírá na chybějící atraktivní cíle v některých úsecích, což je podmíněno povrchovými doly, upozorňuje se na zapojení do dalších turistických iniciativ a na nutnost optimalizace spolupráce stavebních úřadů tří zemí.</p> <p>→ s ohledem na profilování možností rekreace s vazbou na krajinu, rozvoji zelené infrastruktury a silnějšího vyprofilování šetrné turistiky představuje projekt doplnění příslušných iniciativ. S ohledem na myšlenky přeshraničního propojování se projekt úžasně hodí, právě protože doslova a velmi atraktivním způsobem vzájemně propojuje region Trojzemí.</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> - DE - cyklotrasa Odra-Nisa optimalizace - zlepšená spolupráce stavebních úřadů DE-CZ-PL, - Euroregion Nisa, - neopomenout při tom myslet na doprovodnou zeď a zelenou infrastrukturu. 	
6.P19	Projekt mosty přes Nisu (Hirschfelde – Turoszów a Žitava – Porajów)	<ul style="list-style-type: none"> - Velké ano. / Dobrá myšlenka. - Symbolické - Pokud dávají smysl, tak podpora. - Provizorní most na akce není řešení. - Most vs „most“ pro různé národnosti = příklad pro EU - Plánovat společně s projektem P18. 	<p>Ohlasy k tomuto projektu jsou různé.</p> <p>→ pokračování diskuze pro a proti se zdá být nutné</p>
4.P22	Koordinační středisko pro česko-německou výměnu dětí (a mládeže?)	<ul style="list-style-type: none"> - Určitě vhodná akce. Dříve se tak vyměňovaly děti v rfodinách. Doporučoval bych zaměřit se na konkrétní školy na výměnné programy - Super! Schkola na německé straně nabízí tzv. Begegnungstage" pro své žáky - Využíváte zkušenosti / síť Nadace Brücke-Most? Event. spolupráce možná? - plus - velmi důležité, velký potenciál. V současné době pouze ostrovní projekty. Efektivní osvojování jazyka! - plus inspirace probíhajícími projekty - například MŠ Lovecká a její CZ-DE projekty - velmi důležité pro zlepšení jazykových kompetencí - dobrý nápad, ale je poptávka? - Mohlo by být spojeno s P23 → vytvoření kontaktního místa pro mateřské školky, školy, kluby, rodiče ... - poskytovatelé služeb; nejen ZG děti; bezprostřední připojení k TANDEM může být obtížné → nutno prodiskutovat 	<p>Účastníci workshopu jednohlasně tento projekt podporují. Pochybnosti byly vyjádřeny pouze s ohledem na skutečnou poptávku po takové formě výměny.</p> <p>→ tento projekt byl inspirován praxí z období před desítkami let v národnostně smíšených oblastech Československa. Za současných podmínek může projekt stavět na stávající iniciativě TANDEM, která je aktivní hlavně v západních Čechách a v příhraničních bavorských oblastech a využívat jejich zkušenosti. K aktivitám koordinačního centra by krom informační kontaktní platformy patřila také právní informační služba. Diskuze na workshopu implikuje nutnost další specifikace formy koordinačního centra (zřízení/založení obecně prospěšné organizace?, spojení s aktivitami regionálního koordinátora?).</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
1.P23	Německo-české centrum jazykových kompetencí	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Velmi důležité: S nízkoprahovými nabídkami se učit příslušný sousední jazyk. Možní spolupracující partneři: LaNa, Schkola, TANDEM. Žádné paralelní struktury!</i> – <i>velmi důležité pro zlepšení jazykových znalostí</i> – <i>Jazykové kompetenční centrum - velmi důležité</i> – <i>Ráda se zapojím do odborné kvalifikace projektu (R. Gelrich, Zemská kancelář pro jazyky sousedů - Landesstelle Nachbarsprechen), záměr je absolutně důležitý a nutný. Ale: die Massnahmen des unmetung??? sind notwendig zu überschreiben?? überbreiten???</i> – <i>Už existuje mnohé, co lze realizovat; Zapojit klíčové aktéry; nevytvářet paralelní struktury; rámcové podmínky</i> – <i>Myslím, že to musí být organizované plošněji</i> 	<p>Projekt byl přijat velmi pozitivně a již existují i aktéři, kteří chtějí být zapojeni do dalších záměrů. Reakce z české strany zatím nedošly. Poukazuje se na potřebu koordinace mnoha myslitelných iniciativ.</p> <p>→ Provázání a koordinace všech jazykových iniciativ se zdá být nutná, potud by mohlo být řešením Jazykové kompetenční centrum. Musí se zohlednit motivace a zapojení českých partnerů.</p> <p>Musí se bezpodmínečně vyřešit to, jak nakládat se skutečností, že v regionu Trojzemí existují tři jazyky.</p>
1.P24	Kampaň „jazykový tandem“	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Schkola einbeziehen!</i> – <i>Velmi důležité, pokud nízkoprahové a „přístupné“ pro starší generace</i> – <i>Již běží v některých soukromých iniciativách</i> – <i>Region tří zemí 3 jazyky!</i> – <i>Kolik Němců umí česky tolik, aby mohli češtinu využívat?</i> – <i>je to podobné jako (P22?)</i> 	<p>Projekt, který je v účinku vnímán jako nízkoprahová nabídka získání jazykových kompetencí, je velmi pozitivně hodnocen. Poukazuje na problematiku tří jazyků v regionu Trojzemí. Zčásti se zdá, že princip metody tandemové výuky jazyka nebyl rozpoznán.</p> <p>→ u tohoto projektu je důraz na „kampani“, tzn., že metoda výuky jazyka má být ofenzivně propagována a vysvětlována (také ve spojení s dalšími iniciativami pro získání jazykových kompetencí).</p>
1.P25	Koncepce značení pro vícejazyčné tabulky	<ul style="list-style-type: none"> – <i>dle mého názoru vysoká priorita</i> – <i>snadno se rozhlížet???</i> – <i>jazyk je nejdůležitější! od školky dvojjazyčně! na německé straně budou rády pracovat české vychovatelky</i> – <i>primárně motivovat zájem o druhou zem a vzájemnou důvěru. Bez toho je infrastruktura pro učení jazyka nadbytečná</i> – <i>Polsko - Bogatynia musí být zahrnuta</i> 	<p>Ohlasy na tento projekt jsou smíšené, přičemž není patrné, zda byl záměr a jeho praktická realizace správně rozpoznán.</p> <p>→ protože se jedná o projekt ve výhradní kompetenci administrativních nositelů odpovědnosti, měl by být diskutován na této rovině.</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (<i>pozitivní, negativní, neutrální</i>)	odborné posouzení
1.P26	Vícejazyčná společná turistická informační online-platforma	<ul style="list-style-type: none"> – <i>velmi důležité! Museum má dvojjazyčný program výstav</i> – <i>dobré. Provéřit napojení na kalendář akcí 3mag</i> – <i>regionální app-ka by mohla být cesta</i> – <i>Velmi důležité, snadné, náklady únosné, důležitý je marketing pro platformu</i> – <i>duplicitní s jinými (komerčními) aktivitami</i> – <i>funguje již na jiných úrovních v dobré kvalitě.</i> – <i>IHK vytvořila platformu pro setkávání a spolupráci institucí z cestovního ruchu (na české a saské straně), směřuje k prvnímu společnému projektu</i> – <i>top pro turisty / zájemce, musí být ve spojení se společným destinačním managementem. Kdo garatnuje aktuálnost informací? Kdo spravuje platformu? Je ochota ke spolupráci u poskytovatelů služeb?</i> 	U české strany vyvolal tento projekt pouze minimální ohlas.
2.P27	Strategie Open Government	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Plus.</i> – <i>Jazyk!</i> – <i>Politicky - vizionářské, důležité, musejí však být ještě vytvořeny jiné předpoklady</i> 	<p>Nízké ohlasy k tomuto projektu, ale ne odmítavé. Komplexita záměru byla rozpoznána.</p> <p>→ Projekt je komplexní akční strategií a vyžaduje konsensus ohledně tohoto paradigmatu správních úkonů u administrativních osob s rozhodovací pravomocí. Musejí být správou profesionálně a proaktivně poskytnuty motivující podmínky pro občanskou společnost, aby se mohla zapojit do procesů plánování. Musí být zohledněny různé zkušenosti ohledně demokratických procesů a transparentní administrativy ve všech třech zemích. Pouze se strategií Open-Government se bude region moci sbližovat a rozvíjet jako region Trojzemí dobrovolně (tzn. ne řízeně shora).</p>
7.L01	LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma	<ul style="list-style-type: none"> – <i>velmi důležité - chybí otevřenost, nestačí nabídka v CZ / DE, musí se vysvětlovat rozdíly</i> – <i>spol. Wohnungsgenossenschaft Zittau eG vítá ideu projektu a chce se připojit - Bernd Stieler</i> – <i>spol. Zittauer Immobiliengesellschaft by se chtěla také připojit</i> – <i>rozdílná právní úroveň; nerovnováha na trzích</i> 	Tento projekt vyvolal u účastníků workshopu nadprůměrnou rezonanci s celou řadou komentářů a kritických výhrad. Na druhé straně projevíli účastníci zájem o aktivní spolupráci na realizaci projektu. V reakci na kritické názory byl návrh projektu upraven a název změněn ze „Zprostředkovatelské realitní agentury pro bydlení a nemovitosti LiZi na Zprostředkovatelskou realitní

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> - <i>soukromý sektor, veřejný sektor by do toho neměl zasahovat; spíše předávat informace o pravidlech nájmu na druhé straně apod.</i> - <i>Problém - různé příjmové hranice</i> - <i>už je - www.reality.zitava.cz</i> - <i>Protože je tento trh využíván komerčně → žádná agentura, nýbrž vývoj platformy</i> - <i>zpětná vazba od jednoho člena rady města, že by byl takový záměr ze strany Liberce vnímán kriticky - kompetence by měly zůstat u příslušných poskytovatelů služeb v místě - nutnost výměny informací - umožnit přístupnost/propojení trhu s byty</i> - <i>malý přesah (lokální potřeby domácností)</i> - <i>Je zapotřebí vytvořit takový systém, který přiláká tržně fungující realitní kanceláře. Například si dokáží představit jednotný on-line portál s nabídkami ne pronájem / prodej. Vznikající agentura by měla být nezávislá na počtu realizovaných obchodů. Zároveň by ale měla být motivována dosaženými úspěchy. Jako realitní kancelář můžeme aktivně pomoci s vytvořením. Petr Plaček, Rehype</i> 	<p><i>platformu pro bydlení a nemovitosti LiŽi, aby byly vypíchnuty projektem indikované informační a komunikační aktivity.</i></p> <p><i>→ institucionální projekt, který nabízí informační služby nebo právní pomoc u rozdílných právních ustanovení pro bydlení a stavbu. Cílem je pod vedením komerčního sektoru vytvořit platformu s propojením na veřejný sektor (zprostředkování informací o pravidlech pronajímání atd.). Odstranění nerovnováhy v právních otázkách trhů a v lokálních specifikách má zásadní význam. Možnosti spojení se stávajícími platformami (např. webový portál www.reality.zitava.cz) se zohledněním lokálních realitních agentur a (např. Rehype, Realitní agentura Liberec, Bytové družstvo Žitava atd.).</i></p>
8.L03	Strategický rozvoj „architektura & turismus“	<ul style="list-style-type: none"> - <i>velké plus</i> - <i>velmi přínosné, pomáhá budovat identitu s místem</i> - <i>plus</i> - <i>velmi důležité! protože zahájení vyžaduje čas. Podexponované pole v obou zemích; rozvoj dohánění je spojen také na národní straně. Kulturní akt!</i> - <i>vysoká priorita, protože stará stavební substance se stále bourá (někdy i pod památkovou ochranou), podporuje také udržitelnost (menší plošné zastavování na zelené louce a méně betonování)</i> - <i>malý přesah</i> 	<p>Vysloveně pozitivní ohlasy k tomuto projektu. V komentářích jsou vyzdvihovány účinky poskytující identitu a tlak na činy z důvodu postupujícího chátrání. Turistický význam se chybně hodnotí spíše jako nízký.</p> <p><i>→ Projekt má velký synergický potenciál (památková péče, stavebnictví, regionální identita, cestovní ruch, stavební kultura obecně) a je proto předurčen pro přeshraniční rozvoj. Téma stavební kultury se může stát coby měkký faktor lokality</i></p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> - omezená cílová skupina, jako cestovní motiv spíše nepravděpodobný? Integrace jako prvek dovolené, ale slibný a důležitý! - projekt „topomomo“ je prvním příkladem společné moderny, společná vize ...? obce, smysluplné 	centrálním prvkem kvality života v regionu. Pro to je třeba včas zvýšit povědomí a nastavit výhybky.
8.L04	Společný turistický destinační management	<ul style="list-style-type: none"> - <i>dobrá myšlenka</i> - <i>velký potenciál</i> - <i>velmi důležité - ano!</i> - <i>propojení informační ano - nesuplovat soukromý sektor</i> - <i>karta pro turisty pro vícero obcí nebyla dosud v Německu možná</i> - <i>rozdílné struktury, vyřešit financování, náročnost na aktualizaci a aktuálnost informací v ostatních jazycích</i> - <i>potřeba informovat o dění u sousedů - nedostatek informací</i> - <i>na saské straně se rozbíhá projekt 365BOX s postupným zapojováním CZ a PL strany; IHK rozběhla platformu pro instituce z CZ (jen české a saské) - vzájemná podpora</i> - <i>Český web publikoval marketingovou platformu Lužické hory / Žitavské hory</i> 	<p>Ohlasy k tomuto projektu jsou různé. Existují jasní příznivci, ale i ti s pochybami.</p> <p>→ Reakce zrcadlí základní problém: „lokální“ myšlení a ustrnutí v zastaralých strukturách. Doporučujeme, aby se s turistickými aktéry nejprve projednalo téma destinačního managementu jako celek, zvýšilo se povědomí ohledně toho tématu a speciálně ohledně změn, které nastaly v nedávné době. Zde se již nejedná jen o spojení sil a koncentraci prostředků, spojení aktérů a koordinaci marketingových aktivit, ale vše se musí také ve větší důslednosti zrealizovat a navíc zohlednit nové požadavky (např. využívání sociálních médií, vícekanálové prodejní strategie („multi-channel“), inovativní strategie a nabídky, budování značky, zajištění kvality, získávání nových zákazníků).</p>
9.L05	Rozvoj vodních toků spojuje – modrý pás Nisy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>dobrá myšlenka</i> - <i>plus</i> - <i>Důležité - kvalita života v naší poškozené krajině mimo</i> - <i>Velmi důležité - stejně jako L17 - sledovat dohromady</i> - <i>nejdůležitější osa obnovy, ale také ochrana biologické rozmanitosti v regionu tří zemí - model / model pro ostatní regiony</i> - <i>→ kvalita života u Nisy / místa setkání; Přesídlení a revitalizace; Síť biotopů</i> - <i>Přírodní park Žitavské hory & Mikroregion Novoborsko, HSZG & TU Liberec to řeší, a také úřady v regionu</i> 	<p>S projektem se převážně souhlasí, přičemž je vnímán ve svém významu propojování biotopů ale také pro kvalitu života. Dále může stavět na existující iniciativě.</p> <p>→ Spolu s tímto projektem by se vědomě měla dostat řeka Nisa do středu zájmu jako symbol a jako živel. Řeka se může stát kotvou identity pro region Trojzemí. Lze tím propojit odborná témata ochrany přírody a turistické obsahy a oslovit a zaujmout tím obyvatelstvo pro potřeby rozvoje vodstev a protipovodňovou ochranu. Tuto souhru a propojení je třeba v projektu zachovat.</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
8.L06	Udržitelný a klimaticky šetrný turismus: Projekt kočičí skok	<ul style="list-style-type: none"> - <i>dobrá myšlenka</i> - <i>plus +++</i> - <i>velmi důležité - pomáhá budovat vztah k místu</i> - <i>potenciál je velký</i> - <i>velmi důležité - myslet společně s veřejnou dopravou</i> - <i>Shledávám to dobrým Velká síla našeho regionu je „Slow Torismus“ jako protipól života ve městě. LiZi karta jako turistická karta</i> - <i>Podporuje využívání veřejné dopravy, konkrétní opatření: Turistická karta s bezplatným využíváním veřejné dopravy v Trojzemí</i> - <i>Zůstaňte naladěni nejen pro turisty; také místní cestovní ruch</i> - <i>Viz projekt 'Dovolená v mém městě--. Dovolená v mém regionu v Drážďanech a okolí</i> 	<p>Tento projekt je hodnocen velmi pozitivně, zvláště také s ohledem na velký potenciál, který skýtá trend „Slow-Tourism“ a možnosti propojení s dalšími projekty, zvláště s LiZi kartou.</p> <p>→ Projekt se výborně hodí k regionu Trojzemí, protože ten je přímo charakteristický blízkostí přírody a krátkými cestami. 3 země ve 3 minutách. Vše za humny. Přírodní park Žitavské hory by se určitě měl podílet na komunitě „Katzensprung-Community“. Téma slow-tourism by navíc mělo být uchopeno v souvislosti s destinačním managementem.</p>
8.L12	Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Propojí zájem o lokální historii - krajina podstávkových domů - jedinečný charakteristický znak</i> - <i>Proč ne naléhavě? Jednoduchá implementace, dobré použití, silný efekt tvorby identity pro místní obyvatele: přijetí do procesu LiZi 2030 i pochopitelné</i> - <i>na německé straně je cyklostezek dost</i> - <i>pouze strategické cyklotrasy</i> - <i>žádoucí napojení na existující železniční trasy v Zittau, Jablonné, popřípadě v Novém Boru. cyklobusy mají smysl tam, kde železnice nevede, tzn. nikoliv z Drážďan nebo Liberce</i> 	<p>→ Projekt pro doplnění turistické infrastruktury v regionu s doprovodnými pozitivními efekty pro utváření image a cestovní ruch v regionu Trojzemí. Projekt má bezprostřední dopady při nízké hospodářské komplexitě.</p>
4.L15	Informační internetové pokrytí rekreační krajiny	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Dobré - možná vezměte v úvahu projekt „3May trinational event calendar“</i> - <i>blbost - primárně kvalitní internet v německých městech</i> - <i>zbytečná duplicita k existujícím databázím</i> 	<p>Diskuze s účastníky workshopu svědčí o malém zájmu a potvrzuje, že toto není naléhavý projekt</p> <p>→ Projekt lze realizovat pouze na základě projektu P13 (Digitální region Trojzemí s vysokorychlostním internetem)</p>

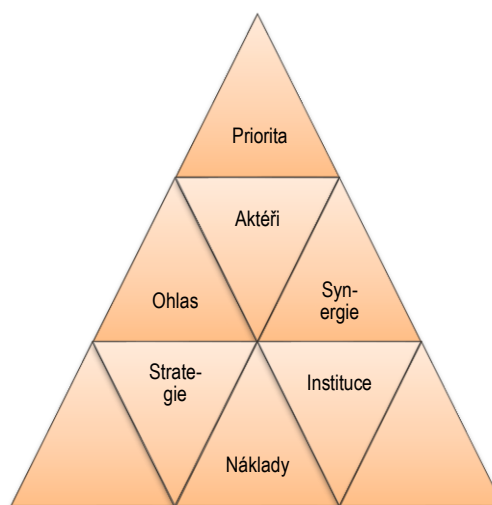
č.	název projektu	komentáře účastníků (pozitivní, negativní, neutrální)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> – <i>dobře, ale také to vidím jako doplněk; více než motor. Mínus z hlediska naléhavosti</i> 	
9.L16	Geopark Lužické hory	<ul style="list-style-type: none"> – <i>velký potenciál</i> – <i>důležité především pro cestovní ruch + EVVO + příměstská rekreace</i> – <i>velmi dobrý + důležitý nejen cestovní ruch / velká křižovatka zájemců</i> – <i>trochu zbytečné. destinační agentura Lužické hory už funguje</i> 	<p>Tento projekt je hodnocen převážně pozitivně, zvláště protože je rozpoznán velký potenciál propojení.</p> <p>→ protože je různorodost geologických zvláštností regionu jedinečným charakteristickým znakem, který je však bohužel znám pouze a především u odborníků, měl by se tento ladem ležící potenciál uchopit a využít (kvalita života příroda, přeshraniční cestovní ruch).</p>
9.L17	Management zelené infrastruktury v regionu Trojzemí: Realizace evropského projektu „MaGICLandscapes“	<ul style="list-style-type: none"> – <i>dobrý nápad</i> – <i>plus</i> – <i>Sensibilierung und Wahrnehmung von Grünräumen und deren koordinierte Bepflanzung im trinationalen Rahmen</i> – <i>velmi důležité - např.: v souvislosti s rekreací, cestovním ruchem, image, EVVO: především kvalita života! Území realizace upravit v mapě; plánovat společně s projektem L05</i> – <i>zbytečné</i> – <i>velmi abstraktní! jistě důležité, ale co to přinese krátkodobě (2030) pro sbližování?</i> – <i>co bude nové, když poběží projekt XXXX?</i> – <i>stop Turów - společně proti</i> – <i>Dr. Henriette John, IÖR Dresden nabízí spolupráci a chce navázat spojení s LiZi</i> 	<p>Komentáře k tomuto projektu jsou většinou pozitivní. Ale také se zpochybňuje vztah pro sbližování regionu. Odpovědná projektová manažerka z IÖR vzala se zájmem na vědomí, že se tento projekt uvádí v rámci rozvojové koncepce Liberec – Zittau.</p> <p>→ v rámci rozvojové koncepce Liberec – Zittau by měli všichni odpovědní aktéři využívat know-how stávajícího projektu a „naskočit“ do tohoto vlaku, zvláště když je k dispozici plánovací infrastruktura a kompetenční aktéři.</p> <p>LiZi může tomuto projektu propůjčit dodatečný švih. Navíc může pomoci, zakotvit vědomí důležitosti zelené infrastruktury pro kvalitu života regionu.</p>
8.L21	LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Principiálně dobré - ale možná společně rozjet o XXXX karet</i> – <i>Dobré! Eventuálně také jako nabídka pro studenty „Semestrální LiZi-Ticket?“</i> – <i>plus</i> – <i>rozšíření stávající karty Nisa Ticket</i> – <i>Super! Já bych si ji pořídila</i> – <i>LiZi Karta má potenciál (rodinné výlety, sbírání bodů)</i> 	<p>Tento projekt měl pozitivní ohlasy. V diskuzi s účastníky workshopu byl cítit jednoznačný zájem. Bylo upozorněno na nutnost propojení se stávajícím „Euro Nisa Ticketem“. V diskuzi šlo hlavně o možnost propojit dopravní služby poskytované kartou s dalšími aktivitami (přístup ke kulturním a sociálním akcím, zábavě a volnočasovým aktivitám).</p> <p>→ Projekt posiluje pocit sounáležitosti k regionu Trojzemí a mohl by pomoci k silnějšímu vytěžování pozoruhodností,</p>

č.	název projektu	komentáře účastníků (<i>pozitivní, negativní, neutrální</i>)	odborné posouzení
		<ul style="list-style-type: none"> - <i>Veřejná doprava ano! Vstupenky ne - příliš diverzifikované</i> - <i>Velmi smysluplné!</i> 	volnočasových zařízení a kulturních akcí návštěvníky. Je nutné zajistit koordinaci poskytovaných bonusů v regionu, přičemž je třeba řešit problematiku regionální nerovnosti. Lze očekávat, že se k projektu budou postupně přidávat potenciální služby a aktivity.
1.L23	LiZi vícejazyčné televizní vysílání	<ul style="list-style-type: none"> - <i>V Žitavě existuje projekt „Radio Zittau“ - prověřit synergie? Případně jako podcast LiZi?</i> - <i>Skvělá myšlenka, existuje nedostatek informací o druhé straně. Je nutno umět najít témata, která jsou zajímavá - tipy na výlet, nabídka práce, možnost obchodu, slevy</i> - <i>složitě a drahé</i> - <i>existuje zde vůbec tolik témat, která by zajímala obě strany</i> - <i>možná příliš ambiciózní</i> - <i>Implementace obtížná, protože je vyžadována společná jazyková výchova. Idea dobrá!</i> - <i>Pojďme se setkávat, a ne sedět u bedny.</i> - <i>Nadbytečné (TV programů je +)</i> - <i>Zahrnout trinacionální iniciativy jako 3mag Radio Zi</i> 	<p>Návrh projektu vyvolal u účastníků workshopu velký a velmi rozporuplný ohlas. Kritici zdůrazňují problematickou udržitelnost, problematické financování, zvláště v prvních letech, komplexnost a pravděpodobně slabou pozici v konkurenci zavedených médií.</p> <p>→ velmi ambiciózní projekt, který vyžaduje dlouhodobou a cílenou snahu a během počáteční fáze podporu z veřejných zdrojů nebo od národních veřejných médií. Úspěšná realizace však může vyvolat celou řadu synergických efektů: Posílení regionální vědomí a vytváření obrazu atraktivního regionu pro život, práci a cestovní ruch, překonávání jazykových bariér, posílení kulturní dimenze regionu a regionální marketing cestovního ruchu. Rozhodnutí přijmout projekt, vyžaduje opravdový a trvalý zájem, pozornost a podporu veřejné správy, zvláště pak dlouhodobé osobní nasazení profesionálního týmu.</p>

SOUHRNNÉ PŘIPOMÍNKY K SOUBORU PROJEKTŮ

Projekty lze dále kategorizovat na základě následujících kategorií:

- institucionální předpoklady
- strategické nastavení výhybek - směřování
- synergické efekty / potenciál provázanosti
- priorita
- ohlas
- aktéři
- finanční náklady

Kategorie priorit pro klíčové projekty

„**Institucionálními projekty**“ označujeme takové projekty, které vytvářejí nebo posilují instituce, bez nichž by udržitelná a efektivní realizace koncepce rozvoje byla sotva možná. Sem patří následující klíčové projekty:

- 3 I01 - LiZi regionální koordinátor
- 5 I06 - Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí
- 2 I03 - Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
- 2 P01 - Stálá konference úřadů práce v Liberci, Žitavě, Jablonci n. N.
- 7 L01 - LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma

Zásadního **strategického nasměrování** lze docílit zejména díky následujícím projektům:

- 2 I03 - Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
- 2 P27 - Strategie Open Government
- 5 I06 - Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí
- 3 I01 - LiZi regionální koordinátor
- 8 L04 - Společný turistický destinační management
- projekty v oblasti dopravy:
 - 6 P12 - S-Bahn (Görlitz -) Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald
 - 6 P16 - Liberec-Zittau s rychlým napojením na dálkovou železniční síť – tak dáme mobilitě nohy
 - 6 P17 - Dokončení B178n k napojení na dálniční síť
- Plošná nabídka dvojjazyčných předškolních zařízení a škol

Velký **potenciál vzájemné provázanosti** mezi sebou vykazují zejména následující projekty:

- 3 I01 - LiZi regionální koordinátor
- 5 I06 - Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí
- 3 I02 - Evropská města kultury Žitava – Liberec 2028

- 2 I03 - Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
- 8 L21 - LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)
- 4 P04 - Učit se od sousedů: Výměnný program pro zaměstnance správy
- 4 P05 - Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání
- 1 P26 - Vícejazyčná společná turistická informační online-platforma
- 2 P27 - Strategie Open Government
- 8 L04 - Společný turistický destinační management
- 3 I04 - „Klub vyslanců“ Trojzemí
- 1 P23 - Německo-české centrum jazykových kompetencí
- 1 P24 - Kampaň „jazykový tandem“
- 8 L06 - Udržitelný a klimaticky šetrný turismus: Projekt kočíí skok
- 4 L15 - Informační internetové pokrytí rekreační krajiny

Projekty, kterým se přisuzuje **nejvyšší priorita**:

- 5 I06 - Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí
- 3 I02 - Evropská města kultury Žitava – Liberec 2028
- 2 P03 - Aktualizace strategických plánovacích dokumentů v pohraniční oblasti zaměřená na sousedy za hranicí
- 6 P12 - S-Bahn (Görlitz –) Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald
- 5 P13 - Digitální region Trojzemí s vysokorychlostním internetem
- 6 P16 - Liberec-Zittau s rychlým napojením na dálkovou železniční síť – tak dáme mobilitě nohy
- 6 P17 - Dokončení B178n k napojení na dálniční síť
- 8 L21 - LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)

Největší pozitivní ohlasy v rámci 2. Workshopu získaly následující projekty⁵:

- 9 P02 - Trojzemské trhy potravin
- 6 P12 - S-Bahn (Görlitz –) Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald
- 8 I11 - Kulturní inkubátor – pronájemné prostory pro tvůrčí činnosti (LiZi MeetFactory)
- 5 P11 - Síť podnikatelských inkubátorů – pronájemné prostory začínající firmy
- 2 I03 - Společný výbor pro plánování rozvojové oblasti Liberecko – Žitavsko
- 5 P13 - Digitální region Trojzemí s vysokorychlostním internetem
- 6 P16 - Liberec-Zittau s rychlým napojením na dálkovou železniční síť – tak dáme mobilitě nohy
- 8 L06 – Udržitelný a klimaticky šetrný turismus: Projekt kočíí skok
- 8 L21 LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita)

⁵ Tento odhad je odvozen z počtu účastnických komentářů k jednotlivým projektům. Proto nemůže být v žádném případě reprezentativním, nicméně zrcadlí obraz atmosféry.

Konkrétní aktéři jsou k dispozici k přípravě a realizaci následujících projektů (výroky z 2. workshopu):

- 8 I23 - Festival nezávislé scény – Fringe Festival-Ost
- 4 P05 - Vyprofilování odborné kanceláře pro přeshraniční vzdělávání
- 1 P23 - Německo-české centrum jazykových kompetencí
- 7 L01 - LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma
- 9 L17 - Management zelené infrastruktury v regionu Trojzemí: Realizace evropského projektu „MaGICLandscapes“

Následující schéma klíčových projektů ukazuje jejich zařazení do kategorií akčních oblastí (vodorovné bloky 1 - 9) a znázorňuje jejich vzájemné vazby napříč mezi akčními oblastmi, jakož i mezi klíčovými projekty z různých akčních oblastí (rámeček). Barevně jsou odlišeny „institucionální“ projekty, tedy projekty, které vytvářejí nebo posilují instituce a bez nichž by udržitelnou a efektivní realizaci koncepce rozvoje bylo sotva možné realizovat. Tučně jsou konečně zvýrazněny ty projekty, které jsou podle názoru zhotovitelů a účastníků workshopu prioritní z hlediska svého významu pro celkový rozvoj zkoumaného území.

Vysvětlivky k následujícímu přehledu

1 Jazyk	Identifikace a vymezení akčních oblastí
P01 - Stálá konference úřadů práce	Projekty, které vytvářejí institucionální rámcové podmínky pro jiné projekty, na jejichž splnění tyto projekty závisejí
P12 S-Bahn (Görlitz – Zittau – Liberec – Jablonec n. N. – Tanvald	Projekty, které byly označeny za prioritní
P27 Open-Government	Další projekty

	I03 LiZi výbor pro plánování rozvojové oblasti		I01 - LiZi regionální koordinátor I06 - Regionální marketing s regionální značkou Trojzemí
1 Jazyk			P22 - Tandem LiZi - výměna dětí P23 středisko jazykové kompetence P24 Jazykový tandem P25 vícejazyčné informační značení P26 online turistická informační platforma L23 LiZi vícejazyčná televize
2 Správa a plánování	P15 – Follow-up CROSS-DATA P03 plánovací dokumenty s přeshraniční doložkou		P27 Open-Government
3 Regionální identita a image	I04 „Klub vyslanců“ regionu Trojzemí I05 Odborné exkurze reg. aktéry.		P02 - Trojzemské trhy potravin
4 Soft-Skills, informace, komunikace	P04 Učení od sousedů pro úředníky P05 agentury pro přeshraniční vzdělávání		P11 Síť podnikatelských inkubátorů
5 Hospodářství, strukturální změny, vzdělávání, výzkum	P01 - Stálá konference úřadů práce		P06 Informace pro přeshraniční trhovce P13 – Trojzemí s vysokorychlostním internetem
6 Dostupnost a mobilita	P12 S-Bahn (Görlitz-) Zittau – Liberec – Jablonec – Tanvald P17 připojení k dálniční síti P16 připojení k dálkové železniční síti		P18 Optimalizace cyklostezky Odra-Nisa P19 Mosty přes Nisu
7 Management bydlení a nemovitostí	L01 LiZi bytová a realitní zprostředkovatelská platforma		L21 LiZi-Karta (kultura, volný čas a mobilita) L12 - Cyklotrasa podstávkových domů Trojzemím I11 – Kulturní inkubátor / LiZi-Meet-Factory
8 Umění, kultura, volný čas			L06 Udržitelný cestovní ruch: „co by kamenem dohodil“ I02 - Evropská města kultury Žitava – Liberec I23 Fringe Festival-Ost L03 Stavební kultura a cestovní ruch
9 Udržitelnost, ochrana	L05 Trojzemský trh vody L17 Realizace projektu EU „MaGICLandscapes“		L16 Geopark Lužické hory

Katace klíčových projektů v akčních oblastech a provázání

Závěry, které lze na základě uvedených faktorů ohledně konečného stanovení priorit a realizace klíčových projektů učinit, nejsou vždy zcela jednoznačné. Různé kombinace argumentů jsou zcela legitimní a v konečném důsledku je na regionálních nositelích odpovědnosti, jakému aspektu přiznají největší váhu.

Shrnující poselství ohledně klíčových projektů však může znít následovně:

- Ve skupině obzvláště naléhavých projektů, které kromě toho mají zvláštní strategický význam, jsou odhadované investiční náklady velmi vysoké. Zde je tedy nejprve nezbytné vzít do ruky „**skutečně hodně peněz**“ a **lobbovat**, aby se proces rozvoje v Trojzemí mohl rozjet.
- Nehledě na náklady by měl být zohledněn potenciál provázanosti mezi jednotlivými projekty a možné **synergické efekty**. Tento úhel pohledu je obzvláště důležitý pro projekty s nejvyššími investičními náklady, jelikož tyto projekty jsou zároveň zásadní pro úspěch řady dalších projektů.
- **Množství kombinačních možností** uvedených faktorů nabízí široké pole, ze kterého lze s ohledem na vytyčený cíl vybírat jednotlivé projekty dle určitých kritérií. Do tohoto kategorizačního schématu je možné později zařadit i projekty, které budou navrženy v budoucnosti.
- Jako základ pro další vypracování strategie by proto bylo vhodné hodnotit tyto projekty nejen s ohledem na náklady, nýbrž i s ohledem na očekávaný užitek, tzn. dle **metody nákladů a užitku**.
- Pro budoucnost je žádoucí vytvořit další metodický formát, v jehož rámci mohou být dále upřesňovány projekty a stanovovány priority, jakož i závaznost realizace. Uvažovat lze o **formátu soutěže, třeba podobném workshopu**: jsou představeny projekty a projektové konstelace jednotlivých aktérů, porota je vyhodnotí a následně je zařadí do harmonogramu realizace.